

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 50. IZREDNA SEJA

(23. oktober 2017)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDO IN ZVOJNOLANNO.
SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDO IN ZVOJNOLANNO.

MANDAT

VII

IZREDNA
SEJA

50

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 50. izredna seja (23. oktober 2017)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 50. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA ZA UREJANJE POLOŽAJA ŠTUDENTOV (ZUPŠ), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 2020-VII

2. točka dnevnega reda: AKT O RAZŠIRITVI OBSEGA PARLAMENTARNE PREISKAVE ZA MOREBITNO SPREMEMBO ZAKONODAJE, KI UREJA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA, TER ZA UGOTOVITEV IN OCENO DEJANSKEGA STANJA ZA UGOTOVITEV POLITIČNE ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ ZARADI SUMA VPLIVANJA OZIROMA VPLETENOSTI V DOMNEVNO PRANJE DENARJA IN FINANCIRANJE TERORIZMA, FINANCIRANJE JEDRSKE PROLIFERACIJE TER FINANCIRANJE AKTIVNOSTI TUJIH OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH SLUŽB V TUJINI V NOVI LJUBLJANSKI BANKI, D. D., S STRANI DRŽAVLJANOV ISLAMSKE REPUBLIKE IRAN IN Z NJIMI POVEZANIMI GOSPODARSKIMI SUBJEKTI TER ZA DOMNEVNO NEIZVAJANJE OMEJEVALNIH UKREPOV PROTI ISLAMSKI REPUBLIKI IRAN, KI SO JIH SPREJELI ZDRUŽENI NARODI IN TUDI EVROPSKA UNIJA, EPA 2262-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
1. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA ZA UREJANJE POLOŽAJA ŠTUDENTOV (ZUPŠ), TRETJA OBRAVNAVA, EPA 2020-VII.....	6
DR. MILAN BRGLEZ	6
DR. TOMAŽ BOH.....	7
MAG. ALENKA BRATUŠEK	7
ŠAŠA TABAKOVIČ	7
ŽAN MAHNIČ	8
ŽAN MAHNIČ.....	8
BENEDIKT KOPMAJER.....	9
JANKO VEBER.....	9
IVA DIMIC	10
IVA DIMIC	10
LUKA MESEC.....	10
2. točka dnevnega reda: AKT O RAZŠIRITVI OBSEGA PARLAMENTARNE PREISKAVE ZA MOREBITNO SPREMEMBO ZAKONODAJE, KI UREJA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA, TER ZA UGOTOVITEV IN OCENO DEJANSKEGA STANJA ZA UGOTOVITEV POLITIČNE ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ ZARADI SUMA VPLIVANJA OZIROMA VPLETENOSTI V DOMNEVNO PRANJE DENARJA IN FINANCIRANJE TERORIZMA, FINANCIRANJE JEDRSKE PROLIFERACIJE TER FINANCIRANJE AKTIVNOSTI TUJIH OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH SLUŽB V TUJINI V NOVI LJUBLJANSKI BANKI, D. D., S STRANI DRŽAVLJANOV ISLAMSKE REPUBLIKE IRAN IN Z NJIMI POVEZANIMI GOSPODARSKIMI SUBJEKTI TER ZA DOMNEVNO NEIZVAJANJE OMEJEVALNIH UKREPOV PROTI ISLAMSKI REPUBLIKI IRAN, KI SO JIH SPREJELI ZDRUŽENI NARODI IN TUDI EVROPSKA UNIJA, EPA 2262-VII.....	11
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	12
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	12
MAG. BRANKO GRIMS	12
IVAN HRŠAK	15
MATJAŽ NEMEC	16
MAG. MATEJ TONIN.....	16
DR. FRANC TRČEK	18
MAG. MATEJ TONIN.....	18
DR. FRANC TRČEK	19
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	21
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	21
UROŠ PRIKL	22
MAG. MATEJ TONIN.....	23
MAG. BOJAN KRAJNC	24
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	26
DR. FRANC TRČEK	26
MARIJAN POJBIČ.....	28
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	31
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	32
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	32
MARIJAN POJBIČ.....	32
JANKO VEBER.....	32
ŽAN MAHNIČ.....	33
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	35
MAG. BRANKO GRIMS	38

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	41
MAG. BRANKO GRIMS	42
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	43
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	43

Državni zbor VII. mandat

50. izredna seja
23. oktober 2017

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 23. oktobra 2017 ob 15.01.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Spoštovane kolegice poslanke, spoštovani kolegi poslanci!

Začenjam 50. izredno sejo Državnega zbora, ki je sklicana na podlagi prvega odstavka 58. člena ter drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: dr. Mirjam Bon Klanjšček, gospa Marjana Kotnik Poropat, dr. Simona Kustec Lipicer od 17. ure dalje, gospa Suzana Lep Šimenko od 16.30 dalje, gospa Violeta Tomić, gospod Matjaž Han od 16. ure dalje, gospod Jože Tanko od 16. ure dalje, gospod Tomaž Lisec, gospod Roberto Battelli, dr. László Göncz, dr. Milan Brglez od 17. do 19. ure, gospod Danilo Anton Ranc, gospod Dušan Radič, gospod Igor Zorčič od 17. ure, gospod Jožef Horvat, gospod Franc Breznik, gospod Jernej Vrtovec, gospod Miha Kordiš, dr. Matej T. Vatovec in gospod Franc Laj.

Na sejo so bili vabljeni predstavniki Vlade.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 50. izredne seje Državnega zbora.

Predlog dnevnega reda ste prejeli v petek, 20. oktobra 2017, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora.

Predlogov za širitev dnevnega reda seje nismo prejeli. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevi red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti nihče.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 50. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA TRETJO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA ZA UREJANJE**

POLOŽAJA ŠTUDENTOV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec dr. Milan Brglez, ki mu dajem besedo za dopolnilno obrazložitev predloga zakona.

Dr. Brglez, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovane poslanke, poslanci, predstavniki Vlade, študentje!

Najprej naj izrazim zadovoljstvo, da danes prehajamo v sklepno fazo potrjevanja zakona, ki vsebuje nekatere najbolj osnovne rešitve za izboljšanje socialnega položaja študentov oziroma rešitve za nekatere tistih problemov, ki so najbolj v nebo vpjjoči; še bolje pa bi jih označil kot tiste, s katerimi smo se pravzaprav lahko soočili oziroma so jih vsi deležniki v samem postopku – tako s strani Vlade, torej vseh ministrstev, še zlasti Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in na drugi strani študentje in tudi poslanske skupine – nekako dogovorili.

Dodatno bo današnje hitro sprejemanje zakona omogočilo nadaljnjo obravnavo zakonov, ki jih pričujoči predlog spreminja oziroma kjer gre za obravnavo istih zadev in preprečuje njihovo obravnavo.

Z amandmaji v drugem branju na plenarni seji Državnega zbora so bili sprejeti tudi tisti popravki, s katerimi bodo rešitve postale lažje in jasno izvedljive tudi na vladni strani. Moram izraziti zadovoljstvo, da so predlagane rešitve dobile do sedaj soglasno podporo zakonodajalca in da so se bili vsi vpleteni deležniki sposobni dogovoriti o rešitvah. To, mislim, da je značilnost vsaj tega postopka, čeprav so nekatere kritične opazke vedno na voljo in jih seveda jemljem tudi na svoj rovaš, če je treba.

Pet osnovnih sklopov rešitev, o katerih je bil dosežen dogovor :

1. nudenje zdravstvenega zavarovanja za vse študente do konca študijskega leta, v katerem dopolnijo 27 let;

2. kompromisno podaljšanje nujenja subvencionirane študentske prehrane do 21. ure;

3. uskladitev pogojev štipendiranja s pravom Evropske unije in sodno prakso ter pravična ureditev dodatka za bivanje;

4. ureditev uresničevanja posebnih pravic za študente s posebnimi potrebami in posebnim statusom ter

5. možnost ohranitve študentskega statusa do konca študijskega leta po končani drugi bolonjski stopnji.

Seveda bi lahko rešitve bile še boljše; vsak od deležnikov v tem dogovoru bi si lahko želel še večji izkupiček. Zato sam na ta predlog gledam kot na izhodišče za začetek boljših časov za slovenske študente in študentke, v katerih pa se tudi na podlagi tega končno posvetijo tistemu kar je njihovo osnovno poslanstvo, to je študiju in raziskovanju.

Zahvaljujem se vsem kolegicam in kolegom poslankam in poslancem za dosedanje podporo in vas pozivam, da predlog zakona tudi dokončno podpremo. Tako torej skupaj storimo nekaj, da bodo varčevalni ukrepi odpravljeni tudi za tiste, ki so največji potencial v naši družbi – mlade in znotraj te kategorije študentje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer državnemu sekretarju na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Tomažu Bohu.

Izvolite.

DR. TOMAŽ BOH: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred nami je Predlog zakona za urejanje položaja študentov, ki ga je po tem ko ga je Vlada dobila na mizo in glede na to da sam predlog zakona posega na mnoga področja ... Pravzaprav je Vlada začela z zelo obsežnim medresorskim usklajevanjem z različnimi področji, skratka, in na podlagi tega smo pripravili obsežne pripombe oziroma predloge za izboljšavo samega zakonskega predloga, ki smo jih potem tudi v nadaljnjih fazah celotnega procesa usklajevali in kot je povedal tudi že uvodoma dr. Brglez, uskladili med seboj. Tiste pripombe, ki so bile podane s strani različnih resorjev, skratka s strani Vlade, so, lahko ugotavljamo, upoštevane v predlogih, ki so bili sprejeti v amandmajih predlagatelja oziroma pristojnega odbora in zato na tej točki ugotavljamo – in z veseljem lahko rečem, da ugotavljamo –, da so pogledi Vlade usklajeni s tem, kar imamo pred seboj v samem predlogu zakona. Zaradi navedenega Vlada zakonu ne nasprotuje in moram povedati, da nam je v veliko veselje, da se dejansko s tem zakonom dodaja en nov kamenček v mozaiku vzpostavljanja ustreznega okolja, institucionalnega okolja in pogojev, pravic, ki bodo študentom omogočali, da se bodo še bolj

zavzeto dejansko posvetili tistemu, kar je, kot je bilo že rečeno, njihov ključni namen – študij in pa raziskovanje –, s katerim bodo pripomogli k večji konkurenčnosti in pa blagostanju Slovenije. Kot že rečeno, zaradi vsega naštetega Vlada zakonu ne nasprotuje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina nepovezanih poslancev, zanjo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS NP): Najlepša hvala.

V naši poslanski skupini bomo zakon tudi v tem branju, se pravi zadnjem, podprli. Zakaj? Zato, ker je namen tega zakona dober. Je pa treba povedati, da izvedba je pa slaba. Zakaj slaba? Zato ker ni prav, da v enem zakonu rešujemo več stvari. Mnenje Zakonodajno-pravne službe je bilo, da to ni sistemska rešitev. Tako da jaz sem prepričana, da če bi jo vložil kdorkoli drug, ne naš predsednik, ta zakon ne bi bil sprejet, tako da očitno ste se odločili prav. Posegamo v več zakonov; kot je povedal predstavnik Vlade, zakon posega na mnoga področja. Dodali so obsežne popravke. Iz teh popravkov sledi, da sta pač dve stvari iz tega že tako ne prav obsežnega zakona leteli, to sta dohodninska olajšava in zvišana subvencija za prehrano. Dohodnina bo rešena v drugem zakonu, višja subvencija za prehrano na žalost ne bo rešena; kljub temu da že 4 leta zapored beležimo gospodarsko rast, študenti še vedno očitno niste na vrsti za tistih nekaj evrov. Bomo uredili stvari, kar se tiče zdravstvenega zavarovanja, ki bo podaljšano do 26 let, državno štipendijo bodo lahko dobili tudi tuji državljani, študentje si bodo lahko prehrano privoščili do 21. Ure. To je pa pravzaprav tudi vse kar je v tem zakonu ostalo. In kot že rečeno, tudi v naši poslanski skupini ga podpiramo in ga bomo podprli, mislimo pa, da bi bilo treba mladinsko politiko v naši državi voditi drugače, nagovarjati vse probleme in ne takole parcialno samo delčkov. Namen bo pa očitno dosežen in prav je tako. Določene stvari se bodo za študente izboljšale.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Saša Tabaković bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi, spoštovani predstavnik Vlade!

Ker je od zadnje predstavitve stališč Poslanske skupine SMC k Predlogu zakona za urejanje položaja študentov minilo manj kot teden dni, bomo tokrat nekoliko krajši in jedrnat. V študijskem letu 2016/2017 slovenske visokošolske zavode obiskuje nekoliko manj kot 80 tisoč študentov višješolskega in

visokošolskega izobraževanja, ki se jih rešitve, vsebovane v predlogu zakona, dotikajo. Dotikajo se njihovega vsakdanjega študijskega in z njim povezanega življenja, zato smo v poslanski skupini zadovoljni, ker je pobuda za spremembo zakonodaje prišla iz civilne družbe, od samih študentov, ki so pri zagovarjanju le-teh bili tudi enotni, kar je še posebej pomembno poudariti. Zakon bomo podprli, ker kot izhaja že iz samega naslova predloga, ureja oziroma izboljšuje položaj študentov. Rešitve morda na prvi pogled niso krcialne, a vsaka zase izpolnjujejo različna področja študentskega udejstvovanja in ko jih povežemo skupaj, dobimo zadovoljivo celoto, ki bo študentom tekom njihovega študija olajšala študijski proces, še posebej študentom s posebnimi potrebami in posebnim statusom. Poslanci SMC smo do teh ranljivih skupnosti še posebej bili pozorni, kar smo tudi že izkazali z drugim poslanskim zakonom zdajšnjega sklica Državnega zbora. Če smo iskreni, kompromisni predlog, ki se je izoblikoval v zakonodajnem postopku, predstavlja nekoliko več kot zgolj prijetna darila za mlade, kar smo lahko slišali kot občitek v drugem branju. Zato v Poslanski skupini SMC danes izrekamo podporo in smo prepričani, da bomo poslanke in poslanci konstruktivnim predlogom znali prisluhniti tudi v prihodnje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Žan Mahnič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Prosim.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi! Lep pozdrav predsedniku ŠOS Aleksandru Spremu z ekipo sodelavcev!

V Slovenski demokratski stranki bomo zakon, ki ga je pripravila Študentska organizacija Slovenije in ga v parlamentarni postopek vložila prek predsednika Državnega zbora Milana Brgleza, seveda podprli. Ob tem pa ne morem mimo dejstva, da ne bi prebral nekaj točk, ki so v koalicijski pogodbi napisane pod poglavjem Mladi oziroma devet konkretnih ukrepov, ki ste jih napisali, da jih boste v mandatu 2014–2018 izvedli. Prvi ukrep je Vse na enem mestu in govori o tem, da boste vzpostavili karierni inkubator za aktivno vključevanje mladih na trg dela. Drugi ukrep je, da boste uredili dostopnejše vrtce za mlade. Kot tretji ukrep ste napovedali vavčerski sistem, prek katerega boste vzpostavili sistem za opravljanje obveznega pripravništva in praks, da bodo mladi lažje dobili zaposlitev na trgu dela. Potem ste napovedali ustanovitev stanovanjskih zadrug, tako kot jih imajo v Nemčiji in Švici. Napovedali ste, da boste subvencionirali obrestne mere za nakup starejših hiš na podeželju in pa prevzemanje kmetij s strani mladih kmetov. Napovedali ste, da bodo podjetja, ki bodo po koncu štipendiranja izvedla zaposlitev, prvo leto oproščena plačila prispevkov za novo

zaposlenega štipendista. In pa nenazadnje, pod deveto točko: »Prizadevali si bomo za vzpostavitev enotnega sistema za beleženje delovnih izkušenj mladih na nacionalnem nivoju.«

Spoštovana koalicija, gospe in gospodje! Koliko točk od tega programa ste uresničili? Niti ena od devetih točk v vašem mandatu dobrega pol leta pred koncem tega mandata ni uresničena. Zaradi tega je edino smiselno podpreti ta zakon, ki še zdaleč ne rešuje problema, ki ga v koalicijski pogodbi sicer dokaj ustrezno naslavljate, ampak poglavje 4.13 – Mladi; devet ukrepov, ki ste jih napovedali, niti eden od teh ukrepov ni bil v treh letih in pol, kolikor ste na oblasti, uresničen.

In iz tega lahko sklepam – na podlagi tega kar piše, seveda, tako da to niso prazne besede – da očitno tej koaliciji mladi niso prioriteta, da so jim, kot radi rečemo, španska vas, da je veliko govora o tem kako se boste zavzemali za mlade, kakšne ukrepe se bo sprejemalo. Nenazadnje smo slišali vašo ministrico za izobraževanje, kako je predvsem govorila, da naslavlja mlade v času predsedniške kampanje, kako se zavzema za to, da bodo mladi dobili volilno pravico pri šestnajstih letih. Me zanima, kaj bo sedaj naredila na tem področju oziroma kaj bo vladna SMC naredila. Skratka, kar se mladih tiče, edino kar poslušamo, poslušamo s strani gospe Anje Kopač Mrak, da se je znižala brezposelnost med mladimi, nikjer pa ni nobene realizacije, kaj je bilo narejenega na področju ukrepov, ki sem jih naštel oziroma bolje rečeno, ki sem jih prebral in so bili opredeljeni kot tisti nujni ukrepi, da se izboljša stanje na področju mladih v tej vaši koalicijski pogodbi. Tako da našo podporo zakon ima.

Žal ste v tem mandatu zavrnil kar nekaj zakonov, ki so urejali in bi tudi izboljšali področje mladih, ki so prišli s strani Slovenske demokratske stranke. Mi smo sedaj en zakon oziroma dva sprejeli, spremenili, da bi prišli tam nekje do leta 2020 do dualnega šolskega sistema. Če bi sprejeli zakon, ki smo ga predlagali v Slovenski demokratski stranki že po dobri prvi polovici mandata, ne samo da bi danes imeli že zdavnaj opravljene tiste pilotne projekte, danes bi že imeli delujoč dualni šolski sistem, ki pa bi zagotovo pripomogel k temu, da bi imeli ... / nemir v dvorani/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kologice, kolegi, prosim za posluš, lepo prosim!

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): ... da bi imeli mladi večjo možnost za zaposlitev in seveda, da bi bil prehod med izobraževalnim sistemom in pa trgom dela bistveno boljši. Da ne govorim o naših predlogih glede pripravništve. Tukaj omenjate stanovanjske zadruge. Mi smo predlagali konkreten ukrep, kako prazna stanovanja, ki so v lasti države, dati na Stanovanjski sklad in mladim ter mladim

družinam pod 35. letom omogočiti najem po neprofitnih najemninah in potem po petih letih tudi neprofiten odkup, pri čemer bi se vse najemnine že prej šteje v to odkupno ceno, ampak žal neuspešno. Upam pa, da bodo mladi videli, kdo resnično dela za njih in kdo samo govori. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Desus. Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani gospod podpredsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi, vsem lep pozdrav!

17. oktobra smo v Poslanski skupini Desus ob drugem branju zakona slednjemu že napovedali podporo. Na redni oktobrski seji smo potrdili vsa predlagana dopolnila, danes pa nas čaka tretje branje zakona in njegovo potrjevanje. Glede na predhodne napovedi vseh poslanskih skupin v prejšnjem tednu kaže, da bomo zakon tudi soglasno podprli.

Če ponovim na kratko vsebino zakona: študentje s tem zakonom in novelo dohodninskega zakona, ki sicer še sledi, pridobijo na področju dohodnine, študentske prehrane, zdravstvenega zavarovanja, štipendiranja, še posebej v tem zakonu pa je pomembno določilo, ki poseben status in obravnavo študentov s posebnimi potrebami – športnikov, umetnikov in staršev – postavlja na zakonsko raven.

Kot rečeno, rešitve smo v Poslanski skupini Desus že podprli. Dovolite pa par besed še o razmišljanju naše poslanske skupine o problematiki mladih. Populacija študentov v naši državi ni zanemarljiva. Skoraj 60 % mladih v starosti od 19 do 24 let je vpisanih na terciarno izobraževanje. Slednje nudi široko in raznovrstno paleto študijskih programov, ob vsem tem pa naš izobraževalni sistem tudi na tej ravni zagotavlja že od nekdaj velik nabor pravic in ugodnosti, ki izvirajo iz študentskega statusa. Poslanke in poslanci Desus verjamemo v mlado generacijo, zato želimo, da so življenjski pogoji naše mladine že v startu v samostojno življenje optimalni. Menimo, da za populacijo študentov država dobro skrbi, hkrati pa smo na stališču, da morajo tudi študentje prevzeti polno odgovornost ter resno in zavzeto študirati in tudi doštudirati. Če je trajanje študija pri nas v primerjavi z drugimi državami precej daljše, je treba najti vzroke za to in jih odpraviti. Študentska doba ne more in ne sme biti namenjena samo koriščenju pravic in ugodnosti, ki jih pri nas imamo, predvsem pa ne sme biti socialni korektiv.

V Desusu želimo, da bi vsak, ki konča šolanje za poklic, ki si ga je sam izbral, dobil tudi delo. Delo, ki je primerno dobro plačano, ki daje ekonomsko svobodo ali socialno neodvisnost in varnost. Seveda pa to ni študentsko delo, kakor tudi ni drugo prekarno delo na civilnih pogodbah.

Prav tako aktivna politika zaposlovanja z različnimi spodbudami in programi, ki jih sicer za mlade ne manjka, mora voditi samo k enemu izhodu, to pa je redna zaposlitev in ne izmenjevanje prekarnosti in borze. Na tem mestu pač ni odveč premislek tudi o tem, ali je šolstvo sploh usmerjeno v gospodarstvo oziroma ali zasleduje potrebe dela. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, kjer smo v drugi obravnavi zakon o urejanju položaja študentov podprli in enako bomo ravnali tudi v tretji obravnavi, saj poleg ureditve področja štipendiranja in zdravstvenega varstva ureja ta zakon tudi izboljšanje pogojev za dostop izobraževanja za študente s posebnimi potrebami, in tukaj ne gre le za ugodnejšo obravnavo v samem izbirnem postopku, pač pa zlasti tudi za prilagoditve pri izvajanju programa in seveda za strokovno pomoč. Vse to bo zagotovo omogočalo boljše pogoje prav najranjlivejšim študentkam in študentom.

Seveda smo zadovoljni, da smo v okviru obravnave tega zakona uspeli tudi na matičnem delovnem telesu na naš predlog uveljaviti ob sodelovanju študentske organizacije tudi koriščenje subvencioniranja obroka za študente, in sicer do 21. ure, s čimer smo vendarle poskušali uveljaviti dejstvo, da tudi za tiste najzahtevnejše programe, ki jih imajo posamezni študentje, omogočimo, če lahko temu tako rečemo, enakovredno možnost koriščenja subvencioniranja prehrane. Torej, poleg tega kar je bilo že usklajeno, smo tudi na odboru dodatno uredili in dogovorili praktično soglasno.

Seveda pa ta zakon, ki daje nekako odgovor na položaj študentov, ki je pravzaprav nastal zaradi anomalij ali če hočete težav zaradi pretiranega varčevanja na tem področju, očitno ne bo dovolj, kajti že v trenutku, ko sprejemamo ta zakon, se srečujemo z opozorili v zvezi s tolmačenjem 69. člena Zakona o visokem šolstvu. Kajti mnogi študentje so v tem obdobju, ko je začel veljati ta člen, ostali brez socialnih pravic. Seveda si želimo, da bi tudi v tem primeru usklajevanje s študentsko organizacijo in ministrstvom pripeljalo čim prej do ustrezne rešitve, s katero bi, če bo treba, seveda tudi podprli nov zakonodajni postopek in odpravili tudi te anomalije.

Nenazadnje bi pa želeli v tem procesu še enkrat opozoriti tudi na izjemno potrebo po opredelitvi javne službe v Zakonu o visokem šolstvu. To je stalnica, na katero ves čas opozarjamo, kajti v časopisju smo lahko pred nedavnim zasledili, da se je šolnina na določenih programih izjemno povečala; znaša

celo 10 tisoč evrov na leto. Zagotovo je to ukrep, ki ne omogoča vsakomur dostop do izobraževanja, in zato še enkrat apeliramo, da ministrstvo vendarle pripravi Zakon o visokem šolstvu, kjer bo tudi opredeljena definicija javne službe, in da ne bo to pomanjkljivost, ker te definicije ni, da lahko nekateri večkratno dvigujejo šolnine in s tem drastično onemogočajo pridobitev ustrezne izobrazbe tistim, ki so socialno šibkejši.

In na koncu še enkrat, zakon o urejanju položaja študentov v tretji obravnavi bomo v poslanski skupini podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Nove Slovenije – krščanskih demokratov.
Izvolite.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, državni sekretar, spoštovani poslanke in poslanci!

Zakon za urejanje položaja študentov bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije podprli.

Že samo dejstvo, da so študentje v podporo predlogu zakona – sicer v prvotni različici, ki je po našem mnenju vsebovala nekoliko več dobrih rešitev – zbrali skoraj 17 tisoč podpisov v enem tednu, je dovolj jasen signal, da želijo svoj položaj urediti in izboljšati.

Predlog zakona omogoča dijakom in študentom koriščenje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja za čas trajanja izobraževanja, če se pravočasno vpišejo na program sekundarnega oziroma program terciarnega izobraževanja. Po sprejemu amandmaja odbora ima študent možnost koriščenja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja največ do konca študijskega leta, v katerem je dopolnil 26 let. V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da je to razumna meja in dobra rešitev. Vsekakor ne moremo mimo dejstva, da študentje ponovno pozivajo k spremembi Zakona o visokem šolstvu. Nekateri so v preteklih tednih prejeli dopis Zavoda za zdravstveno zavarovanje, da nimajo več osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Ta ugodnost jim po tolmačenju...

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prosim za posluš! Se opravičujem, gospa Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): ... Zavoda za zdravstveno zavarovanje po prvem odstavku 69. člena Zakona o visokem šolstvu, ki je bila sprejeta lani decembra, kljub statusu študenta ne pripada.

Usklajevanje subvencij študentske prehrane z indeksom cen življenjskih stroškov bi v Poslanski skupini Nove Slovenije podprli, saj je cena subvencije že 5 let na isti ravni in znaša 2,63 evra, vendar je bil ta člen z amandmajem odbora črtan. Vsekakor pa podpiramo predlog, da se možnost koriščenja študentskih bonov za prehrano podaljša do 21. ure.

Sama sem že marca letos pristojni ministrici Anji Kopač Mrak poslala pisno poslansko vprašanje glede prejetanja dodatka za bivanje k štipendiji, če študent med študijskim letom izpolni pogoje za njegovo pridobitev, na primer tudi zaradi preselitve. Trenutno veljavna ureditev je nepravilna, saj študenta v primeru prejetanja dodatka za bivanje zavezuje, da sporoči medletno spremembo, ki povzroči odvzem dodatka za bivanje, ni pa mogoče, da med letom prične prejemati dodatek za bivanje, če do njega štipendist ni bil upravičen ob sklenitvi štipendijskega razmerja. To se končno s tem predlogom zakona ureja.

Predlog zakona podaljšuje trajanje statusa študenta po diplomiranju na drugi bolonjski stopnji do izteka študijskega leta. Študent ne izgubi statusa po zagovoru magistrske naloge, ampak šele z iztekom študijskega leta. Enaka ureditev že velja na prvi stopnji študija. V Novi Sloveniji ta predlog podpiramo. Res je, da takšno podaljšanje študentskega statusa ne spodbuja k hitrejšemu iskanju redne zaposlitve, vendar pa ta predlog nagraduje pridne študente, ki prej zaključijo študij, in odvrta zavlacavanje z zagovorom do konca študijskega leta v mesecu septembru.

Predlog zakona ureja položaj študentov s posebnimi potrebami in študentov s posebnim statusom. V Poslanski skupini Nove Slovenije ti dve kategoriji študentov še posebej izpostavljamo, saj veljavna zakonodaja njihovega položaja ne ureja celovito. V Novi Sloveniji smo mnenja, da predlog zakona ustrezno definira pravice študentov s posebnimi potrebami in študentov s posebnim statusom.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo Predlog zakona za urejanje položaja študentov podprli.

Spoštovani predsednik, je bil pa danes nemir v dvorani.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Res je. Dvakrat sem že opozoril; ne samo gospa Dimic, tudi že predhodniki so obvestili, da težko berejo tekst, zato vas prosim – imamo še gospoda Luko Mesca –, da prisluhnemo pri tej točki, potem bomo pa glasovali.

Gospod Luka Mesec, izvolite, imate besedo v imenu Poslanske skupine Levica.
Izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Ja, hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

V Levici že od samega začetka podpiramo vsebinske rešitve tega zakona. Posebej smo podpirali njegovo prvotno obliko, ki je konkretno izboljševala položaj študentov. Kasneje je bila na žalost vsebina zakona bistveno omejena in predlagatelj dr. Milan Brglez je dodobra obrezal svoj lasten predlog. Iz zakona so bile tako izbrisane rešitve, ki so dvigovale višino subvencije za študentske bone ter dovoljevale njihovo porabo do desete ure zvečer tudi med poletjem. Prav tako je bil zaradi

vladne obljube systemskega urejanja izbrisan predlog vračila posebne davčne olajšave za študente na raven izpred leta 2012. Zaradi vladnega nasprotovanja in nasprotovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje je bila brisana tudi rešitev za zdravstveno zavarovanje, ki je študentom zagotavljala zavarovanje do konca študijskega leta, v katerem dopolnijo 27 let. Veseli nas, da smo potem na odboru našli sprejemljivo rešitev glede študentske prehrane ter da smo se uspeli dogovoriti, da bodo študenti zdravstveno zavarovani do konca študijskega leta in se jim ta pravica ne bo vzela na dan, ko dopolnijo 26 let. Prav tako je dobrodošla tudi rešitev, da študentje lahko ohranijo status do izteka študijskega leta, v katerem so diplomirali. V tem vidimo varovalko, da bodo imeli več časa za pridobitev varne zaposlitve, saj so ob koncu študija in ob nenadni izgubi statusa pogosto soočeni s pritiskom prekariziranega dela in delodajalcev, ki v vse večji meri študente silijo v samozaposlitve in v fiktivne vpise.

Zaradi teh rešitev smo v Levici zadovoljni, da bo, kot kaže, danes ta zakon sprejet. Opozarjamo pa, da se s tem odpirajo poslovniške možnosti za začetek obravnave ostalih vsebinsko povezanih zakonov. V prvi vrsti seveda s tem merim na Zakon o visokem šolstvu, ki smo ga predlagali v Levici in ki rešuje nedavno nastali problem študentov, ki so navkljub rednemu študiju, zaporednim vzporednim vpisom in vestnosti pri opravljanju študijskih obveznosti čez noč ostali brez svojih pravic. Zaradi odločitev poslancev Državnega zbora jim je bila ukinjena tako pravica do zdravstvenega zavarovanja kot tudi pravica do štipendije in subvencioniranega prevoza, bivanja in prehrane. To so posledice nepremišljenega dopolnjevanja Zakona o visokem šolstvu. Rešitev za nastalo situacijo smo v Levici predlagali: to je čim hitrejša sprememba zdaj veljavnega Zakona o visokem šolstvu, njegovega 69. člena. Poudarjam, čim hitrejša, ker se je študijsko leto že začelo, študentje, ki so po krivici ostali brez pravic, pa ne morejo uveljavljati zdravstvenega zavarovanja, pravice do subvencionirane prehrane, nastanitve v študentskih domovih in tako naprej. Zato, preden odidem, želim še enkrat pozvati, predvsem poslance koalicije, da prispevate podpise za izredno sejo, ki smo jo predlagali v Levici. To je edini način, da zadeve rešimo čim prej in da ne čakamo in ne razvlečemo reševanja nastalih problemov za mesec ali celo dva. Študijsko leto teče, študentje so v težavah zaradi naše – oziroma natančneje vaše – odločitve in mislim, da moramo po tem ko danes uredimo zadeve, ki so pred nami, urediti tudi to nedavno nastalo nepravico. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev,

zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vsa, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi na matičnem delovnem telesu in na seji Državnega zbora, predlog zakona neuskladen. Prosim vas, da preverite glasovalne naprave.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti nihče.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem tudi zaključujem to točko dnevnega reda.

Kolegice in kolegi, za naslednjo točko dnevnega reda vas prosim za uvidevnost. Namreč, kolega Jani Möderndorfer je za naslednjih 5 do 10 minut obtičal v prometnem zamašku, zato se vam opravičujem. Ampak predlagatelja nimamo, zato odrejam 10 minut odmora.

Za nevšečnost se vam opravičujem.

10 minut, torej dobimo se ob 15 in 47 minut.

Hvala za razumevanje.

(Seja je bila prekinjena ob 15.37 in se je nadaljevala ob 15.47.)

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA AKTA O RAZŠIRITVI OBSEGA PARLAMENTARNE PREISKAVE ZA MOREBITNO SPREMEMBO ZAKONODAJE, KI UREJA PREPREČEVANJE PRANJE DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA, TER ZA UGOTOVITEV IN OCENO DEJANSKEGA STANJA ZA UGOTOVITEV POLITIČNE ODGOVORNOSTI NOSILCEV JAVNIH FUNKCIJ ZARADI SUMA VPLIVANJA OZIROMA VPLETENOSTI V DOMNEVNO PRANJE DENARJA IN FINANCIRANJE TERORIZMA, FINANCIRANJE JEDRSKE PROLIFERACIJE TER FINANCIRANJE AKTIVNOSTI TUJIH OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNIH SLUŽB V TUJINI V NOVI LJUBLJANSKI BANKI D. D. S STRANI DRŽAVLJANOV ISLAMSKE REPUBLIKE IRAN IN Z NJIMI POVEZANIH GOSPODARSKIH SUBJEKTOV TER ZA DOMNEVNO NEIZVAJANJE OMEJEVALNIH UKREPOV PROTI ISLAMSKE REPUBLIKE IRAN, KI SO JIH SPREJELI ZDRUŽENI NARODI IN TUDI EVROPSKA UNIJA.**

Predlog za razširitev parlamentarne raziskave je zboru predložila preiskovalna komisija, zato dajem besedo predsedniku preiskovalne komisije gospodu Janiju Möderndorferju za dopolnilno obrazložitev.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa, podpredsednik.

Državni zbor je na redni septembrski seji glede suma pranja denarja iranskega in britanskega državljana Irajja Farrokhzadeha in z njim povezanih gospodarskih subjektov, ki naj bi prek Nove Ljubljanske banke opral za približno milijardo dolarjev, potrdil ugotovitve vmesnega poročila Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji ter posebnega poročila Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Kmalu za tem, ko je Državni zbor sprejel zgoraj omenjeno posebno in vmesno poročilo, je Preiskovalna komisija o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu ter ugotavljanju vzrokov in odgovornosti za že drugo sanacijo bančnega sistema v samostojni Sloveniji pričela z zaslišanji v primeru Nove Kreditne banke Maribor. Kot priča je nastopil Aleš Hauc, ki je banko vodil do leta 2015 – in sicer tako v času, ko je bil njen lastnik še Republika Slovenija, in tudi pod novimi lastniki –, v tem času pa naj bi jo tudi državljani uporabljali za pranje denarja. Sume pranja denarja sta sicer ravno na dan zaslišanja razkrila tednik Mladina in Italijanski center za preiskovalno novinarstvo, Novo KBM pa naj bi italijanski in drugi tuji državljani uporabljali za pranje denarja iz nezakonitih poslov. Po poročanju medijev so na primer italijanske stranke bančne račune pri Novi KBM uporabile za transakcije z denarjem, pogosto izvirajočim iz kaznivih dejanj, kot sta davčna utaja in zloraba položaja in lahko tudi kot rezultat hudih kaznivih dejanj, povezanih z organiziranim kriminalom, ki naj bi jih ugotovili inšpektorji Banke Slovenije, ki so konec leta 2014 opravili pregled poslovanja Nove KBM. Denar bi se naj na računih Nove KBM znašel le za kratek čas, nato pa so ga dvignili v gotovini ali pa prenesli na druge račune podjetij, za to priložnost odprtih v Sloveniji, katerih edina vloga je bila skrivanje denarja pred davčno upravo in policijo.

V Državnem zboru se je na začetku meseca septembra konstituirala nova preiskovalna komisija, ki bo v primeru Farrokh ugotavljala politično odgovornost nosilcev javnih funkcij kot tudi državnih organov, in sicer organov nadzora in pregona. Ugotavljala bo tudi ustreznost zakonodaje na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Preiskovalna komisija o ugotavljanju domnevnega pranja denarja in financiranja terorizma, jedrske proliferacije ter financiranja aktivnosti tujih obveščevalno-varnostnih služb v tujini v Novi Ljubljanski banki d. d. je primer Farrokh obravnavala že na petih sejah, zaslišala je tudi že prvo ekspertno pričo. Ker pranje denarja predstavlja resno grožnjo stabilnosti in celovitosti delovanja finančnih ustanov v Republiki Sloveniji, se je preiskovalna komisija odločila, da bo predlagala, da se predmet preiskave razširi tudi z Novo KBM, še posebej zato ker je bila v

času, ko so bili ugotovljeni sumi pranja denarja, Nova KBM v lasti države. Preiskovalna komisija ocenjuje, da je bilo smiselno obe preiskavi voditi vzporedno, saj se ugotavljanje tako politične odgovornosti kot tudi odgovornosti državnih organov ter ustreznosti zakonodaje, ki ureja področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, v obeh primerih prepletata. Poleg tega je preiskovalna komisija pred zahtevno nalogo, da obe preiskavi konča do konca tega mandata, za kar ima na voljo malo več kot pol leta. Slednji razlogi po našem prepričanju članov komisije utemeljujejo čimprejšnjo širitev obsega preiskave in s tem opolnomočenje preiskovalne komisije za vodenje takšne preiskave tudi v tem primeru sumov pranja denarja.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Začnemo ravno z gospodom Janijem Möderndorferjem, se opravičujem, ki bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Naj povem, da v Poslanski skupini SMC seveda podpiramo takšno razširitev preiskovalne komisije oziroma njenih nalog iz predvsem enega razloga. Kadarkoli obstaja sum oziroma je naloga, še posebej v mandatu, ko imamo že preiskovalno komisijo, ki obravnava pranje denarja, je seveda njena dolžnost, ne da se obrne stran, ampak preprosto, da seveda v okviru svojih nalog, zakona in poslovnika seveda tudi obravnava takšen primer in pride do končnih ugotovitev. Naj pa povem, da seveda današnja razprava, ki je namenjena predvsem debati in diskusiji o razširitvi predmeta takšne preiskave ... Seveda bi bilo skrajno nekorektno že vnaprej napovedovati kakršnekoli indice oziroma kaj pravzaprav se je v resnici dogajalo; predvsem sem prepričan, da je to naloga komisije, njenih članov in seveda tudi odgovornost, da na koncu poda jasno poročilo z ugotovitvami in seveda tudi pokaže na napake znotraj sistema, če le te obstajajo. S tem seveda tudi SMC podpira takšno razširitev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Branko Grims, predstavil bo stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite, mag. Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Zdaj je že kar nekaj mesecev jasno, da se je v največji slovenski banki zgodilo pred par leti to kar se v normalni državi ne bi moglo zgoditi. Da je iz države, ki je bila takrat pod embargom Združenih narodov zaradi proliferacije – kar je nakupovanje orožja za množično uničevanje oziroma delov zanj, po

domače rečeno jedrskega programa Islamske republike Iran in pa njihovih poskusov nakupovanja materiala za kemično orožje –, prišla gora denarja in se prek Nove Ljubljanske banke potem razdelila na še in še naslovov po Evropi, ZDA in drugod. Ob tem je ne samo šokantno dejstvo, da ima nekdo v Sloveniji tako moč, da se za kaj takega lahko dogovori – in jasno je najbrž vsakomur v tej dvorani, da si tega ne izmisli en direktor ene banke zato ker bi ravno prejšnjo noč slabo spal, ampak, da se to dogovori nekje drugje in to nekdo drug, on pa je seveda kot direktor banke kriv za to da to izvrši –, ampak še bolj šokantno dejstvo je, da so ob tem odpovedali vsi nadzorni mehanizmi te države. Organi pregona, vsi. Samo en del najožjega političnega vrha takrat je bil obveščen: predsednik države Danilo Türk, predsednik vlade Borut Pahor, notranja ministrica Katarina Kresal, finančni minister gospod Križanič, še zunanji minister pa direktor policije pa nekateri svetovalci itn. Tisti, ki so sodelovali v teh postopkih, ki so se zelo neslavno takrat in neuspešno končali, so večinoma še danes na nekaterih ključnih mestih. Zato je zelo zelo veliko vprašanje, ali bo popravni izpit, ki je bil sprožen z razkritjem tega dejanja, uspel. Veliko je razlogov za to da v to dvomimo. Eden od njih je tudi to da po tem ko je ustrezni poročili tako preiskovalke za bančno luknjo kot tudi Komisije za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb soglasno že potrdil Državni zbor, še vedno obstaja neka druga preiskovalka, ki naj bi se zdaj s tem posebej ukvarjala. Bilo bi mi logično, če bi vse te ljudi ta preiskovalka vehementno noč za nočjo, dan za dnem vabila na zaslišanje in poskušala pridobiti neke dodatne informacije, ampak kolikor vem, se nič na to temo ne dogaja. Dogaja se zdaj to, da predlagajo širitev. Širitev z nečim, kar je bilo objavljeno v nekem italijanskem časopisu – koliko je to res koliko ne, o tem lahko razpravljamo –, ampak veste, zelo zanimivo je včasih razpravljati tudi o velikostnem razredu.

Tisto kar je pri zadevi Nove Ljubljanske banke in pranja denarja najbolj šokantno, je, da gre za milijardo dolarjev. Po nekaterih podatkih, če vse sešteješ, celo milijardo evrov pride iz tega, kar je ogromno denarja. Tukaj naj bi bila vprašljiva milijon, dva milijona evrov. To se pravi, razmerje 1 proti tisoč; da si boste predstavljali približno, kako to izgleda: tole je kakšne dobre 2 milimetra debeline, tale kovanec, tole do tal pa je en meter – to se pravi, razmerje tam nekje kot pri tem. Zdaj mi pa povejte, pri višini zdajle koliko vidite tale kovanec, ki sem ga gor postavil. Nič. Zadeva sploh ni primerljiva. To se pravi, zakaj bi se z neko orjaško zadevo, o kateri je bil obveščen politični vrh, pa nič ni naredil, pa nič ni naredil, ukvarjala preiskovalka, hkrati pa dodajala nekaj, kar je dobesedno neopazno v primerjavi s tisto zadevo.

Odgovor je preprost: ker gre za sejanje megle. Za sejanje megle gre pri celi tej preiskovalki, ki jo vodi gospod Möderndorfer. Takrat ko je bila

ustanovljena, sem napisal tweet, da gre za preiskovalko, ki bo služila samo za zaščito lika in dela gospoda Gorana Klemenčiča, pravosodnega ministra. On je zdaj že doživel svoj trenutek resnice, ima že interpelacijo. Sam se je ponudil za to, kar je zelo lepo, nisem rekel, da je inteligentno, je pa zelo lepo od njega, ker je šel na tiskovno konferenco in začel razlagati, kako so oni dali neko kazensko ovadbo. In ko smo to zadevo pogledali od blizu, ti šment, o tem nihče ni nič vedel. Potem smo njega povabili, pa je malo zadevo relativiziral. Na koncu se je izkazalo, da pravzaprav je pri vsem šlo za precej grobo zavajanje javnosti, kar je z nekim delom enega ministra, če sem zelo diplomatski, popolnoma nezdržljivo. Od pravosodnega ministra če se kaj pričakuje, je to, da je dosleden, korekten in s svojim ravnanjem in dejanji za zgled. Zanimivo je, da se o tem pravzaprav pogovarjamo v tem trenutku, kajti če bi bila to normalna država, potem seveda bi že samo pravosodna šlamastika z uničenjem dokazov zoper ljubljanskega župana Zorana Jankovića zaradi suma spolne zlorabe pripeljala do tega, da se bi uveljavila objektivna odgovornost ministra, ki je odgovoren za dogajanje na njegovem področju po samem zakonu, in bi seveda on odstopil. Če pa ne bi odstopil, pa bi ga zamenjal predsednik Vlade. Veste, kaj se je zgodilo v Sloveniji? V Sloveniji pa ga ta predsednik Vlade na predloga za zamenjavo in odhod iz politike, ampak ga predlaga za to da bi postal komisar za človekove pravice Sveta Evrope. To se pravi, za nagrado. To se pravi, če bi kaj morala preiskati ta komisija, ki jo vodi gospod Möderndorfer, bi morala preiskati zdaj politično odgovornost, kako da lahko nekdo s svojim ravnanjem, ki je bilo soglasno potrjeno kot neustrezno, tudi s strani celotnega Državnega zbora, saj to je bil del našega poročila, poročila komisije, ki jo vodim – za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb –, da to ravnanje ni bilo pravilno, da protokol ni bil spoštovan. To se pravi, gospod Möderndorfer bi moral najprej zaslišati gospoda Klemenčiča in predsednika Vlade gospoda Cerarja. Ampak, kolikor sem jaz opazil, danes on tega ne predlaga. On predlaga neko širitev z neko zadevo, ki najbrž mora biti vsekakor tudi pogledana s strani organov pregona, če pa je kršil zakon, je treba jasno to raziskati, ne glede na to da je to druga velikost. In če je kdo kršil zakon, naj za to odgovarja pred zakonom. Ampak, oprostite, ne mešati jabolok in hrušk. To ni zadeva, o kateri bi bil obveščen ves državni vrh, z izjemo parlamenta, kar je zelo poučno, tudi z izjemo predsednika parlamenta, kar še bolj bode v oči, pa ni naredil ničesar. Govorimo o neki popolnoma drugi zadevi, ki se jo tlači zraven za to da ... Saj veste tisto – če imaš preveč malih dreves, potem ne vidiš na koncu več, da je hosta zadaj. In to se točno hoče v tem primeru narediti, zato da se ne bi pogovarjali o tem, kako je mogoče, da je nekdo imel takšno moč, da je ukradel državo svojim državljanom, in

ta nekdo očitno še danes manipulira, tudi z volitvami, če želite, po drugi strani pa da bi se ljudje vprašali, kje je odgovornost tistih. Ne, v isti sapi se danes nagraduje tiste, ki so s svojim ravnanjem ali z opustitvijo dolžnostnega ravnanja, z opustitvijo ravnanja skladno recimo s protokolom, ki je urejal neke postopke, zaradi česar potem gradivo ni bilo ustrezno obravnavano; ni imelo statusa pač, kot bi ga moralo imeti, in zaradi tega se je postopek neslavno končal, kot se je ... Ti ljudje dobijo zdaj še nagrado. V istem času pa se ustanovi komisija za preiskovanje politične odgovornosti za to, da se je to zgodilo. Ja, oprostite, kdor razume to, razume tudi, zakaj je Nobelov nagrajenec za mir gospod Havel pred toliko leti rekel: »Laž je nesmrtna duša levičarjev«. Kajti to je to, o čemer se mi danes pogovarjamo. Vsako kaznivo dejanje, če obstaja utemeljen sum, če obstajajo indici, mora biti prijavljeno, mora biti predmet ustrezne obravnave organov pregona. Če se ugotovi kršitev zakona, mora biti ustrezno sprocesirana prek tožilstva na sodišče in ljudje morajo za storjena kazniva dejanja odgovarjati. Jaz upam, da se o tem v osnovi vsi strinjamo. Potem pa se postavlja še vprašanje politične odgovornosti. Politična odgovornost pa je seveda takrat kadar ljudje ali sami z neke politične funkcije nekaj povzročijo ali pa nečesa ne preprečijo, pa bi morali, pa je tisto nekaj kaznivo dejanje. In v primeru pranja denarja prek firm gospoda Farrokhzadeha, prek Nove Ljubljanske banke – denar pa je bil nakazan iz banke, ki je bila pod embargom Evropske komisije –, so seveda točno takšni ljudje znani. Znana so njihova imena in priimki, vsa so v poročilu, prej sem jih glavne naštel, in oni so odgovorni. Se pravi, odgovornost je jasna, je že ugotovljena. Ko od tu naprej nekdo nekaj pelje, pa temu dodaja karkoli, seveda gre za zamegljevanje, pa je treba stvari imenovati s pravim imenom. Zdaj je tisto kar je treba doseči in vztrajati, to da se za vse, kar se je takrat zgodilo, opravi ponovna preiskava, da se ugotovi, kje je odgovornost, tudi kazenska, in da se jo uveljavi. Kar se politične odgovornosti tiče, je ta nesporno že ugotovljena s sprejetjem poročil obeh komisij v Državnem zboru. Ni treba nič posebej še ugotavljati. Ve se, kdo je bil obveščen, pa ni nič ukrepal ali pa celo prebral ni tistega obvestila. Ve se tudi, da nekateri so bili iz tega obveščanja izvzeti. V parlament številka milijarda nikoli sploh ni prišla. Nikoli. Ni je dobila ne komisija ne predsednik parlamenta, kar najbolj bode v oči, kajti običajno so vedno najprej z zaupnimi podatki obveščeni trije predsedniki. To so: predsednik države, predsednik Vlade in predsednik parlamenta, to se pravi, pač voditelj reprezentativne, izvršilne in zakonodajne veje oblasti, če hočete. V tem primeru je bil eden izvzet. To seveda ni slučaj. Kje pa. Namigi, ki so prihajali v parlament, so bili pa smešni. Povedal sem vam, da edini material, ki ga obravnava pač parlamentarna komisija – jaz takrat nisem bil njen član, sem si pa za nazaj

pogledal stvari podrobno –, je imela en sam stavek v tistem letnem poročilu: da so obravnavali tudi primere suma pranja denarja, ki so se nanašali na Bližnji vzhod pa na Balkan in konec zgodbe. In da to preiskujejo. To je bilo vse. Na isti strani, ne boste verjeli, je bil pa takole dolg odstavek o tem kako preiskujejo desni ekstremizem, ki da postaja šef in tutor vsem na Balkanu in da treba je biti posebej pozoren na desni ekstremizem, ki se razrašča in desni ekstremizem gor in dol. Se pravi, milijarda dolarjev je nepomembna, tudi če je to kriminal, važno, da se gleda kako tam en Nemeč preganja nek imaginarni desni ekstremizem. Mimogrede, tisti desni ekstremisti pa potem plešejo z gospodom Zoranom Jankovičem na odru, da je komedija popolna. To je seveda parodija pravne države. Tudi parodija obveščanja javnosti.

Ampak v tej parodiji je en del, ki ni niti malo smešen. Nekateri ljudje so v izvršilni veji oblasti – in to je reprezentativni predsednik države – vedeli za to zgodbo. Nihče od njih ni nič ukrepal. Nekateri so izvedeli s strani ljudi, ki so za to pač tvegali nekaj, da so jim dali obvestilo – tudi konkretno gospod Goran Klemenčič po lastni izjavi na KPK –, in so potem tako ravnali s tistim materialom, da ni bil uporaben kot naprej dokaz v dokaznem postopku, zaradi česar se je zadeva slabo končala. In potem o lastni vlogi, ki jo je seveda očitno hotel politično izkoristiti, ne ravno točno dajali izjave javnosti. Po domače rečeno zavajali. In namesto da bi se ukvarjali s tem – s politično odgovornostjo tistih, za katere se ve z imenom in priimkom, kdo so –, se te, konkretno gospoda Gorana Klemenčiča, s strani te sedanje koalicije in Vlade nagraduje in se jih pošilja za komisarje za področje človekovih pravic, čeprav jim v interpelaciji ne očitamo samo tega kar sem zdajle navedel, ampak tudi neukrepanje v zvezi s kršitvijo človekovih pravic. Neukrepanje, pa ne boste verjeli, je po definiciji Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije prav definicija koruptivnega ravnanja. Zanimivo, ne? Se pravi, tisti, ki naj bi bili zadolženi za pregon korupcije, če so opustili dolžnostno ravnanje, so sami storili koruptivno dejanje. Ampak oni bodo zdaj za to nagrajani, ker je vlada gospoda Cerarja tako odločila, z mestom varuha oziroma komisarja za človekove pravice. Da bi pa fino z meglo ta prostor napolnili, bo pa poskrbela ena druga preiskovalna komisija in bo primerjala med sabo zadeve, ki niso primerljive. Kajti o tem v zvezi s pač NKBM, ne glede na to ali je to res ali ne, to naj pač ugotovijo ustrezni organi; po vsem, kar se do zdaj ve, nikoli nihče v politiki ni bil obveščen, še najmanj pa Vlada kot celota, še najmanj pa predsednik države, da bi opustil dolžnostno ravnanje. Poleg tega je zadeva, še enkrat povem ... Poglejte to velikostno primerjavo. Toliko kot je tale kovanček proti celotni višini – rob kovanca, da ne bo pomote –, po celotni višini do tal. Toliko je to. Kdor taki dve stvari tišči skupaj, gotovo samo seje meglo. To je menda jasno vsakomur, ki tole

vidi, ne. To se danes tukaj počenja. Z določenim namenom, zato da bi se šlo v stilu tistega ruskega vica »razpršuj po kolektiv«, da ne bi bil potem slučajno kdo zares odgovoren. Vsi, ki vic poznate, veste, da je precej krepek, pa ga ne bom povedal v celoti. Najbrž veste, za kaj gre. Jaz predlagam, da se s tem neha. Da se posveti nalogi, če ste že naredili preiskovalko, da se ponovno zasliši vse te ljudi in da se jih izpraša o tem: Če ste gospodje – kar je nesporno ugotovljeno s strani državnih komisij in potrjeno s soglasnim sklepom Državnega zbora – vedeli, katera banka je v igri, da gre za milijardo, in samo vi ste vedeli, da gre za milijardo, vedeli ste, da je utemeljen sum pranja denarja, vedeli ste, da je utemeljen sum, da se pere ta denar za terorizem, za podpiranje terorizma in za sum nabave orožja za množično uničevanje, se prvi za jedrski program in pa za nabavo elementov oziroma osnovnega materiala za kemijske bojne strupe, zakaj niste ustrezno ukrepali, zakaj niste zahtevali poročil, zakaj niste zahtevali, da bi organi ustrezno ravnali, zakaj niste niti toliko preverili, da bi opazili, če ste bili na tej funkciji že obveščeni, da je policija končala preiskavo, pa o tem niti ni obvestila tožilstva. Gospodje – od Türka, Pahorja, Klemenčiča, vsi ostali –, zakaj niste takrat vprašali, kako je mogoče, da ukrade nekdo en star moped, bo policija naredila na koncu zapis in vsaj, če ne drugega, prijavo neznanega storilca in jo predala tožilstvu kot informacijo v vednost in ravnanje, v tem primeru pa tožilstvo sploh ni bilo nikoli obveščeno. Niti po zaključku preiskave, kar je najbolj normalna in zakonita pot. Če bi se eden od teh, ki je bil obveščen, minimalno pozanimal, za kaj gre, bi to vedel in potem se zadeva zanesljivo ne bi končala tako kot se je, in zato to za sabo potegne tudi politično odgovornost. Ta drug primer, ki ga tlačite zraven, pa s tem nima veze in to vi zelo dobro veste in zato vam v resnici tudi gre, da boste govorili o tistem, da vam ne bi bilo treba o tem. Ker morate govoriti o samih sebi, o tem da preiskujete politično odgovornost, hkrati pa nagradujete tiste, ki so že ugotovljeno politično odgovorni. Nesporno, soglasen sklep Državnega zbora je bil, tudi vašega, gospe in gospodje. To je tukaj. Govori se o preiskovalki, dejansko pa bi se moralo govoriti o begu pred odgovornostjo. O begu pred odgovornostjo tistih, ki so bili takrat v politiki obveščeni, pa niso ukrepali, in o vašem begu pred odgovornostjo, ker bi seveda morali zaslišati tudi kakšnega lastnega ministra in uveljaviti njegovo odgovornost. Ampak zdaj smo samo priče tistemu staremu žalostnemu načelu, da vrana vrani ne izkljuje oči. Gospe in gospodje, to ni prav in tega ne podpiram.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Preiskovalna komisija je na četrti nujni seji sprejela sklep, s katerim Državnemu zboru predlaga, da odredi razširitev obsega preiskave za morebitno spremembo zakonodaje, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma, ter za ugotovitev in oceno dejanskega stanja za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij. Obseg parlamentarne preiskave v Novi KBM se razširi tako, da se glasi: Da se ugotovi morebitna politična odgovornost posameznih nosilcev javnih funkcij zaradi suma vplivanja oziroma vpletenosti v domnevno pranje denarja v Novi KBM zaradi suma, da je bilo to storjeno z njihovo vednostjo in ne da bi ukrepali skladno s svojimi pristojnostmi. Da se ugotovi, ali je Nova KBM oblikovala in vzpostavila učinkovit sistem za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter celovito in skrbno izvajala zakonodajo, predpisane ukrepe na področju pranja in financiranja terorizma ter interne postopke za opravljanje tveganj na tem področju. Da se ugotovi, kako so se v Novi KBM izvajali z zakonodajo predpisani ukrepi na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, interni postopki, poročanje Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja ter ugotovi tudi vloge in odgovornosti članov uprave, nadzornega sveta in odgovornih oseb banke za plačilni promet s tujino ter pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja v banki zaradi domnevne opustitve ali ravnanja v nasprotju z veljavno zakonodajo na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter dolžno poklicno skrbnostjo pri poslovanju s fizičnimi osebami oziroma z njimi povezanimi gospodarskimi subjekti, in ali so se v tem dogovarjali oziroma so nanje vplivali posamezni nosilci javnih funkcij. Preiskava v Novi KBM naj se osredotoči na časovno obdobje od začetka leta 2008 do 21. 4. 2016. Preiskava pa naj zajame tudi plačilni promet s tujino oziroma čezmejna plačila in plačila s tretjimi državami prek Nove KBM in naj se osredotoči predvsem na poslovalnico Centrala Nova Gorica ter poslovalnico Šempeter, Šempeter pri Novi Gorici. Preiskovalno komisijo še posebej zanimajo plačilne transakcije, ki so jih opravili nekateri italijanski državljani ter z njimi povezani gospodarski subjekti, ki so omenjeni v internem zapisniku Banke Slovenije o opravljenem celovitem pregledu poslovanja Nove KBM na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, in sicer v novembru in decembru 2014.

Na koncu naj povem, da v Poslanski skupini Desus razširitev preiskave z NLB tudi na Novo KBM podpiramo, saj želimo, da se ugotovi, če so se nepravilnosti resnično zgodile. In če so se, želimo, da bi ugotovitve preiskovalne komisije pripomogle, da bi lahko pravosodni

organi opravili svoje delo in da bi bili tisti, ki so, če so kršili zakonodajo, zaradi tega tudi ustrezno sankcionirani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Nemeč bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Tudi Socialni demokrati bomo podprli predlog razširitve, kajti domala sodelujemo aktivno in produktivno v do sedaj že treh preiskovalnih komisijah, ki preučujejo in preiskujejo tovrstna kriminalna dejanja, kajti prepričani smo, da kriminalna dejanja ne moremo uvrstiti med manjša in velika in med leva in med desna, ampak kriminalna dejanja preprosto so. V naši nalogi je in naloga politike tudi je, če v njeni moči je, da storimo vse, kar je v naši moči, da preiskujemo in da raziščemo tisto kar le lahko. Zato bomo podprli predlog komisije, ki jo vodi gospod Jani Moderndorfer, ker verjamemo, da moramo ne samo dati vtis, ampak dejansko se spustiti v boj proti organiziranemu kriminalu, kakršnekoli oblike že ta je. Moram dodati, da obžalujemo, da v vseh treh preiskovalnih komisijah ne sodelujejo vse parlamentarne stranke, kajti na nek način s takšnimi dejanji dajemo vtis, da se politika zanima samo za določen del kaznivih dejanj ali pa morebiti morebitnih kaznivih dejanj. Zato si prizadevamo, da bi na načelni ravni in na dejanski ravni le vse politične stranke in poslanske skupine prispevale svoje znanje in izkušnje, zato da bi se politika ogradila od dejanj, ki so ji tuja, če so ji tuja. Zato bomo socialni demokrati še naprej delovali konstruktivno, podprli bomo predloge in še naprej v vseh treh komisijah delovali po svojih najboljših močeh. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Matej Tonin bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drage poslanke in poslanci, dober dan!

Prav neverjetno je, kako je vse mirno in tiho, da pri tovrstnih zgodbah, kakršna se je zgodila v primeru iranskega pranja denarja, da se ni zatresla država. Si predstavljate, da se je v Sloveniji prek NLB financirala iranska obveščevalna služba? To je tista obveščevalna služba, katere agentje so kupovali potrebno opremo za razvoj jedrskega orožja. Nič kaj miroljubna misija. Z vidika Slovenije je to izjemno neprijetna situacija, velik zunanjepolitični flop, ker to početi v času, ko je bil Iran na listi embarga, je relativno predrzno

dejanje. Ključno pri vsej stvari je, kdo je vse to omogočil. In stališče Nove Slovenije je, da se vse to pranje iranskega denarja ne bi moglo zgoditi, če ti ljudje ne bi imeli tudi slovenskih pomagačev. Iranci so zagotovo imeli svoje pomočnike v NLB. Kako to vemo? Iz dosedanje dokumentacije in zapisnikov je jasno razvidno, da so posamezni uslužbenci NLB opozarjali, da gre za evidentno stvar, da gre za pranje denarja. Kako so to vedeli? Da gre za nenavadne namene, visoke zneske, da je bilo treba plačila opravljati ob točno določenem času. Zanimivo pa je, da njihovi nadrejeni znotraj NLB enostavno niso ukrepali. Celó več, na upravo NLB je prišel predlog, da se temu iranskemu podjetju celo odpove prilivna provizija. In s tem je bila NLB konkretno oškodovana. In še ena neverjetna stvar, ki bi sodila v misijo »saj ni mogoče, pa je«, da so za tovrstne milijonske transakcije celo omogočili uporabo Proklicka, in to brez kakršnihkoli omejitev. Seveda pa bi bilo krivično, če bi vse NLB uslužbenke metali v isti koš. Vendarle so v NLB bili določeni posamezniki, ki so opozarjali na nepravilnosti že vse od marca leta 2009 dalje. Celó klicali so na Komisijo za preprečevanje korupcije, od tam pa so spet dobili zanimiv odziv: Pozorno spremljajte še naprej. In še ena zelo zanimiva stvar, da na tem uradu bi morale obstajati zabeležke tovrstnih pogovorov in ugotovitev, ampak tovrstne zabeležke ne obstajajo. V čudno luč Urad za preprečevanje pranja denarja postavlja tudi izrazita birokratičnost pri njihovem delovanju, izrazito sklicevanje na birokratske postopke; ko so jih partnerski uradi zaprosili za določene informacije, nekaj časa sploh niso odreagirali, ampak so se sklicevali na to: Dajte še dopolniti vaše vloge. In podobno. Spet, ker sodi v kategorijo »nemogoče, pa je mogoče«, da ko so obveščali tuje partnerske urade, so pri obvestilu pozabili na tri ničle. Si predstavljate, kakšna je razlika, če pošlješ obvestilo, da je šlo čez NLB za 700 milijonov evro transakcij ali za 700 tisoč evrov? Obstaja bistvena razlika.

Če gremo naprej na KPK, vlogo Komisije za preprečevanje korupcije pri vsej tej zgodbi; očitno tudi v interpelaciji se vidi, da se je vzpostavila neka posebna vojna med ministrom Klemenčičem, takratnim predsednikom KPK, in stranko SDS. Po podatkih, ki smo jih dobili in ki sta jih dve komisiji zbrali, so približno situacija ali pa dejstva taka, da je – saj se je sam razkril, ne bom povedal nič zaupnega – Darko Stare, današnji državni sekretar na ministrstvu Gorana Klemenčiča, takratni šef preiskovalcev na KPK, od enega izmed žvižgačev iz Banke Slovenije dobil poseben dokument, iz katerega je razvidno, da je Banka Slovenija nekaj delala na teh sumljivih transakcijah in poslih NLB. Darko Stare je ta dokument predal enemu izmed policistov na NPU, ki naj bi delal na teh stvareh. Ta policist je po pričanju ta dokument predal nadrejenim v policiji in potem je za tem dokumentom izginila vsakršna sled. To so dejstva. Konflikt, ki se pojavlja na ravni SDS in

pa Klemenčič, je zdaj v tem. Vprašanje je, zakaj Stare ni šel po uradni poti prijaviti oziroma dat ovadbo policiji, zakaj je za to stvar uporabljal neformalne kanale, ali bi to lahko storil prej ali bi to lahko storil kasneje. Upam, da bo ta nova preiskovalna komisija tudi prišla v detajle zdaj temu postopku in stvari do konca razčistila. Bolj, če smo pa popolnoma iskreni ... Dobro, razumem spopad med SDS in Klemenčičem, obstajajo neki razlogi, zakaj se na to stvar osredotočajo, ampak še pomembnejše pri tej stvari se pa meni zdi naslednje: četudi je prišel ta Staretov dokument po neformalni poti do policije, zakaj je tam ta dokument končal svojo pot, brez kakršnegakoli sledu. To se meni zdi bolj pomembno, ključno vprašanje – kaj je šlo v policiji tako narobe, da se je za tem dokumentom izgubila vsa sled. In če nadaljujem to zgodbo v zvezi s policijo, ki je dejansko hollywoodska. Si predstavljate, da ko je bila policija tudi s strani Urada za preprečevanje pranja denarja obveščena o vseh teh transakcijah, ko so dobili celo seznam teh transakcij, ko so celo nekaj delali na tem, da šef na NPU, ki je bil zadolžen za te stvari, izjemno hitro ugotovi, da ne gre za pranje denarja, in to ugotovi, še preden je dobil vse potrebne ali pa relevantne informacije od drugih evropskih partnerskih služb. In taisti človek, ki je na policiji izjemno hitro ugotovil, da ne gre za pranje denarja, čeprav mi vsi trdimo, da gre za pranje denarja, je bil potem čez mislim da 2 leti iz policije krivdno razrešen zaradi korupcije, in dan pred tem ko bi moral iti na sodišče pričati za ta primer, je v čudnih okoliščinah padel z lestve in pri tem umrl, brez prič. Če to ni podlaga za neko resno raziskavo in poglobljeno analizo, potem si jaz ne znam predstavljati, kaj potem je. In jaz mislim, da bi se morala komisija, ki jo vodi poslanec Möderndorfer, v ključno to stvar poglobliti. Tukaj, se mi zdi, da se je začelo zakrivati sledi za tem iranskim poslom. Če bi policija leta 2010 bistveno drugače odreagirala v tem postopku, potem bi morda imeli danes kakšne bolj oprijemljive materiale za postopke na sodiščih. In mislim, da se je treba točno na to zgodbo osredotočiti in jo dodatno preiskati – zakaj je policija ravnala na takšen način, kot je ravnala. In naj mi kolegi v SDS ne zamerijo; prav je, da se ta zgodba v zvezi s Klemenčičem razišče in do potankosti razdela, ampak, tako kot je poslanec Grims rekel, ne smemo pa se oddaljiti od bistva. In bistvo tukaj je, da je policija ravnala izjemno nenavadno, če uporabim izjemno mil izraz.

Torej, če nadaljujem to iransko zgodbo. Poslovanje ali pa financiranje iranske obveščevalne službe se je končalo šele ko so iz tujine prihajali številni pritiski, da je to nezaslišano, nevzdržno in je potem na podlagi pritiskov Banke Slovenije NLB ta posel tudi končala. V nasprotnem primeru, če ne bi bilo tega pritiska, bi se ta posel nadaljeval. Neverjetno je, kako so nadzorni mehanizmi odpovedovali eden za drugim, zato jaz trdim, da

tukaj ne more iti za gola naključja, ampak da mora obstajati za tem neka zgodba, neka močna skupina ljudi, ki je namerno poskrbela, da so nadzorni mehanizmi odpovedovali. Poglejte, v startu je odpovedal interni nadzor v NLB; bila so opozorila, bila so spregledana. Druga stvar, odpovedal je Urad za preprečevanje pranja denarja s svojimi birokratskimi postopki in z izrazito netočnim obveščanjem partnerskih uradov. Odpovedala je tudi Sova v primeru pomanjkljivega obveščanja partnerskih služb. Zelo zanimivo je, katerih partnerskih služb služba Sova ni obvestila o seznamu transakcij in katere je. Jaz mislim, da Sova ravno tiste partnerske službe, ki bi bila zelo zainteresirana za te iranske posle, ni obvestila s konkretnimi podatki. Zgodbo policije sem že obdelal in jaz sem prepričan, da je prav pri policiji največ stvari šlo narobe oziroma da je tukaj zgodba najbolj nenavadna. Torej lahko mislim da upravičeno sklepamo iz vseh dejstev in dokazov, da so ta biznis v NLB so peljale neke vzporedne strukture, ki v tej državi vladajo, da je bil formalno slovenski politični – govorim formalno, jaz ne vem, kdo je bil neformalno obveščen, ampak iz dokumentacije se da razbrati, kdaj je bil slovenski politični vrh formalno obveščen, in to je 24. novembra 2010, to je dve leti po tem ko je posel že tekkel in mesec dni pred tem preden se je posel končal. Torej, formalno je bil slovenski politični vrh obveščen praktično na koncu tega posla. Temeljno vprašanje, kdo je ta iranski posel omogočil. Jaz sem prepričan, pod a, da nekdo, ki ima dobre povezave z iransko obveščevalno službo; nekdo, ki nima nobene veze z Iranom pa z iransko obveščevalno službo, se za nek tak posel zagotovo ne bi moral dogovoriti, in b, zagotovo je ta posel omogočil nekdo, ki ima v tej državi moč, da na takšen način zablokira vse nadzorne mehanizme. Kdo to je, si lahko vsakdo sam odgovori.

Komisiji – bančna preiskovalka pa Komisija za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb – sta zbrali ogromno pisnega gradiva, tudi dokazov za pregon. Temeljno vprašanje pa je, ali sploh volja za pregon obstaja, ker nekateri danes visoki javni uradniki še danes zasedajo pomembne pozicije in se nam lahko opravičeno postavlja vprašanje, kakšen je njihov interes, da se te stvari tudi preganjajo. Zato je delo parlamenta in parlamentarnih komisij še toliko večje. Ampak brez kakršnihkoli sprenevedanj sem pa prepričan, da se da dokazati naslednje: da je bila na nek način onemogočena notranja kontrola v NLB, da je bila finančno oškodovana NLB, ko se je odpovedala prilivni proviziji, in, da je NLB kršila sankcije zoper Iran. To so tri izjemno konkretne stvari, ki mislim, da se jih v tej zgodbi da relativno enostavno dokazati. Mislim, da za začetek bi lahko kaznovali in ukrepali vsaj zoper izvajalca tega posla, seveda pa bo borba zoper organizatorje tega posla izjemno težka, ker če se bomo lotili njih, potem bomo za roge prijeli tistega bika, ki je globoka država oziroma tiste strice iz ozadja, ki to državo vodijo.

Verjemite mi, da se bodo temu tako ali drugače upirali. Dve komisiji – Komisija za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb in pa bančna preiskovalka – sta ugotovili, se pravi, KNOVS kar se tiče, kje je zatajila policija, kje je zatajila Sova, bančna preiskovalka je ugotovila, kje je morda zatajila Banka Slovenije, kje je zatajila tudi NLB. In tukaj ima pa iranska preiskovalka pomembno nalogo, da nadaljuje to delo in da se osredotoči na bistvene stvari. Ogromno delo ji je že prihranjeno s tem da pridobi dokumentacije od obeh dveh preiskovalk, ki sta določene informacije že zbrali. In mislim, da politične odgovornosti, čemur je namenjena ta preiskovalka, ne bo težko ugotoviti. Približno jasno se ve, kateri organi so zatajili in tudi ve se, kdo so bili njihovi nadrejeni oziroma predpostavljeni. In ta preiskovalka, ki jo vodi poslanec Möderndorfer, bo imela precej lahko delo, kar se tiče vsaj ugotovitve, kdo je bil objektivno politično odgovoren za nastalo situacijo.

Zdaj pa še na temo današnje točke, širitev na področje NKBM. Bom probal biti čisto direkten. Na prvi pogled se zdi oziroma vsaj vtis je, da se morda to zgodbo želi nekoliko politično uravnotežiti. Zakaj? Zaradi tega ker vodilni ljudje na NKBM so v preteklosti in tudi v bližnji sedanjosti bili predvsem ljudje, ki so blizu SDS. In z zgodbo, da se je na NKBM pralo denar za italijansko mafijo, nastaja vtis, da poleg iranske zgodbe, kjer je posel omogočila pa denar prala iranska obveščevalna služba s pomočjo slovenske globoke države oziroma stricev iz ozadja, da se na drugi strani želi ustvariti političen vtis, da se je pa na NKBM, ki so ga obvladovali esdeesovi ljudje, pa pral denar italijanske mafije. Takšen je vsaj vtis, ko gledaš zgodbo na prvi pogled. In tukaj bo ta komisija popolnoma zašla, če bo večino svojega dela osredotočila na tisto kar se je dogajalo na NKBM namesto na tisto kar se je dogajalo na NLB, ker če se bo to zgodilo, da se bo ves fokus osredotočil na tri do štiri milijone evrov namesto na 700 milijonov evrov, potem bo upravičeno potrjeno to, da gre za političen obračun, ne pa za iskreno iskanje dejstev in pa iskanje krivcev za pranje denarja v NLB in NKBM.

Jaz bi tokrat vsem članom, predvsem pa predsedniku položil na srce: če želijo, da bo njihova komisija kredibilna in da bodo njihove ugotovitve verodostojne, potem se mora delo sorazmerno osredotočiti tudi na škodo oziroma na količino opranega denarja, ki je bil v posamezni banki opran. Se pa vsekakor strinjam, da če se je ugotovilo, da je bil denar opran tudi v NKBM in če imamo posebno parlamentarno preiskovalko, ki se ukvarja točno s to tematiko, potem je prav, da se raziščejo tudi te transakcije oziroma to pranje denarja. Upam pa le, da ugotovitve preiskovalnih komisij v parlamentu ne bodo edina stvar, ki se bodo v tej državi zgodile po teh ugotovitvah, in da bodo organi pregona – začeni s policijo, potem pa tožilstvom in sodstvom –, tudi na podlagi

dokumentacije, ki jo je izbral in zagotovil parlament, ustrezno ukrepali.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Preden nadaljujemo še s stališčem zadnje poslanske skupine, dajem besedo dr. Trčku, ker želi postopkovno.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Jaz imam tukaj eno malo težavo, ki je dokaj resna. Verjetno veste, v katero smer bo šlo moje postopkovno, navsezadnje ste tudi vi član KNOVS. Komisija za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, ne le v našem parlamentu, tovrstne komisije imajo neko specifiko: ne morete imeti nadomestnih članov, ogromno tega kar tam obravnavamo je tajni podatek, tako ali drugače, stopnja tajnosti, rangiran, magnetogram teh komisij se bo odprl šele čez, mislim da mi je kolega Matič rekel, 40 let po sedanji zakonodaji. Zakaj jaz to omenjam? Zato ker je zdaj nekaj malega kolega Grims, v bistvu pa kar dosti kolega Tonin povedal, kar je v bistvu uradno še tajni podatek. To midva veva. To da je nekaj tega pricurjalo v medije, to tudi vemo. In zdaj moje postopkovno vprašanje. Kako naj se jaz zdaj vedem naprej? Kot da tega nisem slišal? Ali boste kolege opozorili? Ali bomo sejo zaprli? In to navsezadnje gre, a veste, na kolege na desnici, ko gospod Janša rad kaže name, kaj bi bilo, če bi bile izredne situacije pa če bi bil Franc Trček. Odgovorno bi bilo. In zdi se mi, da imamo tukaj nek resen problem.

Z vsem dolžnim spoštovanjem do kolega Tonina – tri četrt tega, kar si govoril, je uradno še tajno.

Dajte mi zdaj razjasniti, kako naj nadaljujemo naprej.

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, dr. Trček, za to opazko, s katero se zelo strinjam. Tudi sam, ko sem podajal stališče, sem se zelo želel omejiti na vsebino. In predvsem vemo, o čem razpravljamo; praktično gre za nek tehnični dodatek k nečemu, kar je še v samem poteku. Ampak ravno v izogib političnim interpretacijam mislim, da vsak od nas mora razumeti, kaj sme in česa ne sme reči. Tako da prosim, kolegice, kolegi, sprejmite opozorilo dr. Trčka, ker je dobronamerno, preden vam dam postopkovno dr. Matej Tonin, da se vsi skupaj zavedamo, da ni cilj politični piar, ampak je cilj, da ugotovimo nepravilnosti. In to imejmo v podzavesti.

Dr. Matej Tonin, izvolite, želeli ste postopkovno.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik, ampak do doktorata mi še malo manjka, tako da ... Ampak hvala lepa. Ni problema.

Iz tega izvajanja, ki ga je zdaj prikazal dr. Trček, sledi, da sem jaz očitno neodgovorno ravnal, ko naj bi določene stvari razkrival za to gospodnico. Ampak, naj dr. Trčka pomirim, da sem bil pri teh stvareh zelo odgovoren in pozoren in da za vsak podatek, ki sem ga danes predstavil, sem si zraven zabeležil, da je bil predstavljen vsaj v nekem mediju, torej, da je bil v javnosti razkrit. In te podatke sem tudi uporabil. In jaz sem pristaš tega, da v parlamentu govorimo čim bolj konkretno in ne v celofan zavito.

Če pa bodo pristojne službe ugotovile, da sem jaz kakšen podatek razkril, ki ga ne bi smel, pa verjemite, da bodo ustrezno ukrepale zoper mene.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa za to pojasnilo.

Predlagam, da nadaljujemo s stališčem Poslanske skupine Levica, zanjo dr. Franc Trček.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Ker je ta točka dnevnega reda zelo zavila iz neke tematike razširitve, si bom jaz tudi vzela nekaj te svobode. Jaz zelo cenim parlamente, v katerih se govori, ne pa bere, ampak za uvod bom nekaj malega prebral. Danes na poti z vlakom, ki je zamujal pol ure, v dveh urah iz Maribora v Ljubljano sem bral eno knjigo in neki zadnji sklop poglavij pred zaključkom se glasi: Temeljno protislovje naše družbe, avtoritarna država v demokratični preobliki. Niz poglavij pred tem pa nosi naslov Odločilni pomen osebnosti. Podpoglavja pa gredo takole: Moralna integriteta nosilcev odločanja, Pritisk povprečnosti – jaz bi celo to naslovil pritisk podpoprečnosti –, Poslanec kot svobodna osebnost – 82. člen Ustave –, Preživeli vzorci politične preteklosti – to je tudi res –, Ujetost v dejanski položaj. France Bučar, Temelji naše državnosti; neka knjiga, ki jo je France Bučar razočaran pisal, tam bolj proti koncu svojega življenja. In vse to, vsa ta podpoglavja, ki sem jih tukaj navedel, se nam dejansko prečijo v tej zgodbi.

Jaz se strinjam z gospodom Grimsom, nedopustno je. Res je, nedopustno je. Ampak, treba je povedati še nekaj zadev tukaj. Nedopustno je tudi –, pa tudi to je šlo v medije, kolega Tonin –, da je tedanji predsedujoči KNOVS gospod Černač, če se prav spomnim, spregledal tisti stavek in pol, ki ga Trček nikoli ne bi spregledal. Tukaj sedeči gospod Mahnič rad govori, »ja, saj Trček ne hodi«, gor, dol. KNOVS je specifična komisija, včasih me enostavno ni, ni pa ene zadeve, ki jo KNOVS procesira, da Trček tega ne bi prebral. Lahko greste vprašat sekretarko komisije. Nedopustno je, da primerno ni odreagirala Svet za nacionalno varnost, ki je bil tudi obvešččen, v katerem sedi Ivan Janez Janša, tako da si razčistimo te zadeve in nalijemo

čistega vina, da uporabim neko vašo frazo. Velikostni razred ... O velikostnem razredu smo se pogovarjali v neki zgodbi, ki ste jo večinoma že pozabili – KPK, Jankovič, Janša. Tam je bila tudi ta zgodba. Velikostni razred tistih denarjev, ki naj bi jih Jankovič speljal do sinov, je dosti večji kot velikostni razred denarja, ki ga uspešni slovenski literat Janša ne zna dokazati. Pa šalo na stran ... A veste, iz tega, kar je bilo zdaj nekako povedano s strani desnice, dobesedno nekako zveni: Aha, to da italijanska mafija pere denar v Sloveniji, ni problem, ker je velikostni razred manjši. Vsaj ta velikostni razred, ki smo ga dokazali. Dragi moji, mislim, če je to odgovorna politika, potem mi pokažite, kje je glavna varovalka v Državnem zboru, da jo jaz odšravfam ali pa če je FID stikalo, ugasnem. To definitivno ni odgovorna politika. Kolega Tonin je govoril, kot da oni nimajo svojega predstavnika v tej komisiji. Imate ga. Dokler bom jaz član te komisije, ta komisija ne bo zatavala, ker jaz vedno tulim, da je treba misliti logiko »in in«.

Če se dotaknemo naprej ... Zelo rado se pozablja nekaj in tudi ta točka ima nekako napačen naziv in tudi ko se je ta komisija ustanavljala, jaz nisem sedel na kolegiju in tako, drugače je tudi napačno napisano. Saj kolega Tonin zelo dobro ve, da gre v bistvu za državljana s potnim listom Velike Britanije. Je tako? Konkretno ta gospod. Nehajmo se slepiti. Kaj je ozadje te zgodbe? Seveda je to nedopustno, ampak ozadje zgodbe je, kar se vam ponavadi zgodi, ko imate tovrstne sankcije. Gospod Gregorič nam je zelo lepo razložil geopolitično ozadje teh sankcij. Kako je Iran prišel do jedrskega programa? V tistih časih, ko je bil prijateljski z ZDA, potem pa se zamenja režim in se zgodba obrne. Gospod Gregorič je tudi rekel: »Glede jedrskega programa je Iran trenutno povprečno najbolj nadzorovan na svetu, v primerjavi z njim je Izrael siva lisa.« To lahko preverite v magnetogramu. A veste, dajmo se resno pogovarjati. In potem, ko imate tovrstne sankcije, ponavadi, kot bi rekli v Bosni, ta kratko potegne raja, biznis se vam pa dogaja v ozadju prek tovrstnih odvodov in obvodov, ki so nedopustni. To se jaz strinjam, absolutno. A veste, to je počel sin Margaret Thatcher, pa ob razpadu Jugoslavije ste imeli vojno, pa so iz Rovinja prek Madžarske lfrali ribje konzerve za suhi dnevni obrok jugoslovanski vojski. To so pač neka dejstva, ki se vam dogajajo. Ob sami ekspertni predstavitvi gospoda Stroliga sem podobno kot kolega Tonin navedel v tej vertikali, kdo je vse zatajil. A veste, mi se moramo zavedati, da pri vseh teh zgodbah je na koncu človek. Vi imate lahko neko umetno inteligenco, ki vam malo gleda, kako šibajo ti podatki, imate seveda navsezadnje banke, ki so na črni listi, ko vam bi moralo začeti utripati, pa nekemu ni utripalo, imate mariborsko zgodbo, ki je tudi prišla v medije, ko je v bistvu oseba, ki je bila na tej banki zadolžena za preprečevanje pranja denarja in da mafija ne vrta denarja v Sloveniji, bila utišana, v bistvu izgubila zaposlitev. Bom

rekel, zdaj ta neka razlika ni izgovor, zato da pač, to kar počne SDS, ker gre za njihovo banko. Dajmo biti odkriti ...

Če si postavim vprašanje, kdo so teroristi v Sloveniji; zame so teroristi v Sloveniji tisti, ki so uničili to državo v 25 letih, ki so zvrtili bančno luknjo, kakršno so izvrtali, in ki se pasejo, ki so prisiesani na državo, paradržava, javna naročila. To pa ve vsak najstnik, če malo pogugla, če je malo razgledan ... Imeli ste eno linijo bolj LDS-SD prek Ljubljanske banke, imeli ste drugo linijo bolj SDS prek mariborske banke. Ljubljansko linijo lahko primerjam s slovenskim zetom Donaldom, pa jim rečem »banksterji«, mariborsko linijo, ker so tam prihajali kadri, ker so bili prej v obveščevalnih strukturah, pa bi lahko imenoval »Putinova linija«. In to je dejstvo, to vemo. Nehajmo se slepiti. Če pa bova jaz in Tonin resno začela na tem delati, bova pa rabila varovanje, pa družini tudi. Ker to je to in v to, ko prideš v politiko v Sloveniji ... Dani zmrduje – Dani, nisem bil jaz direktor mariborske banke, ki si je z Janšo Ljubezenske maile pošiljal. Bil je nek drugi človek. In ko prideš v politiko, ti rečejo v Sloveniji: Ne drezaj v to, ne drezaj v zdravstvo, ne drezaj v energetiko, ne drezaj v infrastrukturo. Infrastruktura; če hočete, ljudje rečejo beton mafija, smeti mafija in tako naprej. In to je ta, upam da se tu s Toninom strinjava, globoka država. In to je to kar sem jaz zadnjič govoril, da bom iztrebljevalec tega, tudi če me ubijejo na koncu, pa je potem neki moj bivši študent tulil, da kaj takega se v parlamentu ne sme govoriti. Tudi seveda zaradi tega, dajmo biti odkriti, ker SD je idealnotipski primer tega. Par 100 ljudi, prisiesanih na državo, paradržava. In to je v bistvu ta zgodba. In nisem kar tako citiral starosto, nestorja Bučarja in naša odgovornost je, da se tega lotimo. Navsezadnje, to je bila odgovornost, ki jo je SMC obljubljal kot neko novo politiko, ampak takoj ko so vam prišli izstaviti račun, ker so vam dovolili, da se naredite, dajmo biti odkriti, kar zmiguj z glavo, kolega, je začel gospod, ki sedi tukaj, spoštovani Milan Brglez naštevati lobije in se je ustavil. In tudi zaradi tega so ljudje razočarani nad vami in tudi zaradi tega je vaša predsedniška kandidatka pogorela tako kot je. Ne bom pa šel v to, koliko ste plačali kakšnim izraelskim državljanom za svetovanje. Lahko rečem, če bi Ljudmila imela toliko penez, da bi prišla v drugi krog. Toliko sem lahko odkrit. Seveda me zdaj vsi začudeno gledate, ampak to je ta država, ki jo je treba spucati ali pa odšravfati varovalko, če se tako izrazim. In to je to.

In naloga te preiskovalke je seveda v tem tako imenovanem iranskem delu, čeprav gre za nekega državljana, ne bom nič novega povedal, Tonin, ki ga je imela in angleška služba in francoska služba in še kakšna služba tako na radarju, da so verjetno vedeli, kakšno barvo gat nosi. A se mogoče kdaj vprašate, zakaj pa o tem nič tuji mediji ne pišejo? Dajte malo razmišljati, ne bom razvijal naprej. Tu je kar nekaj dela že narejenega, pri tej mariborski zgodbi so pa

raziskovalni novinarji kar nekaj dela že naredili in se da nekako tu v bistvu skrajšati čas, je pa seveda zadeva zelo problematična in neprijetna, zlasti v prečenju dveh ključnih političnih lobijev. A veste, vedno nas, ki smo padli novi v politiko, nabijajo – pa politiki smo krivi za vse, pa itak smo nesposobni za kaj drugega, pa »jedel boš, lizal boš kamen«, kot mi rečejo, ampak dajmo biti odkriti. V politiki v Sloveniji, če si pošten, nekaj blazno zaslužil ne boš, boš pa dostojno živel.

Mi imamo v Sloveniji tri, kot bi jih Kučan imenoval, politične tehnologe. Eden zdaj kandidira še vedno za predsednika države, pa zaradi tega ne bi smel, gospod Pahor, drugi je neki gospod, ki so ga včasih imeli zelo radi zaradi lepih ustnic, gospod Golobič, tretji je gospod, ki je bolj poredko v Državnem zboru, Ivan Janez Janša. Te ekipe imajo svoje ljudi okrog in ti ljudje že četrto stoletja stopnjujoče izsesavajo to državo. In zdaj neko ključno vprašanje je, ali bomo mi to še dovolili naprej ali ne. Seveda to kar jaz zdaj govorim; verjetno mi že kdo piše smrtno grožnjo po kakšnem kanalu, ker se to dogaja. Tako te stehtajo, saj veste kaj, Toninu so grozili zaradi tiste Kučan zgodbe takrat. Tako to je. To je Slovenija danes. In novi Krjavliji, novi lipeti, novi ne vem kakšni, ki se zdaj pojavljajo na obrobju politike in se na veliko napihujejo, tega ne bodo rešili. Ker ali se te globoke države ne zavedajo ali se bojo pa s to globoko državo prepredli oziroma so že prepredeni z njo In to je to. In mi tudi v tretji veji oblasti verjetno potrebujemo nekaj tožilcev in nekaj sodnikov, ki upam, da jih ne bo doletela usoda, kot je doletela nekatere, ki so v sosednji Italiji se šli čiste roke postopke. Ampak dejansko mi moramo to narediti in to je tudi dejstvo, na katerem tudi, če hočete, jaha levica. Iz nekih znanj, ki jih sam imam, pa jih tukaj ne smem omenjati, bi verjetno mariborska zgodba potrebovala svojo lastno preiskovalno komisijo. Ker je tudi šlamastike toliko da glava boli, pa jaz marsikaj lahko prebavim.

To so v bistvu neka dokaj znana dejstva, je pa seveda od zrelosti nas, kot se temu reče, političnega razreda odvisno, ali se bo to nekako zopet pometlo pod preprogo ali ne. Odkrito povedano, iranska zgodba; lahko za en teden se zapremo v klet, delamo po 10 ur, imamo nekaj zaslišanj in v enem tednu na dvajsetih straneh napišemo poročilo. Mariborska zgodba nam bi vzela mogoče mesec dni oziroma nekoliko manj. Ampak veste, tudi ta politični razred, ki zdaj to poslušajo – veliki gospodje, ki sem jih omenjal –, ljudje imajo počasi dosti. Meni je nek predstavnik najmanjše politične stranke v parlamentu rekel, rekel je: »Ti si pa globinsko informiran.« Sem rekel: »Jaz sem o vsem globinsko informiran.« In nam se bo začelo v zelo doglednem času dogajati, da se nam bo zgodilo to, če se spomnite na Hrvaškem, ko ste imeli bančno uslužbenko, ki je povedala, koliko penez ima žena, a je bil takrat že pokojni predsednik. Tudi kakšna bančna uslužbenka bo povedala, komu

so na prijateljski način švicarje premetali, komu pa ne. In se mi zdi, da je skrajni čas, da se zgodi to.

Končal bom s citatom enega od najbolj znanih govorov političnih Ivana Cankarja, ki ga je takrat imel v največjem mestu s slovenskim življem, v Trstu. Naslov tega znanega političnega govora je Očiščenje in pomlajenje. Očiščenje slovenske politike, ki jo je SMC obljubljal, pa je v tem mandatu ni speljal, in pomlajenje – ampak seveda ne pomlajenje na način negativnega kadrovanja. In pomlajenje tudi na način naših politikov mladih – če že grejo v tujino, če že jih delajo v tujini, da tudi z malo bolj odprtimi očmi gledajo to kaj se dogaja v tujini. Gospodu Toninu je zelo jasno, kaj je nemški nacionalni in gospodarski interes, gospod Tonin zelo dobro ve – pa se ti opravičujem, ampak tukaj si prisoten, v bistvu ti reklamo delam –, kakšna je lastniška struktura nemških bank, pa ni prevladujoče zasebna. Pa navsezadnje lahko gremo v klet Državnega zbora v knjižnico pa si preberemo Frana Trčka o združništvu iz leta 34, ker tudi tukaj se mogoče lahko najdemo, kljub različnim političnim prečenjem. In to je neka odgovornost političnega razreda, ki mora priti, ker drugače se nehajmo slepiti. Ta gospoda pa kaka gospoda še z več podlage »nicknamed Giovanni della Terra« in podobni so pokradli tej državi že preveč prihodnosti. Seveda ta preiskovalka vsega tega ne bo mogla narediti, je pa lahko neka zgodba v pravo smer. Ker navsezadnje, to je v bistvu odgovorna politika. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč Poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo poslank in poslancev in kot prvi dobi besedo predstavnik predlagatelja gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik.

Če smo se dobro poslušali, smo lahko ugotovili, da ne vem, če je bila ena tretjina diskusije na predmet točke, ki je pravzaprav predlagana, to pa je razširitev na pranje denarja v NKBM. Bilo pa je marsikaj drugega slišati v teh razpravah. Mi danes seveda ne bomo odločali o tem, a se s tem strinjamo ali ne, ker po poslovniku, ko je predlog predan na plenarno zasedanje, se s tem samo seznanimo in razširitev bo seveda za komisijo jasna – da to nalogo moramo opraviti. Je pa seveda to vedno trenutek in čas, ko vse poslanske skupine, predvsem pa en del poslancev – ali pa, bom rekel, vsaj zelo manjši del od 90 poslancev – vedno seveda skozi svojo prizmo in svoja očala najde rešitev, kako seveda razpravljati na takšnih temah, zato da bi vzbudili pozornost in seveda že vnaprej definirali in celo podajali neke trditve, za katere nimajo še niti osnove za to, da bi lahko kaj takšnega rekli. Jaz sem že na začetku, ko smo ustanavljali to komisijo, zelo jasno povedal, da kot predsednik seveda ne

mislim zlorabljeni komisije v politične namene, še manj za to da bom govoril to, kar nekateri govorijo že kaj vnaprej, to pa je, da v bistvu delo sploh še ni končano, ampak mi že kar trosimo energijo. Gospod Gorenak je bil zelo plastičen v svoji razpravi oziroma svoji predstavitvi in je navedel kar nekaj nesmislov, ki pa jih je treba ovreči, že zaradi tega da ne bo ustvaril se sum ali pa celo ideja, da mora res kaj takšnega početi preiskovalna komisija.

Pa bom šel po vrsti. Ves čas, ko je govoril tukaj, je sicer gledal sem, pa je tukaj govoril. Jaz sicer ne vem, komu je govoril, ampak to pranje denarja, če govorimo že o NLB, ki se je dogajalo, kar je nesporno in evidentno, za to tudi obstaja preiskovalna komisija; teh tukaj ni bilo v tistem času, ko se je to dogajalo, kdorkoli sedi v tem kotu oziroma v sredini. Zato to naslavljanje in nagovarjanje, kako pravzaprav je predsednik Vlade Cerar najbolj odgovoren zdaj že za to pranje denarja ... Verjetno je tisti, ki je predsednik Vlade in je ta hip kot predsednik Vlade tisti, za katerega pravzaprav na oni strani mislijo, da morajo narediti obračun prek te preiskovalne komisije. No, to se sigurno ...

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Jani, oprost. Misliš najbrž gospoda Grimsa, ne?

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Ja, ja, absolutno, se opravičujem. Lahko na glas povem, ja, gospoda Grimsa sem mislil, ja, samo njega, da bo jasno. Ampak, a sem jaz rekel Gorenak? Ja, se opravičujem, res je. No, saj Gorenak mi je pa simpatičen. No, hotel sem reči, da predvsem gospoda Cerarja zdaj uporablja za to sredstvo, češ da bi z njim obračunal na takšen način. Seveda to ne gre. Lahko pa že danes povemo nekaj, zelo na glas in jasno, da ne bo kakšnih dvomov. Ja, predsednik Vlade – v njegovi vladi zagotovo se je pa začela preiskava, ki se v prejšnjih vladah nikoli ni začela. To pa ja in tega ne povedo tisti najbolj glasni kritiki, ki imajo toliko za povedati okoli NLB. Kolega Tonin je danes govoril zelo plastično in na koncu ga je zaskrbelo pri eni točki, to je, ali bo komisija mogoče zašla in preveč se začela ukvarjati z NKBM. Ne, ne bo, definitivno ne bo, glede tega ste lahko brez skrbi. Bom pa zelo jasen in še enkrat zato mogoče za državljane in državljanke v bolj razumljivem jeziku povedal naslednje. Poslanci in poslanke, vsi skupaj smo dolžni, če vidimo, da smo naleteli na določeno zadevo, za katero je lahko v okviru pristojnosti, ki jo imajo poslanci in poslanke, da jo raziščejo, jo morajo, ne pa da se delajo, da pravzaprav nimajo s tem nič, ali pa še več, to počnejo nezakonito na kakšnih drugih organih. To je bil namen. In prav je, da se ta stvar razišče. Strinjam se z vsemi kritiki, ki pravijo, da moramo priti do konca in priti do tistega epiloga, za katerega pravzaprav ima nalogo ta preiskovalna komisija. Gospod Grims je govoril, da je ta komisija ustanovljena za ustvarjanje neke megle, istočasno pa že

napoveduje, koga bi vse morali zaslišati oziroma zakaj nismo. Prepričan pa sem, da sploh ne sledi in niti ne ve, kaj pravzaprav komisija dela. Saj tudi ne more, ker njihova poslanska skupina pravzaprav nima predstavnika v tej komisiji preiskovalni, ker ga niti ni želela imeti in ga noče imeti. Zakaj, ne razumem. To še enkrat ponavljam. Zaradi tega ker so prepričani, da to ne rabijo, ali zato da bodo lažje kritizirali. Ne vem. Vendar glede na znanje in sposobnosti, ki ga imajo, ki ga ves čas v vseh mandatih dokazujejo, bi bili mogoče celo dobrodošli prav s tem znanjem, da pridejo in še poglobijo in nadaljujejo tisto kar so pravzaprav že začeli.

Naslednja stvar bi bila zanimiva predvsem to, naj pomirim gospoda Grimsa, ker je tako zaskrbljen – »Namesto da bi klicali priče.« Veste, čez 40 oseb bo poklicanih za priče. Zaenkrat smo pri ekspertnih pričah, ker malo drugače delamo kot v kakšnih drugih preiskovalnih komisijah, zato da najprej razčistimo določene pojme. In več kot jasno je, ta zadnja ekspertna priča je celo povedala naslednje, seja je bila javna in vsi ste jo lahko spremljali: »Državni zbor je leta 2012 spremenil Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma in dal celo novo pooblastilo uradu, ki ga pravzaprav povsod v Evropi opuščajo in ga sploh ne dajejo več.« Namreč, govorim o inšpekcijskem nadzoru, ki ga urad pravzaprav niti ne bi smel imeti. Zakaj? Zato ker se v bistvu znižuje odgovornost in pristojnost pooblaščenih, ki so za to v bankah, ki pravzaprav morajo opraviti prvi to domačo nalogo. In tako kot je rekel kolega Tonin, seveda je več kot jasno – že iz priložene dokumentacije, iz vmesnega poročila, ki ga je pripravila Logarjeva komisija, iz poročila, ki ga je pripravila tudi Grimsova komisija –, da tam stvari niso tekle tako kot bi morale. Vprašanje pa je, če ta nov zakon, ki danes velja z vsemi varovalkami, nudi to varovanje za vnaprej. Sam sem prepričan, da ne. Kajti tudi v končni fazi, če bomo zelo jasni in ko bomo pogledali tudi na koncu končno poročilo, vmes pa že iz vmesnega poročila, kar smo tukaj večkrat razpravljali – tudi regulator ni pravočasno odigral svoje vloge. Več je takih razlogov, vendar uporabljati današnjo razpravo za nek osebni obračun, bolečino in travmo, ki jo nosi SDS zaradi svojega vrhovnega šefa in pa seveda gospoda ministra, takratnega predsednika KPK ... Spomnite se izjave Janeza Janše, ko je rekel, da bo uporabil vsa sredstva, vsa sredstva bo uporabil za to da pripelje zadevo h koncu, kar se tiče njegovega poročila. No, vidimo, da v bistvu pravzaprav sploh ni problem to kar se je dogajalo v regulatorju, v sami banki, v uradu, v policiji. Njega skrbi samo gospod Klemenčič. Še več, včeraj smo lahko slišali, ves svoj nastop je uporabil spet za pranje denarja. To je glavna tema bila včeraj njegovega sporočila, za kaj pravzaprav gre, ker je več kot jasno, da želijo uporabljati to temo za svojo predvolilno kampanjo. Vsak politik seveda sam odgovarja za to, kaj in kako bo počel, prav pa je,

da se na te stvari opozori. Jaz s tem nimam težav načeloma, ampak prav je, da osvetlimo tudi drugo plat. Ne bi rad, da komisija izpade kot lov na čarovnice. Seveda ne bi rad pa tudi tega, česar se nekateri bojimo, vsi skupaj, da bodo preiskovalne komisije v Državnem zboru edina stvar, ki se bodo zgodile v Republiki Sloveniji, kar se te teme tiče. Mislim, da s končnimi poročili in z določenimi ugotovitvami bomo več ali manj dobesedno tudi sami pokazali slovenski javnosti in nenazadnje tudi vsem organom, ki danes že peljejo postopke, da bodo morali seveda tudi oni opraviti domačo nalogo.

Na koncu bi rad rekel še to. Jaz sem prepričan v eno stvar. Če poslanci in poslanke – ne glede na to da poročilo je ponavadi delno odprto, ostali del pa je zaprt – z jasnim sporočilom v odprtem delu v končnem poročilu damo jasen signal in tudi povemo, kaj je bilo narobe in kaj ne, jaz sem sam prepričan, da ta komisija svoje delo bo opravila, ne glede na časovno stisko, ne glede na termine, ki jih nekateri zasedajo za dva meseca vnaprej. Verjemite mi, zaslišane bodo vse priče in uporabljeni bodo vsi dokumenti, že odkriti dokumenti, nenazadnje tudi pojasnjena določena dejanja. Lahko vam pa povem, komisija že prihaja tudi do drugih in drugačnih ugotovitev, katera so bile do danes ugotovljene. Vendar o tem v končnem poročilu. Vse kar je prej, je čisti balast oziroma zloraba položaja, ki ga nekateri spretno tu uporabljate samo za politične igrice. Žal pri meni to seveda ne funkcionira in tudi vam to ne bo uspelo. Bo pa seveda čas povedal vse. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Mag. Branko Grims, proceduralno. Replike ni, ker še niste razpravljali. Dobro.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravi naj se mag. Matej Tonin.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, lepo pozdravljeni!

Očitno je v tej državi res v preteklosti bilo marsikaj narobe, da so danes v tem trenutku potrebne, jaz bom rekel, 3+1, to se pravi štiri komisije preiskovalne, ki nadzorujejo TEŠ, pa bančno luknjo, pa seveda pranje denarja v Novi Ljubljanski banki, ki se danes širi. Zakaj sem rekel 3+1? Ker je seveda tudi četrta komisija tukaj, za nadzor varnostnih in obveščevalnih služb, ki se ne ukvarja zgolj z nekimi proceduralnimi zadevami, splošnimi zadevami, ampak je tudi vpeta v preiskovanje nepravilnosti, ki so se na področju bančne kriminalitete dogajale.

Nekoč je nekdo rekel, da ustanovi komisijo, če ne želiš, da se karkoli razčisti, razreši. Jaz seveda ne delim tega mišljenja, tega stališča, da se razumemo, in podpiram ustanavljanje takih komisij, ki imajo za svojo prioriteto nalogo, da nekaj raziščejo. In tudi se mi ne zdi primerno sploh razmišljanje v tej smeri,

ali bo po opravljenem delu komisije, preiskovalne komisije obstajala volja za pregon ali ne. Seveda komisija, ki bo nekaj odkrila, prišla do nekih zaključkov, to je predpogoj, to je osnova, da se začnejo vsi organi pregona, torej tožilstvo in sodstvo, da se zmigajo in da se zadeva pripelje do zaključka.

Skozi to razpravo, ki sem jo danes slišal, moram iskreno povedati, da nisem preveč z optimizmom prežet, ko vidim, da se kar vnaprej že neke vrednostne sodbe postavljajo, da so neki indici tukaj prisotni, da se z marsičem in z marsikom na nek način prejudicira. Jaz bi si želel, da so vse preiskovalne komisije, ki so v tem državnem zboru, v polni zasedbi, da v njih sodelujejo predstavniki vseh – ne samo koalicijskih, ampak tudi opozicijskih – strank, ki so zastopane v tem parlamentu, in da seveda po svojih najboljših močeh pridejo do zaključkov, do katerih pač seveda bodo prišle. Ni seveda dosti časa za to preiskovalno komisijo, ki jo vodi kolega Möderndorfer, ob tem pa seveda še širi delovanje svojega delokroga. Ko si človek misli, da smo prišli že do tistega dna, pa vidimo, evo, da še nismo na tistem dnu. Pa da bi vsaj enkrat bil Maribor ali pa njegova okolica ali njegove inštitucije tukaj izvzete, evo, pa še tukaj pri bančni kriminaliteti trčimo na to, da so se nepravilnosti, hočeš nočeš, dogajale tudi v Novi Kreditni banki Maribor. Naša banka, Nova Kreditna banka Maribor, je na žalost že šenka ..., se opravičujem, prodana, ampak vendarle, četudi je prodana in je nov lastnik, nekih bistvenih, hvala bogu, kardinalnih negativnih posledic za komitente zaenkrat še ni in upam, da bo na tem tudi ostalo. Pa vendarle v Desusu, kot smo v stališču poslanske skupine tudi predstavili, soglašamo, podpiramo, čeprav seveda danes ne bo glasovanja o tem, da se pristojnost, delokrog, če hočete, preiskovalne komisije, ki ugotavlja pranje denarja v naši največji banki – ki pa še je, hvala bogu, v pretežnem lastništvu države – razširi tudi na poslovanje Nove Kreditne banke Maribor. Kaj želimo s tem doseči? Želimo seveda predvsem in izključno, da se ugotovi morebitna, poudarjam morebitna, ker na nikogar ne bomo v tem trenutku s prstom kazali, politična odgovornost posameznih nosilcev. In seveda, ali je bilo z njihovo vednostjo tudi to pranje denarja izvajano. In če se bo to izkazalo – ne potenciram, zgolj hipotetično govorim –, pričakujem, pričakujemo v Desusu, da se bodo vsi tisti organi – tako policija, tožilstvo, na koncu tudi sodstvo – zganili in da bo prišlo do nekih zaključkov in da bodo tisti, če so odgovorni, ki so se tukaj pregrešili, za to seveda tudi odgovarjali in nosili vse posledice. Seveda je tudi treba, da se ugotovi, ali se je v naši, torej v Novi Kreditni banki Maribor oblikoval in vzpostavil učinkovit sistem za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in seveda tudi v končni fazi, ali so bili skladno z veljavno zakonodajo izvršeni oziroma opravljeni vsi tisti postopki, ki jih, kot rečeno, veljavna zakonodaja nalaga. Jaz bi si

iskreno želel, dasiravno ni dosti časa, da se vse to kar je predmet širitve – ne pristojnosti, ampak delokroga – preiskovalne komisije naredi, izvede in seveda da ne bo zgolj ostalo na tem, da je poročilo zapisano, delo opravljeno, konsekvenc, posledic pa seveda ne bo.

Z željo, kot rečeno, da se zadevi pride do dna, bomo v Poslanski skupini Desusa kar se da aktivno sodelovali, upajoč, da bo takšna želja in takšen interes tudi vseh ostalih parlamentarnih strank, ki v tej in vseh ostalih parlamentarnih preiskovalnih komisijah imajo svoje člane. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Matej Tonin, imate besedo. Pripravi naj se mag. Bojan Krajnc. Izvolite, gospod Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Dober dan!

Če nadaljujem tisto kar sva prej s poslancem Trčkom začela, je resnično nenavadno, kako ta informacija v zvezi s temi milijoni, ki so se oprali skozi NLB, ni povzročila nekega širšega pretresa v tej državi. To je tisto kar mene najbolj skrbi. Mene bolj kot to da se je denar opral in da je bila Slovenija postavljena v čudno luč, bolj kot to me skrbi to da ni neke prave reakcije, da se ni tresla Slovenija, da se ne zaslišuje že tistih, ki so pri teh poslih sodelovali; vsaj na NLB bi moral kdo iti pa vprašati, iskati dokumente, kdo je bil vstopna točka, kako so ti ljudje prišli v Slovenijo in podobne zgodbe. To je veliko bolj zaskrbljujoče, kot to da se je ta denar v NLB opral. Ker jasno je, da so Iranci, ko so bili pod pritiskom mednarodne javnosti, iskali vse mogoče načine, kako svojo obveščevalno mrežo širom sveta financirati. In seveda so dobili dobro platformo, državo, ki je članica Evropske unije, sekirica jim je padla v med in jasno je, da so to stvar izkoristili. Če njihove argumente pa njihovo logiko razumeš, pa težko razumeš slovensko reakcijo.

Tisti, ki se nekoliko bolj poglobljeno ukvarjamo s tem vprašanjem – do nas prihajajo raznorazni svetovalci, ki nam svetujejo, da bi bilo z vidika naše prihodnje politične kariere pametno, če bi se na tej temi malo umirili. Take stvari mene samo še bolj podžgejo, da o teh stvareh samo še bolj jasno in glasno govorim. In morda se to komu zdi smešno, ampak vsaj jaz sem predstavnik tistih, ki trdimo, da če ti grozijo, je najbolj varno obelodaniti te stvari in jih celi, če hočete, svetovni ali pa slovenski javnosti povedati. Da vsaj tisti, ki imajo že kakšne zle načrte, da morda jih vsaj malo skrbi, če se karkoli zgodi, da pa vendarle vse ne bo šlo tako gladko mimo.

In zdaj spet pridemo pri tej stvari do ene točke, to je do dveh zakonov – Zakon o sodiščih pa Zakon o državnem tožilstvu –, ki smo ju v Novi Sloveniji pred kratkim vložili prav za pregon tovrstnega kriminala in ki sta žal z nekim čudnim

proceduralnim zapletom spet končala pot v tem parlamentu in spet se je na nek način duh te iranske zgodbe tudi pri teh dveh zakonih ponovil: ko 37 poslancev podpre ta dva zakona, potem pa imate na drugi strani 9 poslancev, ki pa ta dva zakona zaustavijo. Lahko bi tudi to zgodbo postavili v kontekst vseh teh iranskih zgodb. In kaj smo mi s tema dvema zakonoma želeli? Bo kdo rekel, odkrivata toplo vodo. Ja, toplo vodo želimo pripeljati v Slovenijo.

Če pogledate, kako se je Italija lotila svoje mafije, potem mislim, da bi se morala tudi Slovenija svoje mafije na tak način lotevati. Italijani so ustanovili posebna sodišča, posebna tožilstva, dali tem sodnikom in tožilcem vso podporo, ves support; seveda so ti sodniki imeli neke konkretne rezultate. Žalostna zgodba pri tem njihovem mafijskem pregonu pa je, da je velika večina teh tožilcev in sodnikov končala pod streli, bombami italijanskih mafijcev. Ampak na nek način lahko vsaj vidimo, da je država pokazala interes, da je država šla s tistim kar lahko gre zoper te mafijske združbe. Problem, ki ga mi vidimo, je ta, da v Sloveniji te neke velike pripravljenosti ni. Poglejte, razen teh zdaj treh parlamentarnih komisij neke hude zagnanosti pri ostalih državnih organih, ki bi se morali s tem ukvarjati, ni čutiti. Ni videti. To je tisto kar mislim, da na nek način jemlje upanje ljudem; tudi zaradi tega imamo potem udeležbo na predsedniških volitvah 43 %, ker če se pri velikih ribah nič ne zgodi, potem je jasno, da ljudje ne zaupajo nikomur več, ne verjamemo v nič več. Itak mislijo, da smo vsi isti, da ni važno ali so na oblasti zeleni, rdeči, rumeni, kakršnikoli, rezultat bo vedno isti. Jaz se s tem ne morem sprijazniti, ker vedno trdim, da v politiki – v vasi, v mestu, kjerkoli – obstajajo razlike med posameznimi skupinami in ljudmi in da za nikogar ne moremo trditi, da so vsi enaki in vsi isti. In v demokraciji je pač tako, da glas odloča. In z glasom se lahko kaznuje tudi tiste, ki so neučinkoviti, ki neuspešno, neprimerno peljejo postopke za to da bi ta kriminal pregnali. Tako da tukaj bi bilo treba narediti še en korak naprej. Ne zgolj z ugotavljanjem dejstev, ampak morda tudi s podobnimi zakoni, kot jih je vložila Nova Slovenija, da tudi organe pregona prisilimo oziroma jim damo bolj konkretna orodja za soočanje s tovrstnim kriminalom.

Še ena stvar, ki jo je treba komentirati. Poslanec Trček je rekel: »Tonin, ne pozabi, da ta državljani, ki je bil alfa in omega tega posla oziroma odgovoren za ta posel, da on je bil Iranec z britanskim potnim listom.« To drži. Še zdaj je. To drži. In je tudi z vidika nekega zunanjega delovanja iranske obveščevalne službe normalno za pričakovati, da imajo svoje agente tudi z drugimi potnimi listi, da tudi drugi državljani delajo za njihovo obveščevalno službo. In Iranec z britanskim potnim listom je kot naročen za tovrstno delo. To se najbrž strinjata oba. Ampak, en detajl, ki je pa tukaj zelo pomemben, pa praktično na pladnju, je pa ta, da prav to da je britanski državljani, bi

najverjetneje moralo služiti temu da bi naše službe čim več informacij iskale pri britanskih službah. Britanci so zagotovo imeli največ informacij o tem Farrokhzadehu. Zagotovo. In preden je policija delala kakršnekoli zaključke, bi bilo nujno, da bi čim več koristnih informacij dobila pri britanskih službah. Kot sem rekel, je pa nenavadno, da so bili na policiji zaključki izjemno intenzivno hitri, v tem smislu, da ne gre za pranje denarja. In tukaj je še ena stvar, še ena tematika, ki bi jo veljalo osvetliti, kjer bi veljalo izprašati tudi predstavnike policije, zakaj niso več napora vlagali v pridobivanje informacij s strani partnerskih služb, zakaj niso še vrtali v tej smeri. To so vprašanja, ki jih bo treba odpirati tudi na tej komisiji.

In še ena zadeva, ki jo je treba izpostaviti ... Ta zgodba je za Slovenijo in njeno zunanjo politiko, milo rečeno, neprijetna stvar. Nekaj svetovnih velesil zagotovo ni bilo zadovoljnih s to slovensko vlogo v tej iranski akciji. Tega nam seveda direktno ne bodo povedali, se pa lahko posledice tovrstnih dejanj čutijo na nekaterih drugih aktivnostih in pozicijah. Pa ne bom, če sem bil prej odkrit, pa govoril z imeni in priimki oziroma s konkretnimi zgodbami ... Odnos, ki so ga imele naše službe do ameriških oblasti in do njihovih institucij, je bil, bom uporabil besedico, zadržan. Niso jim dali vsega tistega kar so dali morda kakšnim drugim partnerskim službam in morda je plačilni dan prišel v primeru arbitraže, ker se mi zdi, vse je spet nenavadno, da so bili Američani eni od očetov arbitražnega sporazuma. Ko se bo pisala zgodovina, bo zagotovo jasno razkrito, da so imeli Američani pomembne prste vmes pri tem, da so takrat in Pahorja in s tem Slovenijo in pa tudi Hrvaško spodbudili, da se je zadeva v zvezi z mejo potem peljala prek arbitražnega sporazuma. Nenazadnje je bil celo takratni ameriški veleposlanik v štabu, ki je zagovarjala takrat na referendumu »za«. In če si ti oče nekega sporazuma, je potem nelogično, da ga, ko pride do njega, ne podpreš, da ne rečeš: Odločbo arbitražnega sodišča je treba izvršiti. Tukaj so se Američani postavili na hrvaško stran in jaz ne bi izključil možnosti, da tudi zaradi te vloge, ki jo je imela Slovenija v odnosu do Irana. Na področju zunanje politike se vse slej kot prej žal vrne.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Bojan Krajnc, pripravi naj se mag. Bojana Muršič.

Izvolite, gospod Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Za začetek moram reči najprej to, na kar sem pravzaprav že pomislil v razpravi pri aktu o odreditvi parlamentarne preiskave v zvezi s pranjem denarja, in to je, da me nekatere takratne interpretacije, včasih tudi nekatere interpretacije na preiskovalni komisiji za banke v

delu, kjer so člani postavljali vprašanja v začetku predvsem tistim, ki so bili povezani z Novo Ljubljansko banko, po pojavu te informacije v zvezi s pranjem denarja na Novi KBM pa tudi tistim, ki so bili povezani z Novo Kreditno banko Maribor, predvsem gospodoma Kovačiču in Haucu, spominjajo na neko nadaljevanko, ki se je pred časom vrtela na TV Slovenija: Nočni receptor. Tam so bili elementi te trgovine z orožjem – z nekim junaškim bojem navideznega receptorja pod krinko, člani britanske vlade, nekih drugih tajnih služb – zelo podobne temu kar včasih poslušamo tukaj v skoraj junaških pripovedih nekaterih kolegov o tem, kako so soočeni z grožnjami pri svojem delovanju bodisi v eni bodisi v drugi preiskovalni komisiji. Če se malo pošalim, moram reči, da vam prav zavidam takšno življenje, skoraj podobno življenju Jamesa Bonda ali pa tega nočnega receptorja, vendar pa mislim, da je stvar dosti manj filmska, kot tukaj želite nekateri predstaviti. Gre namreč za to da se je na nek način, kar se tiče NLB, odkrilo, da gre za pranje denarja. In če poslušam kolega Tonina v današnji razpravi, moram reči, da sem malček začel dvomiti o tem da je do odkritja tega pranja denarja res prišlo na način, kot smo do zdaj vsi verjeli, in to je, da je nek strokovni sodelavec preiskovalne komisije za banke pri pregledovanju transakcij na računu NLB to ugotovil. V tem delu moram na nek način prikimati ali pa se strinjati z opozorilom kolega Trčka, ko je kolega Tonina opozarjal o delovanju ali pa o informacijah, ki jih je KNOVS pridobil, komu je preiskovalna komisija za banke seveda poslala to vlogo, in se sprašujem, če morda vendarle ni ta informacija prišla iz nekih drugih krogov. Ampak upam seveda, da bo preiskovalna komisija za pranje denarja, če jo na kratko tako poimenujem, ugotovila pravzaprav to sprego različnih ljudi iz različnih političnih opcij v različnih državnih organih. Torej, govorimo na eni strani o Sovi, o KNOVS v Državnem zboru: kdo je bil direktor, kdo je bil predsednik, kdo so bili člani, kako so delovali, kdo je bil predsednik Vlade, kdo je predsednik države, kdo je bil direktor policije; iz vsega tega bo treba sestaviti za daljšo časovno obdobje – tako za čas, ko so bile leve vlade na oblasti, ko so bile desne vlade na oblasti – in tukaj zdaj to posebej poudarjam, SMC ni bilo ... Zato se strinjam s kolegom Moderndorferjem, da seveda je primerno in potrebno, da se z to materijo ukvarja on kot predsednik preiskovalne komisije za pranje denarja, ravno zaradi, recimo temu, politične nepristranskosti. Te politične nepristranskosti tudi ne more omajati nek sum, ki ga skušajo vzbuditi tisti, ki govorijo o tem, da zdaj pa je SMC ustanovila svojo preiskovalko, da bo preiskovala svoje iz NLB, pri čemer seveda nikakor ne znajo ponuditi nobenih dokazov v zvezi s tem, samo neke pavšalne obsodbe v zvezi s tem da neki uradniki tam še zmeraj nekje neki sedijo in tako naprej. Prav tako kakor takrat v razpravi ob aktu o odreditvi preiskovalne komisije za pranje denarja

sem podpiral kot član preiskovalne komisije za banke to odločitev, tako tudi danes podpiram ta akt o razširitvi. Razlogi so pravzaprav isti kot takrat. V tem bančnem ali pa v ekonomskem delu se tičejo seveda vzrokov za dokapitalizacijo, ki jo ugotavljamo na preiskovalnih komisijah za banke in seveda niso in ne morejo biti povezani z pranjem denarja, ker četudi – ko govorimo o prilivnih provizijah – provizije niso bile, so se jim nekateri odpovedali, je seveda treba na drugi strani pogledati tudi odzivne provizije; prav to bo morala pogledati tudi preiskovalna komisija za preprečevanje pranja denarja in seveda potreba po dokapitalizaciji ne izvira iz tega naslova. Lahko da je zaradi umanjkanja provizij prišlo do zmanjšanja poslovne uspešnosti banke iz tega naslova oziroma obeh bank, ampak to seveda ni toliko povezano s preiskovalno komisijo za banke. Čeprav seveda nisem kot član te komisije nikoli nasprotoval temu da bi takrat ko nove komisije še nismo imeli, ta stara, recimo ji tako, preiskovala to, in smo danes na zaslišanju predsednika države slišali, da seveda to preiskovalna komisija za banke še vedno počne. Predsednik je dobil ta vprašanja in moram reči, da zgodba ni tako črno-bela, sodeč po odgovorih predsednika na današnjem zaslišanju, kot jo nekateri želijo prikazati vnaprej – ne da bi imeli dokončne zaključke, do katerih se bo, upam, dokopala ta preiskovalna komisija – z namenom, da bi seveda prišlo do neke vrste političnega zlorabljanja ali pa obračunavanja za dnevno-politične namene, ker, naj spomnim, preiskovalna komisija za banke je izdala komaj vmesno poročilo. Jaz si veliko obetam od dela nove preiskovalne komisije za preprečevanje pranja denarja, ne glede na to da je čas relativno – v primerjavi s časom, ki so ga imele ostale preiskovalke – kratek do rednega konca mandata. Računam s pospešenim delom te komisije glede na tukaj izražen pogum nekaterih članov, tako podpredsednika kot kolega tu, Tonina, ki se seveda ne bodo zlomili pod težo raznoraznih groženj, o katerih je bilo govora. Računam, da bo to tudi možno in seveda pričakujem jasne odgovore o politični odgovornosti takratnih nosilcev pooblastil.

Govora je bilo tudi o kredibilnosti preiskovalne komisije za preprečevanje pranja denarja. Moram reči, da je to docela odvisno od članov, ki v njej delujejo, enako je na preiskovalni komisiji za banke. In zanimivo je poslušati predvsem razprave članov Nove Slovenije v zvezi s tem, ki so zelo aktivni tako v eni kot v drugi komisiji, v zvezi s tem kar pravzaprav očitajo nam, kdo kakšno komisijo za kaj uporablja. Ker če bi poskušal uporabiti podoben argument, kot ga je danes že večkrat kolega Tonin, da se ta preiskovalka seveda zlorablja za neko ščitenje ne vem koga, seveda tega ne pove, potem bi pravzaprav lahko NSi očital, da to zlorablja za napade na ne vem koga in nabiranje političnih točk. Vendar mislim, da pri vseh stvari ne sme za to iti, in da seveda

tudi v resnici ne gre. Kredibilnost dela preiskovalne komisije v prvi vrsti nosi predsednik in seveda vsi ostali člani s svojim delom. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Bojana Muršič, pripravi naj se dr. Franc Trček.
Izvolite, gospa Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Najprej naj v začetku povem, da podpiram razširitev preiskovalne komisije za pranje denarja tudi na Novo KBM. Seveda, najprej smo imeli Novo Ljubljansko banko, danes razširjamo na Novo Kreditno banko Maribor – kaj še sledi? Ali je sploh mogoče, da so se te nepravilnosti dogajale, da niso organi pregona naredili svoje? Tukaj se pojavlja prvo vprašanje. Seveda, nepravilnosti so se dogajale in verjamem, da je treba oziroma vem, da moramo narediti vse, da te nepravilnosti odkrijemo, jih tudi ustrezno sankcioniramo. V Državnem zboru imamo že tri komisije, ki se ukvarjajo s tem, plus preiskovalna komisija za žilne opornice. Ne vem, ali ta Državni zbor spreminjamo v organ pregona, kajti enostavno vse več se poslanci ukvarjamo z drugimi tematikami kot z zakonodajno vejo oblasti. Ne me napačno razumeti, vsekakor to pozdravljam. Pozdravljam, da dejansko tudi mi iščemo politično odgovornost posameznikov, ampak naša prvenstvena naloga je zakonodajna veja oblasti.

Kot smo videli do sedaj, je obstoječa parlamentarna preiskava, pokazala, da so se v bankah dogajale nečednosti in nečedne operacije in za to obstaja utemeljen sum nezakonitih aktivnosti. Tudi v tej naši drugi največji slovenski banki Novi KBM se je to dogajalo, kot kaže; obstajajo sumi storitve kaznivih dejanj. Novo KBM smo davkoplačevalci dokapitalizirali za 870 milijonov evrov, prodali smo jo zgolj za 250 milijonov evrov. Kje je ta razlika, se pojavlja vprašanje in ljudje resnično pričakujejo odgovor na vprašanje, kje je ta denar, ali je ta denar profit kupca. Nesporno dejstvo je, da je bil ta posel v Novi Kreditni banki Maribor, ki je bil izpeljan, slab posel. Tudi sumljive transakcije, ki so se dogajale, so več kot jasne. Ob tem pa se postavlja vprašanje, kdo je tukaj zatajil – ali so zatajili uslužbenci ali so zatajila vodstva, uprave ali nadzorni sveti. Kolikor imam informacij, so uradniki oziroma strokovni sodelavci ugotavljali, zaznavali nepravilnosti, velike transakcije, ki so se pojavljale pri italijanskem tem nečednem poslu, dajali so naprej informacije, nekako te informacije niso romale na prava vrata. Ali je tukaj bilo kakšno zadrževanje iz kakega razloga, tega jaz ne morem trditi, ampak verjamem, da tekom vseh zaslišanj se bo marsikaj ugotovilo. Zato tudi parlamentarna komisija bo veliko oseb

zaslišala, verjamem, da tudi veliko zaposlenih, ki bodo imeli marsikaj povedati.

V sami Novi KBM se je v času zadnjih nekaj let dogajalo veliko. Nekateri ljudje so morali zapustiti svoja delovna mesta. Iz kakšnega razloga, tega jaz vam v tem trenutku ne znam povedati. Nastavljali so se novi ljudje. Postavlja se mi vprašanje, ali so ti novi ljudje imeli sploh dovolj ustreznega znanja. Bilance je treba znati prebirati. So imeli ustreznega znanja po Zakonu o bančništvu? Ko sem se pripravljala na to točko dnevnega reda, moram reči, da sem si drznila pogledati tudi poslovna poročila te banke: 2013, 2014, 2015, 2016. In kaj sem zasledila? V upravah in v nadzornih svetih so krožili eni in isti ljudje. To je tudi znak, da se nekaj prikriva, vsaj obstajajo sumi prikrivanja določenih nepravilnosti. Zaznavali so nepravilnosti tudi podrejeni, opozarjali, pripravljala so se revizijska poročila. Ali so bila revizijska poročila verodostojna? Tukaj se mi tudi postavlja vprašanje, kajti neodvisna institucija bi morala biti revizijska hiša. Tako da na tem mestu je veliko, veliko težav. Če pa se ozrem še v bistvu na odnose znotraj zaposlenih; medsebojna obtoževanja, odnos takratnega predsednika uprave Aleša Hauca in takratne pooblaščenke gospe Vesne Rožanc na seji pristojnega Odbora za finance, ki je obravnaval razširitev pooblastil komisije tudi na Novo KBM, kažeta na to da sistem preprečevanja zlorab v Novi KBM ni deloval. Bila so nesoglasja in če so nesoglasja, potem ni možno, da bi takšen sistem deloval. Imamo tudi primer Komisije za preprečevanje korupcije. Tudi tam ugotavljamo, da sistem ne deluje pravilno. In na teh mestih se morajo vodilni ljudje vprašati: Ali smo pravi za to? Ali je treba oditi s tega mesta?

Mi smo danes tukaj, da razširimo preiskovalno komisijo za pranje denarja, ki se je najprej začela ukvarjati z Novo Ljubljansko banko, na Novo KBM. Res je manj bilo odtujenega denarja, vendar je toliko bolj pomembno, kajti za vsak odtujen denar davkoplačevalcev je ključno, da se poišče, komu je šel, s kakšnim namenom. In tukaj je naša naloga, da to tudi odpravimo. Vsekakor pa moram reči, da naša zakonodaja ni slaba, samo pristojne institucije tega ne opravljajo ustrezno, niso dovolj natančne ali pa gre mogoče tudi za sume, da so povezane in da ravnajo koruptivno, kratko malo. Hvala lepa zaenkrat.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Franc Trček. Pripravi naj se gospod Marijan Pojbič.
Izvolite, dr. Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Kar naenkrat bomo vsi doktorji, tudi le, jaz bi bil zelo vesel, ampak z dobrimi doktorati.

Poslušam vse to skupaj in gledam v bistvu prazno dvorano. To je zgodba, na kateri

hoče SDS delati volitve; legalno, legitimno, ni problema. Strinjamo se glede tega da je to nedopustno. Jaz tudi, evo, lahko parkrat uporabim besedo Maribor pa rečem, da sem se preselil v Maribor, živim v Mariboru, bil sem izvoljen v Mariboru in hočem se postarati v Mariboru, ampak je seveda nedopustno, kot je rekla Bojana, da tisto banko, ki jo toliko financiramo, prodamo za tako majhen procent bookinga ali booka, kot se reče. Mi bomo verjetno potrebovali v nekem naslednjem sklicu Državnega zbora še preiskovalno komisijo okoli slabe banke. Nedopustno je tudi, da so se po takih diskontnih stopnjah diskontirale zadeve. Ljudje, ki so opozarjali na to, so jim rekli enkrat, dvakrat: Glej, tiho bodi ali pa knjižico. Slovenija je dovolj majhna, da vemo o tem. O imenih ne smem govoriti, ker bodo kakšni ljudje v mariborski banki izgubili službo zaradi tega. To so dejstva. Iz Maribora ... To vemo in me žalosti – jaz sem edini opozicijski poslanec tu iz Maribora –, da koalicijski del Maribora tega ni nekoliko bolj zagrabil in raziskal. Nek meni zelo simpatičen Mariborčan je rekel, da smo mi sami sebi najhujša Ljubljana. V tem primeru tudi to drži. Malo manj Trstenjakove pa še koga pa se nekako z Mariborsko banko ne bi dogajalo, kar se je dogajalo.

Nisem jaz zgolj slučajno omenil te tri velike tehnologe slovenske politike. Glejte, po četrto stoletja bi nam moral postati jasno, da seveda so določeni ljudje šli v tranzicijo z zelo jasnim namenom. Nismo šli v tranzicijo, nismo šli v spremembo sistema, osamosvojitve zgolj zato da bi bili sami na svojem, ampak da bi neka gospoda počela to kar jaz oziroma kar v Levici imenujemo pajdaško-plenilska fevdalizacija. O tem navsezadnje tudi kolega Veber iz SD, odkar se je odločil za očiščenje, zelo veliko govori, piše, objavlja na Facebooku in še kje. To so neka dejstva, s katerimi se, kot sem že prej rekel, ali bomo soočili ali ne. Glede na neko to stanje Slovenije, a veste, je zelo jasen indikator, a ste vi resen politik ali ne, a se resno lotevate zadev ali ne – če vam še nihče ni grozil s smrtjo, niste. Mislim, žal je takšno stanje v tej družbi in tem sistemu, ni to nič takega. Na ta način te tudi nekako v bistvu stehtajo, če odkrito povem. Seveda je vse te preiskovalne komisije tudi težko pedenati, če ste relativno majhna poslanska skupina. Mi smo imeli Hanžka, ki je šel potem malo naprej v užitek delno po svoje, ki je bil že v celoti preokupiran z neko pomembno preiskovalko, imamo KNOVS, ki je specifičen; poskušamo vse pokrivati, ampak dajmo biti odkriti – če bi bili bolj resni, bi lahko kako preiskovalko ali dve imeli celo manj. Če bi bile preiskovalne skupine res naše preiskovalne skupine. Običajno se preiskovalne skupine prime ime predsednika, pa bomo imeli Janijevo, pa imamo Logarjevo, pa kolegica Godec ima opornice in tako naprej. In potem tudi pogosto te kolege malo zanese, ko govorijo, »pa moja preiskovalka« pa gor in dol. Odkrito povedano, če bi preiskovalka – tako imenovana Logarjeva

– bila malo manj strankarsko usmerjena, bi lahko tista preiskovalka pokrila večji del tega spektra in se s tem ukvarjala. Ampak je seveda del političnih iger, bojov gor in dol, tudi to da poteka na način, kot v bistvu poteka.

Nekako jaz se ne bi strinjal s kolegico, ki je govorila pred menoj, da je naš osnovni namen zgolj delati dobro zakonodajo. Mi pogosto celo preveč »štancamo« zakonodajo, odkrito povedano. Jaz sem že večkrat povedal, da bi rad bil v sklicu Državnega zbora, ki bi sprejel najmanj nove zakonodaje.

Obstajata vsaj še dve zelo pomembni področji. Eno področje je seveda kadrovanje, ki je v rokah politike, ki še vedno poteka na način, kar se je tudi SMC zelo hitro naučil – iz naših kvot. Ali pa, ko je rekel tisti gospod iz Desusa na državnih gozdovih: »Jaz v nebesih.« Pa bojim se, da bomo dobili tudi preiskovalno komisijo o tem, kaj se dogaja na državnih gozdovih v kakšnem naslednjem mandatu, ker se spreminja v vedno večjo šlamastiko, na katero so nekateri opozarjali. In tukaj se potem strinjam z Bojano, ko gledaš, počakaj ... Pa kaj smo zdaj mi, neka taka prikrita veja, tretja veja oblasti? Ampak to je posledica neodgovornih politik, to je posledica tega fevdalizma, ki ga jaz tako v bistvu poimenujem. In seveda, glede na prečenje, dajmo biti odkriti – tukaj od poslanca Hana pa tam okrog do poslanca Grimsa ste ekipa, ki ste to četrto stoletja počeli v takšnih ali drugačnih kombinacijah. Dobro, NSI je takrat pod Demosom zakuhal, da smo ostali brez SDK, pa Peterleta so takrat, po domače povedano, nasrali za neko denacionalizacijo, da še Nemčija ni tako bogata, da si jo lahko privoščijo. To so dejstva. To ni nobeno politično nategovanje. Dobro, tukaj se potem nekako pojavi SMC notri, ki se hitro nauči biznisa in tudi kadruje, ti pa kaj. Da gospa, katere mandat lahko štejem v urah, ki je ponarejala magisterij, spremeni priimek in jo potem vi kandidirate na neko relativno zelo pomembno funkcijo. Kaj naj jaz rečem mojim študentom v sredo v Mariboru? Otroci, pa nehajte, nehajte toliko študirati, prepisite nekaj. Ne biti budala kot jaz. Veste, in to so v bistvu neki problemi. Ampak, ko se potem levica dotakne, da bi resno se šli nadzor SDH, ne, nas vedno povozite. Seveda, ker vsem to odgovarja, ki ste v tem plenjenju. In to je v bistvu problem. Ali pa, lahko grem tudi v občino Maribor. Tudi, kot je rekla Bojana, saj to je to kar bi rekel dr. Dobovšek, vrtiljak. In ta vrtiljak se že dogaja četrto stoletja. Ko ste v opoziciji, ste Miro Cerar, moralizirate po mestnih občinah pa še kje, ko pa pridete na oblast, pa ... Pa ne bom dal roke v ogenj, da tudi od mojih pubecev pa malo starejših iz Levice nekdo, da stopi v čevlje, ga ne bi to zamikalo. Ampak mi moramo ustaviti, mi moramo to ustaviti in vzpostaviti ustrezne organe nadzora. Navsezadnje – pa sem jaz iz Levice – te ljudi tudi dobro plača, da ne bodo kupljivi potem, ne vem. Ni namen biti v organu nadzora to, da si boš malo počitnice popravil. In to so dejstva, ki se jih moramo lotiti in žal ta

mandat je izgubljen mandat v tem smislu. Je izgubljen mandat v nekih strategijah bodočega razvoja in je izgubljen v tem in upam, da bomo to v naslednjem ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravi naj se gospod Janko Veber.

Izvolite, gospod Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

No, jaz ne vem, danes ali se mi ukvarjamo s SDS ali se ukvarjamo s problemom, ki se mu reče pranje denarja in svinjarije, ki so se dogajale v bančnem sistemu. Neverjetno je, da sem danes poslušal s strani najprej SMC: Današnja razprava je bolečina SDS. Ali se vi hecate tukaj? Ali vi veste, o čem danes sploh razpravljamo? Ali je napačno in narobe, če želimo preiskati to svinjarijo, ki je naše davkoplačevalce stala ne vem koliko milijard evrov? Da ne govorim o pranju denarja, ki se je zgodilo, ki se ne bi smelo nikoli zgoditi. Ali je to torej bolečina SDS? Ali je problem koalicije v tem – in tudi te preiskovalne komisije, ki jo vodi Möderndorfer –, da v svinjariji, ki se je zgodila v Ljubljanski banki ni nikogar iz SDS? In zdaj je na vsak način treba nekaj narediti, karkoli, konstrukt, skombinirati zgodbo, da bi nekje pa le našli nekoga iz SDS, da bi lahko rekli, vsi so enake barabe in vsi so pokvarjeni itd., to kar dela ta, bom rekel, zrežirana levičarska ekipa iz ozadja. Pa ne rečem, da ste vsi tisti, ki danes tukaj sedite, krivi za to. Nekateri izmed vas zagotovo ne. Nimate s tem nič. Ampak tisti strici iz ozadja, ki to režirajo, pa točno vedo, kaj počenjajo.

Zakaj mislite, da je gospod Möderndorfer predsednik te komisije? Danes je nekdo rekel, mislim, da celo Möderndorfer ... Ne. En drugi gospod iz SMC, da je ... Aha, da je SMC tista stranka, ki je neomadeževana in ni bila v Državnem zboru, ko so se te rabote in te svinjarije dogajale. Da, to vse drži. Niste pa povedali tega, da je pa Jani Möderndorfer 4 mandate že v Državnem zboru – v vseh strankah, kjer je bilo možno. In on je tisti, ki bi mu lahko rekli, da je nepristranska oseba?! Pa ne se hecati, no, pa ne delajte se direktno norca iz slovenskega ljudstva. Lepo vas prosim, SMC-jevci, tisti, ki ste danes tukaj in ki me poslušate, dajte to najprej razčistiti. Zakaj je Jani Möderndorfer sploh prišel v SMC? Jaz vam povem, zakaj je prišel. Zato, da bi napadal SDS, sicer ga ne bi nikoli sprejeli medse. Ampak o tem niste vi odločali v poslanski skupini, nobeden. O tem so odločali drugi iz ozadja. To je sramotno. In v tej situaciji, ko imamo tako strašne probleme prav v tem finančnem sistemu in ko v resnici bi morali priti do dna, zakaj je nastala bančna luknja, kaj se je dogajalo po vseh teh bankah, kakšni banditi so bili tu notri, da so lahko na tak način vse pokradli, do tega

trenutka niti enega epiloga. In če ne bi bilo Logarjeve komisije, torej Anžeta Logarja, ki vodi to preiskovalno komisijo, do tega podatka ne bi nikoli prišli, da je Ljubljanska banka sprala milijardo evrov. In to so provizije od 15 pa tudi do 60 %. Povejte mi kam je šel ta denar! S katerim denarjem kupujete – tisti strici iz ozadja kupujejo – medije in tako naprej, Mladino in tako dalje. Saj vi sami ste ugotovili, kako se kakšne stvari financirajo in se vam to ne zdi nič spornega. Se vam to ne zdi nič spornega. In kako dolgo bomo mi tukaj v parlamentu še govorili eno, delali pa drugo? Slovenke in Slovenci od nas pričakujejo, da bomo potegnili poteze in da bodo te preklete barabe, ki so – oprostite za ta izraz – to državo praktično zapravili in pripeljali do tega, da je ta država v tem trenutku zadolžena 33 milijard ali 32 ali pa 33, da plačujemo eno milijardo skoraj pa ne vem koliko obresti na leto, da rabimo 4 do 5 % pozitivnega bruto družbenega proizvoda, da lahko pokrijemo samo obresti, medtem ko je bila država 2008, ko smo vodili vlado SDS – 7,8 milijarde je bila zadolžena, mislim, da tam nekje ... In pogledajte, kam smo prišli, kam smo pripeljali državo. In vseskozi vladate levičarji. Pa niste vsi slabi. Jaz bi enkrat res prosil, da v tej Sloveniji najdemo toliko moči in stopimo skupaj tisti, ki nam gre za stvar, da tudi tiste, ki so med vami in ki so pokvarjeni, ki delajo proti interesom ljudstva, izločimo iz svoje srede. Izločimo. Dokler pa bomo z njimi sedeli v isti skupini, pa verjemite mi, do tega epiloga ne bo prišlo. In Slovenke in Slovenci tega ne morejo več gledati.

Včeraj ste imeli sijajno priložnost, ko ste videli, kakšna je bila volilna udeležba na predsedniških volitvah. To je sramotno, to je neverjetno. Tako daleč smo pripeljali slovensko ljudstvo, da je reklo: Glejte, vas gledati ne moremo več. Samo pobegnite nekam, da vas ne vidimo, da vas spakiramo nekam, pa vas z nekim vlakom pošljemo ne vem kam, zato ker delate škodo nam. Zato ljudje ne gredo na volitve.

Tiste, ki pa želimo dokazati, da nismo enaki s tistimi, ki to počenjajo, da so ljudje tako apatični, pa nas poskušate na vsak način ustaviti. In ta preiskovalna komisija, ki jo vodi Jani Möderndorfer, ki je totalen človek, ki bi vnaprej lahko rekel, če gre lahko v toliko strank, veste, da tak človek ni moralna avtoriteta, da temu človeku ne moreš verjeti na besedo, pa niti če ti reče, da je zunaj sonce in pogledaš ven, tudi če vidiš sonce, ne verjameš lastnim očem, da je temu tako. In potem vi nam govorite o kredibilnosti, o nepristranskosti in tako dalje. In kako lahko mene prepričate, dragi kolegice in kolegi tukaj v Državnem zboru? Kako lahko prepričamo skupaj mi slovensko javnost, da nam gre za stvar, da nam gre za rešitev tega kar so banditi naredili v naših bankah, in to tisti banditi, ki so dobili provizijo od oprane milijarde evrov iz tega, torej milijarde evrov za Iran, ker je šel denar za terorizem in ne vem kam vse? Kam je šel tisti denar, to je temeljno in ključno

vprašanje. Ni ključno vprašanje to kar je gospa Muršič govorila o tem, da je nekdo kadroval enega, da je kdo kadroval drugega in tako dalje. Kaj ima to zveze s tem? To je totalno, bom rekel, da ne bom kaj rekel, da ne bom grdega izraza uporabil. Totalno govoričenje, ki nima nobene zveze s tem, nobene zveze, s pranjem denarja nobene zveze. Samo v tistem delu, ko gre za odgovornost tistih, ki so bili šefi, podšefi in tako dalje. Vemo, za koga gre. Gre za nadzornike, gre za uprave in tako dalje. In v tem trenutku bi za nas morala biti prioriteta. In Anžetova komisija, ki pelje to zgodbo, pelje vrhunsko. In jaz mislim, da tudi v koaliciji ... Z dosti kolegi sem se pogovarjal, ki so rekli: »Poglej, Marijan, vsaka vam čast, tu gredo stvari pa sedaj v pravo smer.« In kot vidite, nekateri – ne vi, ki danes tukaj sedite, vi zagotovo ne, tisti iz ozadja, ki so šli ven ali pa imajo zadaj strice na hrbtu, – pa si želijo, da se ne bi nič zgodilo. Tisti pa bodo vse naredili in bodo čisto vse zameglili, kar je v tem času možno, da bi pokazali, da smo v tej državi vsi same barabe. In nismo vsi same barabe. Prosim vas lepo, jaz to že ne vem koliko časa opozarjam slovensko javnost, da temu ni tako. In vem, da so pošteni ljudje tudi na levici. Ste, nekateri zagotovo, ker posameznike poznam. Ampak zelo velik problem je in jaz imam zelo velik problem in to sem velikokrat povedal zelo javno in tudi tokrat povem, da dokler pa sediš s tako ekipo, znotraj te ekipe je pa potem problem, ker enostavno nimaš nobene možnosti, da bi lahko odreagirali tako kot bi sam želel. V Slovenski demokratični stranki, jaz sem prepričan in to si upam trditi pred vso slovensko javnostjo, to sem že tisočkrat povedal, da delamo dobro, da delamo v interesu države in da v Ljubljanski banki med temi banditi ne boste našli niti enega. Niti enega. In to je bolečina Janija Möderdorferja in stricev, ki so mu nahrbtnik dali na rame, ker mora tukaj govoriti tisto kar po moji oceni mu nekdo naroči. Ne vem, če lahko to stoodstotno trdim, ker tega si nikoli ne bi rad dovolil, da bi kdo rekel, da decidirano to trdim, ampak predpostavljam, da je temu tako. In potem jaz v tako zgodbo ne verjamem.

Mi seveda, kot je bilo že rečeno, temu ne bomo nasprotovali, ker s tem nimamo v tem kontekstu nobenih težav. V mariborski banki katerikoli je bil pokvarjen, katerikoli je bil lopov, katerikoli je karkoli slabega naredil, po moji oceni in, sem prepričan, tudi po oceni mojih kolegov poslank in poslancev Slovenske demokratične stranke, mora tja, kamor sodi. Naši organi bi že morali to zdavnaj narediti, ne da se mi o teh dveh, treh milijonih pogovarjamo tu v Državnem zboru. To ne sodi sem. To sodi na preiskovalne organe. Ko pa gre za milijardo evrov opranega denarja, pa sem prepričan, da je prav, da tukaj zelo na široko in zelo glasno govorimo. In opozarjamo tiste organe in vse tiste, ki bi morali svoje delo opraviti, da to opravijo. Če niso, je pa treba njih kaznovati pa njih zapreti – ali je to šef policije ali je to Klemenčič ali je to Borut Pahor ali je to sveti Peter, mi je čisto vseeno. Čisto vseeno! Vse jih

je treba zapreti, vse. In šele takrat bo slovensko ljudstvo reklo: Marijan Pojbič, vsaka ti čast. Nima veze, kako govoriš, poveš po domače, ampak govoriš pa resnico. Ljudje vedo, da jaz živim za resnico in poštenje in to vedo. In jaz si želim, da bi tudi vsi, ki sedimo tu v tem parlamentu, imeli to zaupanje od slovenskega ljudstva. Potem šele lahko skupaj pričakujemo, da bomo to državo zapeljali korak tja, kamor smo si vsi skupaj želeli, ko smo to državo osamosvajali. Ne pa da si dovolimo to kar se dogaja, da noben za bančno luknjo, ne vem, koliko milijard smo dali v banke, pogledajte, za to noben ne odgovarja. Vse se dela, da bi vse zastaralo, da bi vsi papirji izginili. V dobrem enem letu bodo vsi papirji izginili, ker jih banka lahko uniči. Kako dolgo bomo še to dopuščali? Kako dolgo še bomo tem stvarim asistirali? Kako dolgo, dragi prijatelji, vas sprašujem? Sami pa veste, da imamo vnuke, da imamo otroke in tako dalje, da se zavedamo, da država mora preživeti. In mi smo dolžni poskrbeti za to, saj samo tukaj, da bo država lahko funkcionirala na nekih zdravih temeljih, ker ne bomo imeli naše, vaše, one, tretje, ne vem kakšne, prvorazredne, drugorazredne ... Ker Jankovič ne bo ... Njemu odpišejo prisluhe, pa mu odpišejo 16 milijonov denarja in tako dalje, nekomu pa za 250 ali pa za 300 evrov prodajo hišo. To je zadnjič govoril kolega Vinko Gorenak, ki je imel prav, ker je to resnica. Kakšna država smo to? In pri tem gre za enako zgodbo. Če je nekdo v žepe pospravil 300 ali pa 400 milijonov opranega denarja, moramo vedeti, kdo je ta baraba.

Vsi, ki ste tukaj notri, morate pomagati, da pridemo temu do dna. Tudi Möderdorfer, ki je zdaj ravno vstopil, mora pomagati. Ne pa delati vsega, da bi se ta zadeva relativizirala in da bi se stvari zameglile in skrile. In samo zaradi tega ker dela direktno politično gonjo proti SDS, samo zaradi tega je prišel v SMC, direktno gonjo proti SDS, zaradi tega ga je SMC sprejel. In danes, ker je Jani zdaj tukaj, je prav, da mu to povem, da je v stranki, ki je najbolj nepristranska in lahko on zelo nepristransko vodi to zgodbo kot predsednik te komisije. Jani, v koliko strankah si bil do zdaj? Sprašujem te in potem mi prosim odgovori. Kako si ti lahko nepristranski? In kako lahko kdo v to verjame? Povejte, kdo? Ga ni. Moja vnukinja petletna, ko ji omenim Janija Möderdorferja, ima dolge lase do sem, ji grejo tako pokonci, dragi moj Jani Möderdorfer. In da ti ni nerodno, da si dovoliš take stvari in se spuščaš v stvari, kjer vnaprej vemo, da ti je en in edini ključni cilj napad na SDS. Tebi je čisto vseeno, tebe vsebina ne zanima. Iskreno ti govorim. Zdaj ti govorim, kot Marijan Pojbič misli. Tebe ta vsebina ne zanima. Če bi te, bi Anžetu Logarju dali podporo, da lahko zadevo pelje do konca, ker jo pelje vrhunsko. Ker jo pelje vrhunsko. Samo ta njegova komisija je do zdaj prišla do nekih zaključkov. Ta vlada ima še pet in pol mesecev do zaključka svojega mandata. Kaj mislite, da lahko v tem času naredi razen tega da bo Jani

Möderndorfer našel enega v Novi KBM, ki pa je bil morda član SDS ali pa ne, in pripravil zgodbo tako daleč, da bo lahko na koncu, ko bomo sprejemali zaključno poročilo, rekel: Ne, glejte, dragi moji, aha, nekdo pa je bil zraven tudi iz SDS, se pravi, so vsi enake barabe. To je treba presekati. Slovenskemu ljudstvu je to treba povedati javno, glasno in odgovorno. Za take poslance, take preiskovalne komisije, ki jih posebej plačujemo, ni prav, da jih imamo. Ni prav, ker delajo škodo, ne pa korist. Ljudje si želijo, Slovenke in Slovenci si želijo, da to preiščemo in da tukaj pridemo zadevi do dna. Še kako si želijo tega in prav je tako in jaz in moja stranka bomo naredili vse, da bo temu tako. Ne želimo pa, da ima kdo in da dobi kdo vajeti v roke samo za to da poskuša te zadeve ustavljati. Tu zadaj ste statisti SMC in vsi, ki ste v koaliciji. Vi tu pomagate, pa vnaprej veste, da v petih mesecih ta komisija ne more narediti ničesar. Koliko časa se je mučila Logarjeva komisija? Kolikokrat so ji preprečevali, da bi pridobila dokumente? Sodniki so nasprotovali, policija, ne vem, kdo vse. Niso hoteli izročiti dokumentov in tako dalje. Ampak kljub temu se je vztrajnost izplačala in danes imamo stvari raziskane, zdaj pa bo Jani Möderndorfer raziskoval tisto kar je že raziskano. Mislim, pa kje živimo? Mislim, res, kje živimo? In na koncu bo za to še lepo plačan. Na koncu še ne vem, koliko zasluži kot predsednik komisije zraven. To naj pove slovenski javnosti. Mislim, pri svetem bogu, no, kaj se gremo pravzaprav mi sploh tukaj? Kaj se gremo tukaj? Še enkrat povem, Logarjeva komisija je nepravilnosti že ugotovila in nobenega problema ni razširiti pristojnosti te komisije. Zakaj pa ne? Ni problema. V katerokoli smer. V katerokoli smer, ker ima že postavljene temelje za to.

In mi potrebujemo eno komisijo, ki bi tukaj naredila vse, da se to ne razišče in da se ne pripelje banditov pred roko pravice ... To je tisto kar mene strašno moti. Stalno bolj. Stalno bolj postajam razočaran nad takšno politiko najbolj etično-moralne stranke. Resnično. In vseh ostalih. Tudi SD je bil vsepovsod, v vsaki tej zgodbi zraven. V vsaki! V Mariboru, kdo je imel predsednika nadzornega sveta iz Taluma, kako se je tisti gospod pisal, direktor Taluma, ki je bil takrat ko so najtežje stvari se dogajale v Mariboru, šef nadzornega sveta ali kako se reče tistemu organu, mislim, da nadzorni svet. On je bil predsednik, gospod, ki je bil direktor Taluma in izjemno velik pripadnik SD. In dragi moji, ali je v tem problem, da ti ljudje ne bi prišli na površje, da mi vidimo, kdo so, ali zato delate to zgodbo, da ljudje ne bi teh informacij dobili? Danes sem slišal, da KNOVS pa ne vem kdo vse niso tisti, prek katerih bi naj prišli podatki o tem kar je govoril gospod Tonin. Danilo Toplek, točno, on je bil predsednik nadzornega sveta, vaš prvoklasni član, prvoklasni; to dobro veste tisti in se lahko se vsi smejite, ker jaz vem, zakaj to govorim, pa javno tukaj zdaj v tem trenutku ne morem govoriti, ker moraš imeti pisne dokaze v

roki. Vem pa, za kakšne stvari je šlo in kakšne stvari so se dogajale in zakaj je prišlo do te zgodbe, da je on postal predsednik nadzornega sveta – član SD, vidni, resnično vidni član in da ne bi našteval. Zato pravim, glejte, ta zgodba teh koalicij ima tako dolgo brado, tako. Nikoli pa nisem rekel ... Če je tudi kdo iz katerekoli stranke, tudi iz naše zraven, mora biti kaznovan, mora biti kaznovan, ne pa nekdo nezakonito zaprt, drugemu pa uničijo prisluhe! Pa kje ste to videli, pa kakšna, pri svetem bogu, je to država? Pa vprašajte moje ljudi tam gori, pridite gor v Slovenske gorice pa tam okoli – v Prekmurje, Pomurje, Prlekijo in tako naprej –; ljudje se križajo in zato ljudje ne grejo na volitve več, ker so rekli: Marijan, saj nič ne pomaga, saj ti poveš resnico, ampak nič ne morete narediti, ker vas je esdeesovih premalo, nič ne morete narediti. In to je problem in v vseh podsistemih imamo iste probleme; imamo v zdravstvu isti problem, korupcija sama, pa imaš v socialni isto zgodbo, ki jo ima SD v popolni kontroli, ko je kot en kalup, kot žoga noter zamotana, tako ima SD pod kontrolo socialo. In koliko denarja tam zgine, pa nobenega epiloga pa noben nič ne odreagira! Pa greš malo v te centre za socialno delo pa vprašaš, pa pravijo: Ja, ne mi govoriti o politiki, samo ne o politiki, pa SD mi ne omenjati! Ljudje so v strahu, ljudje ne morejo funkcionirati več normalno, ljudje ne morejo normalno živeti, ne upa si noben nobenemu nič reči, ker pridejo s strani ministrstva strašni pritiski potem. In tako dalje.

Jaz mislim, da je zdaj pa že enkrat v tej demokratični državi – 25 let imamo oziroma pa še nekaj več –, da rečemo stop tem vragom, ki nas uničujejo; mene uničujejo, moje otroke pa moje vnuke. In tega ne bom dovolil, dokler bom imel jezik še tako nabrušen, da bom lahko govoril, dokler ne bom brez njega ostal. Po vsem tem, kar so mi že grozili, bi to naj bilo nič novega. In kdo mi je to grozil? Zagotovo se ve, kdo: strukture mafijske, ki izhajajo iz ekip, ki tu sedite noter, so mi grozili trikrat že. Ampak to javno povem, jaz se jih ne bojim, ker so »šlateki«, ker nimajo jajc, ker ne upajo priti iz oči v oči, kajti ponoči delajo svinjarije okrog hiše. To je navadna roparska gnila mafija pokvarjena, ki bi jo bilo treba že zdavnaj zapreti tja, kamor sodi. In slišim, da se javlja v Slovenijo gospod, ki se mu reče Židar – čil, zdrav in ne vem kaj vse; koliko svinjarije je naredil v tej državi ... Kaj se mu je zgodilo? Kaj se mu je zgodilo, vas sprašujem, tiste, ki imate vajeti v svojih rokah, kaj se mu je zgodilo?! In kdo so tisti, ki jim je ta Židar nosil denar v žepe, kdo? In kdo so tisti, ki so dobili denar od tega kar govorim, iz tega opranega denarja prek NLB? NLB je bankomat, kjer si lahko ti banditi vzamejo, kar jim pade na pamet; jutri gre, samo dvigne denar, kolikor mu paše, nobene odgovornosti, zato ker noben ne kontrolira, kaj se v tej banki dogaja. Mi lahko imamo inštitucije, kakšne hočemo imeti, če so vsi povezani med sabo. Če pa kdo ni, pa mora takoj leteti ali pa ga avto povozi ali pa pade iz

lestve ali pa se s kolesom pelje pa ga nekdo pivozi in tako dalje in tako dalje. Kakšna družba smo to? Kako dolgo bomo to tolerirali, pri svetem bogu, no? Dragi moji, kako dolgo? Ker to se ne dotika samo mene. To se dotika vseh vas, ker vsi imate otroke, vsi imate vnuke, vsi imate ... In tako dalje. Vseh vas, ne glede na to, kdo je v kateri stranki.

Jaz danes ne želim govoriti samo o sebi pa o SDS, jaz govorim o vsem. Vsem tistim, ki smo odgovorni za to da bi to svinjarijo zaustavili. In ne dovolimo si potem zamegljevanja tistega kar nam ni treba. Gremo po poti, ki smo jo začrtali; kjer imamo možnosti, razširimo preiskavo in gremo s to komisijo do konca – teh 5 mesecev, koliko še imamo do konca – razen tega da predsednik zdaj dobiva še lep honorar zraven, gospod Jani Möderdorfer, zato ker je predsednik. Na koncu pa od tega ne bo nič! Razen tega kar sem prej povedal, zakaj je ta komisija imenovana. Za direkten politični proračun s stranko SDS. Direkten! In samo zaradi tega sedi v Poslanski skupini SMC, ker tako večina članov te poslanske skupine ne sme čuti za njega. To vem, ker mi to ljudje povedo in je to resnica. Po tem veste, kaj se v naši družbi dogaja. Da ti lahko nekdo nekaj vsili, ne da si se ti s tem strinjaš. To so žalostne stvari, ampak tako je. Tako je. In jaz sem proti temu, da se ustanavlja komisija, ki ima za cilj samo spopad z eno drugo stranko. In če bi bilo z naše strani, bi bila ista zgodba, ne bi bilo pošteno. Ne bi bilo pošteno! Katerakoli. Mi moramo rešiti problem. Problem, ki je v tej državi, ki je izrazit, ki je nedopusten, ki je skrajno nesprejemljiv za naše ljudstvo. In moramo in dolžni smo skupaj stopiti, pa temu reči in narediti konec. Na tak način, kot se zdaj stvari dogajajo, tega ne bomo dosegli. Nikakor ne. In tukaj menda lahko reče kdo, kolikor hoče, lahko govorite, pet romanov napišete pa jih tu preberete; jaz točno vem, za kaj gre in moj narod tudi ve, za kaj gre. Tudi ve, za kaj gre. In tudi vedo, večina, zakaj je bila ta komisija ustanovljena. Da bo poskušala ustaviti, da bi se te stvari res pripeljale do konca na eni strani, na drugi strani pa, da bi poskušali najti kateregakoli, da bi pač slučajno kateri bil slučajno član SDS in bi ga potegnili v to svinjarijo, da bi rekli: Aha, vse stranke so notri. Ker zdaj te možnosti nimate, ker v tej svinjariji nobenega ni poleg. To je svinjarija, za katero cela slovenska javnost ve. Zakaj ne bi tega povedali javno? Zakaj ne? Zakaj ne bi razkrili tistih, ki v teh igrah, ne bom rekel kakšnih, sodelujejo! Ki sodelujejo! In prav je, da razkrijemo pred slovenskim ljudstvom to. Prav je, da narod ve. In vem, da je veliki večini tukaj zelo težko poslušati to kar govorim. Ampak jaz bom delal vse, kar je v moji moči, da bo slovensko ljudstvo spoznalo pravo resnico. In ko se bo narod zares postavil po robu tem banditom, tem svinjarjem in tistim, ki držijo štango od zadaj in v ospredje postavljajo ljudi, ki pač morajo delati to kar jim naročajo, da bo se to enkrat končalo. Jaz bom se trudil, jaz sem

prepričan, tudi v Slovenski demokratični stranki se maksimalno angažiramo za to da bi se enkrat res v nekem časovnem obdobju to zgodilo, da bi Slovenija postala resnično Slovenija, da bi Slovenija postala država, kjer bi Slovenke in Slovenci radi živeli. Ker ne bi vsako leto 8 tisoč mladih, visoko izobraženih zapustilo Slovenijo. In ga vprašaš: Zakaj pa greš ven? Pravi: Saj tukaj nimam nobene možnosti. Nobene zgodbe. Ta vlada se pa hvali, kaj je naredila za to da bi ljudje bili zaposleni, da bi bili ... In tako dalje. Kaj je naredila? Kakšne možnosti pa imajo mladi visoko izobraženi priti do dobro plačanih delovnih mest z višjo dodano vrednostjo? Kakšne? Kaj se je na tem naredilo? Kaj se je vložilo v gospodarstvo in tako dalje in tako dalje, ne bom se zdaj spuščal preveč daleč. Itak je to vse povezano med sabo: gospodarstvo, finančni sistem in tako dalje, banke, denar od tu v ono firmo in tako dalje, to je vse povezano. In od tu do tja ne more priti, če onadva nista med sabo povezana na koruptivni način, pokvarjeni način, na roparski način in s krajami. Mi moramo in moramo – in še enkrat poudarjam – pripeljati te preklete bandite pred roko pravice, moramo! To je naša naloga, to je naša dolžnost, to je naša odgovornost, to od nas Slovenke in Slovenci pričakujejo. Verjamejo v nekatere vsaj; v nekatere ne verjamejo, ker nekaterih videti ne morejo, ampak pač, izvoljeni so bili, ker če si izvoljen, si izvoljen. Na to tudi jaz nimam vpliva, poskušam pa prepričati ljudi in povedati slovenski javnosti na tak način, da razumejo zelo po domače, da vemo, kaj je prav in kaj ni prav, da znajo ločiti. Slovenci so pameten narod. Po celem svetu, kamorkoli pridete, so izjemno prepoznavni, so izjemno priznani. In to, kar so tam, bi bilo fajn, da bi bili tudi tukaj pri nas. Tu jim pa ta država zaradi te levičarsko pokvarjene politike onemogoča, da bi se lahko normalno razvijali, in to je svinjarija od svinjarije, nedopustna, skrajno škodljiva. In jaz upam, da bo v nekem trenutku prišel temu konec in da bodo tisti denar, ki so ga barabe prekradle pa ga izvozile, ne vem, koliko milijard, ven, izven naših meja, prinesli ta denar nazaj. Tudi javno sprašujem, pred vso slovensko javnostjo govorim, naj mi povedo, kdaj bo epilog proti Zidarju. Kdaj ga bojo pripeljali v Slovenijo, da bo odgovarjal za svoje svinjarije? Kdaj? Bo prej umrl, mislite, ali kaj? Katastrofa. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika ... / oglašanje iz dvorane/
Replika ima prednost. / oglašanje iz dvorane/
Izvolite, mag Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, hvala lepa, podpredsednik, za besedo.

Spoštovani kolega me je mogoče napačno razumel ali pa ni razumel moje interpretacije, ki sem jo povedala, da ima kadrovanje vpliv na pranje denarja. Seveda ima. Kolega je sicer omenil, da to nima, ampak ima.

Govorim o teh ključnih kadrovskih strukturah, to se pravi, o upravi in o nadzornem svetu. Če ljudje krožijo v letu 2014, 2015 v upravi in potem v letu 2016 v nadzornem svetu, to je za mene nesprejemljivo. / oglašanje iz dvorane/ Zaradi tega ... / oglašanje iz dvorane/ Poslušajte me do konca. Jaz sem vas poslušala ves ta čas, ko ste vi govorili, zdaj pa jaz govorim.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Marijan, lepo prosim, če počakate, da konča.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Lepo prosim, da mi dovolite, da vam ... / oglašanje iz dvorane/... razložim, na kakšen način sem jaz to interpretirala. Se pravi, zavedati se moramo, da je bila uprava seznanjena s pranjem denarja, vendar ni ustrezno ukrepala. To je bil moj namen in zato je kadrovanje zelo pomembno. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz seveda moram reči, gospod Marijan Pojbič, da tak osebni napad na kolega, ki je bil izvoljen kot vsi ostali v tem Državnem zboru, seveda ni najbolj simpatičen način razprave, predvsem pa zato ne, ker gospod Jani je pač dobil tisto, kar mu pripada po naših pravilih, ki jih imamo v Državnem zboru. Kar se pa stroškov tiče, pa veste, da je gospod Logar prosil za povečanje stroškov in smo mu odobrili, ker je to opredelil strokovno. Je rekel, da rabi strokovno pomoč, in je ... Tako da ne vem, kaj je bil ta napad. Mislim, da ni bilo prav lepo, ampak dobro.

Gospod Jani Möderndorfer,
predlagatelj. Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

Gospod Pojbič, smo ga itak že navajeni, da na vsaki seji pod vsako točko, ne glede na naslov in vsebino, pravzaprav razpravlja vedno eno in isto. In v resnici pravzaprav niti ne bi razpravljajal, ko se je oglašil kolega Pojbič, ampak ker je pa govoril seveda neumnosti, laži in traparije, je pa treba pač že zaradi slovenske javnosti odreagirati. Ena od trditev je bila, da sem tukaj že 4 mandate in da sem poslanec z neko misijo in ne vem, kaj že vse, da bi se ukvarjal z SDS. Jaz se ne bi rad ukvarjal z SDS, kolega Pojbič, nimam tega interesa. Marsikoga v vaši stranki poznam dlje, kot ga poznate vi. Ampak je pa dejstvo, da 4 mandate nisem v tem Državnem zboru, ste pa vi 4 mandate, to je pa res, od leta 2004. In zato ne mešati in svoje lastne komplekse ali pa osebno nezadovoljstvo projicirati na mene, ker jaz sem tukaj šele od 2011 in ne od 2004. Tako da se sprašujem, kaj ste delali v teh 4 mandatih, ko imate take resne težave, da niste vsega uspeli urediti. Plačo dobivam takšno kot vi, z dodatkom, tako kot vsi ostali predsedniki odborov, komisij, kot pri vas. Nič več, tudi evra

ne. Tako da če meni kaj očitate, morate najprej v svojih vrstah očitati. Sicer pa sploh ne vem, zakaj bi bil to očitek, ampak imate neke težave z mano osebno. Ampak da se bova razumela, kolega Pojbič, če imate vi samo z mano probleme, sem jaz najbolj srečen človek na svetu, ker potem vem, da nobene vsebine ni zadaj, ampak res nobene, ker se ukvarjate samo z mano in z mojo diskreditacijo in če vam je to v veselje, izvolite. Lahko nadaljujete vsak mandat, vsako sejo, vsako uro, samo ljudi pustite, ne jih preveč matrat s svojimi »pojbičizmi«, ker je utrujajoče. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, ampak lepo prosim, da bi ta osebni obračun. Izvolite gospod Marijan Pojbič, proceduralno.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik, proceduralno predlagam, da pač gospoda Möderndorferja opozorite, da ni razumel moje razprave. Na žalost ni razumel. Danes ni razumel, včeraj ni razumel, pred pol leta ni razumel niti pred enim letom. Če sem pa rekel, da je bil štiri mandate v Državnem zboru pa je bil v treh strankah, pa se mu za to opravičujem, če sem rekel narobe, da je bil štiri mandate, on je pa sam povedal, da je bil dva mandata; v treh strankah, to pa je bil.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Žan Mahnič. Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

V luči razširitve pristojnosti komisije, ki preiskuje pranje denarja z Nove Ljubljanske banke na Novo Kreditno banko Maribor, bi želel samo opozoriti na to da moramo biti izjemno previdni, da ne bo zaradi podvajanja pristojnosti že obstoječe komisije za preiskavo bančne luknje prišlo pozneje do kakšnih procesnih težav, da je bil kakšen postopek kršen, in potem izgovor seveda tudi tistih, ki naj bi bili vpleteni v to pranje, da pač je bila zopet napaka v postopku, kar je zelo pogosto v Sloveniji v teh principih preiskovanja teh kaznivih dejanj.

Sicer bi pa zelo na kratko želel spomniti in opozoriti na dejstvo, da sem že sam podal kazensko ovadbo – tako na policijo kot seveda Računsko sodišče in Komisijo za preprečevanje korupcije – za Novo Kreditno banko Maribor in Novo Ljubljansko banko. Ampak ugotavljaš, da pravzaprav eni ugotovijo, kot Računsko sodišče nima pristojnosti, mogoče zdaj po tej zadnji spremembi Zakona o bančništvu se bo to vendarle spremenilo, KPK nima še nobenega odgovora, policija ravno tako očitno ne najde razlogov, da bi pospešeno posegala v to

poslovanje, klub temu da dnevno dobivamo informacije, za kako obsežne nepravilnosti je šlo in so zapisane prazapprav tudi ne samo v naših ampak tudi v mednarodnih medijih. In to je tisto kar nas zagotovo mora skrbeti; vsak organ bi moral opraviti svojo nalogo in potem do tega ne bi prihajalo. Vendar, dejstvo je, da smo celo imeli tako slabo banko kot Slovenski državni holding kot dve inštituciji, ki sta prazapprav ustanovljeni za to – kar sem že pred leti, ko se je to ustanavljalo, opisal –, da se izvede stoletna kraja. In dejansko se to tudi v praksi potrjuje prav na vsakem koraku. Sem bil močno presenečen, ko sem ugotovil, da celo pri zadnji spremembi Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma niti SDH niti slaba banka – DUTB – nista bili zavezani za poročanje o pranju denarja. Kako je to mogoče? Predlagatelj zakona je Ministrstvo za finance, znotraj Ministrstva za finance deluje Urad za preprečevanje pranja denarja in v teh dveh inštitucijah ne najde nobenega razloga, da bi postali ti dve inštituciji tudi zavezanki za poročanje o preprečevanju pranja denarja. To veliko pove o tem da imamo tudi povsem napačen oziroma očitno planiran prazapprav pristop, da je samo eno Ministrstvo za finance, ki je odgovorno za celotno premoženje oziroma lastnino, ki naj bi bila sicer državna. Ampak če se pogledamo, bomo ugotovili, da državne lastnine v ustavi sploh ni in gre za našo skupno zasebno lastnino. In to se dela prazapprav brez soglasja ljudi in to je ta problem – če bi ljudje soglašali, ali naj se nekaj naredi ali ne, bi zagotovo že v kali zatrli vse te principe, vendar se je to zgodilo očitno tudi z nekim jasnim razlogom, da se tudi pranje denarja dogaja prazapprav v celotni shemi lastninjenja in tako imenovane privatizacije.

Glede vseh teh zadev samo na kratko. Finančna uprava Republike Slovenije že lahko objavi in pridobi vse podatke iz davčnih oaz. Zakaj teh podatkov nimamo, kdo ima sredstva v davčnih oazah? To je prvi pomemben podatek, ki nam lahko pomaga pri tem, da do takih primerov ne bo prihajalo, kajti vse več indecev je, da ravno z denarjem iz davčnih oaz seveda se odkupujejo potem podjetja, ki se preprodajajo prek slabe banke, kredit ostane na plečih državljanek in državljanov, očiščeno podjetje pa potem ta isti lastnik poskuša kupiti prek davčne oaze. In to je jasen primer pranja denarja in vse to je praktično nedotaknjeno v teh postopkih, ki jih omenjam. Zato, če bomo želeli narediti kakšen korak konkretno naprej, bo treba v Sloveniji ne samo ponovno vzpostaviti novo obliko nekdanjega SDK, ampak tudi finančno policijo, ki bo to spremljala, ne pa da bo finančna uprava preganjala branjevko, ki prodaja peteršilj. To je zdaj tisti obseg in ta naloga, ki se skrči na tiste najranljivejše skupine ljudi, ostalo pa se mirno opere.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravi naj se mag. Dušan Verbič.
Izvolite, gospod Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kogice in kolegi!

Največkrat je bilo tukaj slišati, predvsem s strani kolega Trčka in pa kolega Möderndorferja, da si je očitno Slovenska demokratska stranka temo pranja denarja v Novi Ljubljanski banki izbrala kot temo za predsedniške volitve, za parlamentarne volitve itn. Mislim, da to več pove o teh avtorjih, ki takšne besede izrečejo. Če bi bili mi normalna država, bi si, prvič, vse politične stranke, ki tekmujejo in se potegujejo za glasove, izbrale to temo in o tem govorile na soočenjih, na, recimo temu, teh predvolilnih bitkah. In pa druga zadeva, čemur tudi nismo priča – mediji so tisti, ki bi si morali izbrati temo milijardnega pranja denarja v Novi Ljubljanski banki kot eno glavnih tem, ne pa da to samo omenijo predsedniku države gospodu Pahorju in so zadovoljni z odgovorom: »Tega takrat nisem vedel, moj svetovalec za nacionalno varnost me pač na to ni opozoril.« In seveda državljanji to očitno podpirajo, nekateri tudi s tem kar je govoril gospod Pojbič, z neudeležbo na volitvah pa sporočajo, kaj si o tem mislijo.

Govorimo o 15 milijonih, opranih v NKBM, ki jih naj bi prala italijanska mafija. Vemo, s čim se mafija ukvarja. Nisem pa še zasledil, da bi se kje italijanska mafija ukvarjala s proliferacijo oziroma s terorizmom, kajti kot točko, kot obrazložitev za širitev te preiskovalne komisije, ki jo vodi gospod Möderndorfer, ste zapisali tudi domnevno financiranje oziroma domnevno pranje denarja, tudi za potrebe terorizma. Le da je šlo v Novi Ljubljanski banki za pranje denarja za proliferacijo, financiranje terorizma, in da vidimo, da verjetno Iran vse te rakete, ki jih danes testira in svoj raketni program, ki ga predstavlja in ki je daleč od tistega dogovora, ki se ga je sklenilo, da to lahko počne tudi zaradi aktivnosti, ki so se dogajale v Novi Ljubljanski banki, predvsem pa zaradi tistih, ki so dopustili, da se je to tudi dogajalo. Jaz sem v soboto govoril z enim od bančnikov, ne na Ljubljanski banki, ampak drugje. Iskreno sem ga vprašal, ali je vedel za ta primer, je rekel: »Ne, nisem vedel, ker nisem bil na NLB, če pa bi bil na NLB, bi pa za ta primer stoprocentno vedel.« In glede na njegovo poznavanje bančnega sistema – je namreč kar visoko v slovenskem bančnem sistemu v eni od bank – mi je dejal, da je veliko ljudi očitno moralo znotraj NLB vedeti za ta primer, ampak seveda očitno je bil molk plačan, vprašanje je samo, s kakšno ceno – ali z denarjem ali grožnjami in tako naprej.

Prej je kolega Möderndorfer rekel, da je to očitno nek osebni obračun med gospodom Janšo in gospodom Goranom Klemenčičem, da je gospod Janša to že napovedal takrat ko je dejal, da bo uporabil vsa sredstva zoper ministra Klemenčiča oziroma zoper tisto poročilo o

domnevnem premoženju nezakonitega izvora, ki ga je gospod Janša seveda večkrat pojasnil. In Möderndorfer je tukaj spretno zmanipuliral te besede, ker ni povedal bistva. Gospod Janez Janša ni rekel, da se bo boril z vsemi sredstvi, ampak je dodal tudi dva pridevnika, ki sta pa bistvena in pomagata razumeti, za kakšna sredstva gre. Dejal je, da se bo boril s pravnimi in političnimi sredstvi. S pravnimi in političnimi sredstvi, kar pa je, prvič, legitimno, drugič pa absolutno legalno. Ne bo šel v tista sredstva, kot je dejal na eni okrogli mizi – mislim, da tam nekje v Novi Gorici – bivši predsednik te države Milan Kučan, da se deluje po principu: najprej diskreditacija, kasneje likvidacija, če je treba, tudi fizična. Ne gre za ta sredstva, ampak za pravna in za politična sredstva, ki so v naši državi dovoljena. Ampak vaša vlada ima ministra za pravosodje, ki ni storil nič, še celo pomagal je s prirejanjem dokumentov, kot je ugotovila Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb v poročilu, katerega smo potrdili vsi poslanci, tako koalicijski kot opozicijski, kot tudi tisti iz opozicije v poziciji, in vi imate takšnega ministra še naprej. Oziroma zdaj se ga očitno želite znebiti. Ampak kako se ga boste znebili? Tako da ga boste poslali na odlično plačano funkcijo, mislim, da komisarja za človekove pravice v Svet Evrope. Res. Človek, ki je s svojim delovanjem oziroma bolje rečeno tudi nedelovanjem, ko bi moral ukrepati, pa ni, predvsem pa je ukrepal na napačen način tam kjer je že ukrepal, zagotovo pripomogel k temu da so ljudje po svetu umirali, ko se je financiralo iransko agenturo, ko se je financiralo umazane posle Islamske republike Iran, ko se je financiralo izdelavo atomskega orožja, orožja za množično uničevanje – in Iran je zaradi tega programa je na dobri poti, da ga dobi –, ga boste poslali za varuha oziroma komisarja za človekove pravice. Če to ni v posmeh vsem državljanom in državljanom, ne samo Slovenije, celotne Evropske unije. Glejte, res. Ampak seveda, gospod ni zaključil funkcije na KPK, ker je prej šel, ne bo zdaj zaključil funkcije ministra, ker bo prej šel. No, vprašanje je, kako bo s službo komisarja za človekove pravice, ko bo Evropa zdaj tudi v Evropskem parlamentu razpravljala o tej milijardi opranega denarja v Novi Ljubljanski banki in ko se bo vedelo, kakšna je bila tudi vloga ministra za pravosodje, takratnega šefa KPK mag. Gorana Klemenčiča.

Najbolj žalostno pa je, da tri mesece, odkar že je ta preiskovalna komisija za pranje denarja v Novi Ljubljanski banki, da se v treh mesecih ni zgodilo nič. Zdaj se je začelo z nekimi zaslišanji nekih ekspertov, domnevnih ekspertov, nekih izvedencev, da se – kot je prej dejal kolega Möderndorfer – postavi nek okvir, nek koncept, da se bo sploh razjasnilo neke osnovne pojme. Ampak je malo tragikomično gledati tista zaslišanja; vidimo, v kakšno smer to gre. In zanimivo je, vse gre v tej smeri; na začetku se je isto želelo tudi s komisijo, ki jo vodi gospod Hanžek, to se pravi, s komisijo o

ugotavljanju nepravilnosti pri projektu TEŠ 6, ko se je vse želelo naprtiti Slovenski demokrati stranki, zdaj ko je ta komisija začela delo oziroma zdaj ko gre že proti koncu, se je videlo, da s tem nima nič in da se ve, kje so zopet – pri stranki Socialnih demokratov – tisti, ki imajo prste globoko v marmeladi, da so Socialni demokrati tisti, ki imajo očitno globoko prste v marmeladi tudi pri aferi Pranje denarja v Novi Ljubljanski banki. Ampak če si v pravi stranki, če si na pravi poziciji, si pač zaščiten, si prvorazreden, nič se ti ne more zgoditi. Zdaj boste preiskovali teh 15 milijonov evrov domnevnega pranja s strani italijanske mafije, kar je seveda prav, da se razišče, nihče pa ne da pobude, da bi se raziskalo, kakšna pa so ozadja, da pa se je Zoranu Jankoviću, njegovi družini normalno odpisalo 16 milijonov evrov. Se pravi, za 15 milijonov evrov bomo širili preiskovalno komisijo, za 16 milijonov evrov čez noč izbrisanega dolga pa ni nobenega vprašanja. Če pa vprašamo v esdeesu, kjer smo edini, ki kaj o tem vprašamo, ki zahtevamo pojasnila, pa itak govorite, da je vse politično. Saj je logično, da je politično, gospe in gospodje, saj mi smo politiki. Drugače kot politično ne more biti. Vsi organi, tudi znotraj tega parlamenta, so vodeni politično, ker smo politiki, ne pa strokovnjaki. Tudi strokovnjak, ki pride v ta parlament in postane poslanec, s tistim trenutkom ni več strokovnjak, ampak je politik in so njegova mnenja, ki jih predstavlja kot predstavnik določene politične opcije, konkretno stranke, če želite, so to politična stališča, so politična načela in je vse skupaj politično.

In kaj se bo zgodilo? Dobrega pol leta je še do parlamentarnih volitev. Vprašanje je, do kakšnih zaključkov bo prišla ta preiskovalna komisija. Mi smo problematizirali oziroma postavljali pod vprašanje že samo njeno ustanovitev, ker je nepotrebna, ker je nesmiselna, ker sta komisiji, ki jih vodita mag. Branko Grims in dr. Anže Logar, že vse ugotovili, za kaj je šlo in kako je potekalo pranje denarja v NLB. Konkretno, imamo imena in priimke, večkrat so bili v tem državnem zboru že naštet. Ampak ne zgodi se ne nič. Tudi če se je ta priporočila, ki jih je Državni zbor sprejel soglasno, poslalo na tožilstvo in pa organom pregona, se ne bo zgodilo nič, ker, gospe in gospodje, če lahko nekdo opere milijardo evrov v največji državni banki za državo, ki je pod mednarodnimi sankcijami, ki je na spisku podpornic terorizma – njene banke –, če lahko nekdo naredi to, ne da bi to prišlo ven, dokler tega ni ugotovila Anžetova komisija notri v poročilih, ki so jih dobili s strani Nove Ljubljanske banke, potem mi verjemite, da ima to omrežje, ki opere to milijardo, vmes v žepe pobaše 300, 400 milijonov evrov provizije, zagotovo takšno moč, da vpliva na katerokoli preiskavo, na katerikoli proces. Veste, tukaj so konkretni dokazi, kaj se je dogajalo, kaj se ni dogajalo, so konkretna imena, kdo je moral kaj storiti, bi moral, pa ni, to je opustitev dolžnega ravnanja, to velja za vse,

ki so bili takrat seznanjeni. Ne morem se jaz izgovarjati: »Aha, kot predsednik vlade sem dobil to informacijo s strani svetovalca za nacionalno varnost in sem verjel, da se Urad za preprečevanje pranja denarja ukvarja s tem.« V tistem trenutku, ko je Borut Pahor kot predsednik vlade izvedel, kaj se dogaja, bi moral sklicati takoj Svet za nacionalno varnost in se posvetovati s kolegi tako v Evropski uniji kot v zvezi Nato. In ker ni ukrepal, se je lahko seveda po tistem še vedno pral denar. Če smo natančni, milijardo 200 milijonov dolarjev oziroma milijardo evrov, ker pogosto slišimo, da je bila oprana milijarda dolarjev. Ne, ni res, oprana je bila milijarda 200 dolarjev, takrat je bilo to približno milijardo evrov. Ampak nihče ne bo klican na odgovornost, ker to omrežje, ki je to storilo, verjemite mi, s tistimi 300, 400 milijoni provizije, ki so jih dobili slovenski državljani ... In jaz bi pričakoval od komisije, ki jo vodi gospod Möderndorfer, pa vem, da je to praktično misija nemogoče, da bi enkrat ugotovili, kam je ta denar šel, kdo ta denar ima, kje ta denar je. Ker tisti, ki je pral denar, od tega dobival stomilijonske provizije, verjemite mi, gospe in gospodje, tak ima moč, da vpliva na policiste, na kriminaliste, na tožilce, na sodnike. Kaj mu je dati podkupnino sodniku? Videli pa smo že na primerih, da so slovenski sodniki podkupljivi. In da vemo, kako deluje slovensko pravosodje. Ja, gospod Jurša, je bil primer, je bil primer, ko je bil sodnik na sodišču, ampak je bil očitno res nespreten, da so ga dobili, verjamem pa, da je še veliko takšnih. Niso pa vsi, toliko pa moramo biti fer. So dobri sodniki, ki so tudi sami kritični do tega sistema, ker se zaradi nekaterih posameznikov, ki delujejo predvsem politično, meče slaba luč na celotno sodstvo. Ampak dokler ne bodo sami s prstom pokazali na njih, dokler sodniki sami ne bodo tistih, ki so tam slabi, izločili iz svoje srede, toliko časa bo pač pravosodje, predvsem pa sodstvo takšno kot je. Zame je ta zadeva zaključena, kar se tiče parlamentarne preiskave; poročila, ki smo jih sprejeli in ki so plod Logarjeve in pa Grimsove komisije, so jasna. Tam vse piše notri, kako je zadeva potekala, kdo so tisti, ki so v tem primeru sodelovali, predvsem tako da niso sodelovali z organi pregona oziroma da so opustili dolžna ravnanja, da niso storili tistega kar bi morali, da se je lahko oprala milijarda evrov za potrebe terorizma, ampak verjemite mi, nikomur se ne bo nič zgodilo. Že ta medel odziv organov pregona ... Če bi bil resen namen, bi morala policija že zdavnaj priti v Novo Ljubljansko banko, že zdavnaj priti do kakšnega od bivših direktorjev. Prej je gospa Bojana Muršič kazala na SDS, češ, kako se je kadrovalo v NKBM. Mislim, da ni pozabila, da je bil premier Pahor in njegova vlada tista, ki je imenovala Draška Veselinoviča in pa Boža Jašoviča na funkcijo predsednika uprave NLB; gospoda, ki sta za to vedela, gospoda, ki sta celo tega iranskega poslovneža oprostila plačila provizij. Glede na promet, ki je potekal, glede na stvar, kako je potekala, bi

morali zvoniti v banki vsi alarmi. Žal temu ni bilo tako. In ker sami veste, kdo so tisti, ki so bili zraven, kdo so tisti, ki so bili na položajih, kjer bi lahko to preprečili, pa niso, sedaj širite to preiskovalno komisijo s 15 milijoni opranega denarja v NKBM, ob predpostavkah, dr. Trček to vedno ponavlja: Levica je imela Novo Ljubljansko banko, SDS je imel pa NKBM.

Tako da ve se, zakaj se to širi; če se kaj širi zaradi parlamentarnih volitev, kar se tiče bančnega sistema, je to ravno ta primer. Da ne govorim o programu SMC za volitve v Državni zbor leta 2014, kako ste obljubljali bančno preiskavo, kako ste obljubljali očiščenje bančnega sistema, kako ste obljubljali, da boste tiste, ki so zvrtili to luknjo, pripeljali pred roko pravice in da bodo odgovarjali za to; nič od tega se še ni zgodilo. Prejšnji teden sta bila zavrnjena – oziroma nekaj časa nazaj na odboru, saj prejšnji teden sploh nismo glasovali o tem, ker poslovniško ni bilo to možno, smo preložili – dva zakona, ki bi verjetno pripomogla k temu, da bi se te ljudi končno enkrat o čem povprašalo, ampak pač tako je. Če ti opereš milijardo in imaš pri tem v žepu 300, 400 milijonov evrov, se ti ni treba nobenega bati, imaš pod kontrolo vse, lahko kupiš sodstvo, lahko kupiš tožilstvo, lahko kupiš, postaviš medijski imperij, ki lahko v celotni recimo srednji Evropi vpliva na javno mnenje, prek tega postaviš vlado, skratka, manipuliraš in pa vladaš iz ozadja.

Žal, Slovenija je takšna država, pa naj bo na oblasti najprej Pozitivna Slovenija, potem Stranka Mira Cerarja, SMC, če bo prišel na naslednjih volitvah še SMŠ; pogledajte, stvari bodo iste. Jedro je isto. Jedro so tisti, ki so prali denar, predvsem zaradi pomočnikov, ki so bili na funkcijah, pa niso svoje vloge opravili, opustili so dolžno ravnanje, nekateri pa so še celo prirejali dokumente, tako kot sta to počela zdajšnji pravosodni minister in državni sekretar, kar je ugotovila preiskovalna komisija in kar smo vsi poslanci s svojimi glasovi podprli. Za nagrado se pa gre potem za nekega komisarja v Bruselj, nekdo gre in postane potem predsednik države, nekdo postane direktor Petanovih podjetij, direktor kakšnega inštituta, kakšnega centra za mediacijo in tako naprej. Skratka, to je Slovenija v 20., 21. stoletju. In dokler bo stanje takšno, bo volilna udeležba čedalje nižja. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se mag. Branko Grims.

Izvolite, mag. Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Kolegica, kolegi, prav lep pozdrav!

Hvala, da imam tudi danes priložnost povedati svoje mnenje in stališče, glede na to da takrat ko se dotikamo tovrstne tematike, moram priznati, da je zelo zanimiv ta osebni politični pogled posameznega poslanca ali predstavnika poslanske skupine, ki izvira, logično, iz nekega

strankarskega stališča. Jaz moram priznati, da bom ob koncu, v zadnjem delu se opredelil do predlagane razširitve, kar se tiče parlamentarne preiskave. Si bom pa vseeno dovolil nekaj besed nameniti, tako kot so tudi moji predhodniki razpravljali, vezanih na tako imenovano pranje denarja, poslovanje v bankah in podobno. Tudi sedaj bom zelo jasno izpostavil stališče glede na to da se pogovarjamo o politični odgovornosti, ki je v izključni pristojnosti tega državnega zbora, se pravi, odgovornost tistih oseb, ki so bile na določenih funkcijah in so imele možnost ali omogočiti ali preprečiti določene procese, v tem primeru finančnih institucij ali bank.

Ko se danes pogovarjamo in je predmet razširitev na Novo Kreditno banko Maribor, zelo jasno izpostavljam tezo, da ta odgovornost je nesporno na strani članov uprav in nadzornih svetov. Ne morejo se pa izogniti politične odgovornosti tudi tiste osebe, ki so bile na strani vlade in so imele pristojnost posredno ali neposredno kadrovati. Tukaj se ne bom sedaj spuščal, če gre to posredno ali pa neposredno. Dejstvo pa je, da materialna, kazenska ter odškodninska odgovornost pa, mislim, da se vsi zavedamo, da je to v izključni pristojnosti organov pregona kot tudi sodne veje oblasti.

Glede na to da je bilo s strani predhodnih razpravljavcev dotaknjenih kar nekaj stvari, moram priznati, da me je polemično zelo prijetno presenetil kolega dr. Trček, ki je rekel: Zakaj ne bi bila tudi parlamentarna preiskovalna komisija o DUTB? Jaz bi tudi dodal, zakaj ne bi bila parlamentarna preiskovalna komisija za zadeve, ko poznamo, da v tistem času pred dokapitalizacijo so se izvršili neki sklepi glede podržavljenja privatnih bank. To, moram priznati, da zelo pogrešam s strani razpravljavcev v tem državnem zboru. Kajti posledica podržavljenja privatnih bank, sem tudi zadnjič omenil, je to prav gotovo, če vse okoliščine se upošteva, milijarda, morda dve, ne vem. Prav gotovo akterji zelo dobro vedo. Ta epilog, ki se je pa zaključil, pa veste, da je združitev Probanke in Factor banke, ki je sedaj nek zaključek, vsaj kar se tiče nekih procesov in tudi zaposlenih na DUTB. Tako da so stvari, ki preprosto so res zaskrbljujoče. Tisto kar mene osebno, moram priznati, zelo zanima – in tukaj bom razširil najverjetneje tudi davkoplačevalce, državljane in državljanke –, je predvsem nekaj: ne to kar je bilo danes izpostavljeno, kako je prišlo do odkritja te ene milijarde pranja denarja, ampak predvsem vprašanje, kako to da so lahko vse institucije, ki imajo zelo dobro zakonsko podlago za tovrstne aktivnosti, zatajile. Eno so institucije, eno pa tudi funkcionarji, ki so neposredno odgovorni za tovrstne zadeve. Mislim, da je to ključno vprašanje tudi in predvsem državljanov, ne samo nas. Ampak tukaj moram še enkrat izpostaviti to, kar sem tudi že zadnjič. Čeprav nas je malo, ampak spoštovani kolegi, koliko pa je tovrstnih, recimo temu pranj denarja bilo še morda v NLB? Kaj šele v ostalih bankah, ki so v

državni lasti: Abanka, Probanka in Factor banka, kljub temu da smo jih tako ali drugače postavili v neke procese, tukaj se zdaj dotikamo NKBM. In to menim, da je zastrašujoče. Zaradi tega sem zelo odklonilen do tistih, ki se nekako sprašujejo, zakaj se je to sploh odkrilo. Ja, dolžnost je, da se čim več odkrije in da se potem resnično gre v smer ne samo politične, predvsem kazenske, odškodninske in materialne odgovornosti, to kar normalna demokracija ali države, če govorim Evrope, dobro poznajo in zelo striktno sankcionirajo. Tisti, ki te zadeve poznate, poznamo – praviloma skoraj ne pride do nekih političnih sankcij zaradi tega, kajti osebe, ki so ugotovile, da se to odkrije, same od sebe preprosto odstopijo ali se umaknejo iz političnega življenja.

Nekaj besed je bilo že dotaknjenih; globoka država. Moram priznati, da nekako lahko ocenjujem kar nek napredek, kajti ti dve besedi se vedno pogosteje uporabljata v tem državnem zboru. In to je tudi prav. Kajti večkrat ko se bomo o tem pogovarjali ali dotikali, hitreje bo prišlo na plan tisto kar tako teoretiki kot praktiki v zvezi s tem pojmom dolgo časa že opozarjajo. In zadnjič sem omenil, da v razvitih demokracijah – in sem navedel Francijo in Anglijo – zelo dobro poznajo in upam, da bo ta tako imenovana razprava o tovrstni aktivnosti vedno pogosteje tudi v tem državnem zboru. Kajti saj v končni fazi je to tudi naše poslanstvo – če organi pregona ne delujejo tako kot si vsi želimo in pričakujemo, potem je na nas, da čez politično retoriko to sproti opozarjamo.

Kar se tiče – to kar je vseskozi rdeča nit in se tudi danes smo dotikali – te petmilijardne bančne luknje; če se spreminjate nekateri, pred dobrimi tremi leti, ko smo imeli skupno sejo dveh matičnih odborov in obilico povabljenih iz vseh institucij, se je nesporno izpostavilo težišče – in sem vesel, da se takrat nisem zmotil, ker sem zelo jasno postavil tezo –: za to petmilijardno bančno luknjo je nesporno odgovornost bank v državni lasti na strani uprav in nadzornih svetov, ki so imeli zaupanje za vodenje in upravljanje. Žal se je zgodilo to da v Republiki Sloveniji finančni regulator in Banka Slovenije ni – iz njemu znanih razlogov in vodstvu Banke Slovenije takrat –, izvedla in izvajala vseh aktivnosti, ki so po zakonu zelo jasno zapisane in je bila dolžna v preventivni vlogi izvajati vse aktivnosti, da bi pravočasno ukrepala, kajti za to ima vse zakonske podlage, da se ne bi to zgodilo. Posledica tega je, kot veste, odločba Ustavnega sodišča, da je treba s tako imenovanimi podrejenimi ali »podrejenci« v kratkem tudi nekaj postoriti. Poleg tega je bilo – tudi z moje strani – takrat izpostavljeno, pa premalokrat se tudi v tej politični razpravi dotikamo še ene skupine, in sicer to so tako imenovani poslovni revizorji, kajti vsakoletno poročilo bank ali gospodarskih družb na skupščini delničarjev je tudi obravnava letnega poročila, na katerega da revizijsko oceno poslovni revizor. In tudi v tem primeru, če smo v

bančni luknji in če se je dotaknem in preskočim tudi to tako imenovano milijardno pranje denarja, je zelo zanimivo, če je mogoče videti v teh dokumentih, če so sploh še dostopni, kaj je tako imenovani poslovni revizor ugotovil, zapisal, spregledal, kakorkoli že rečemo. Dejstvo je, da ima poslovni revizor letnega poročila tudi ključno vlogo ne samo za razvrstitev nekih terjatev, ampak vseh poslovnih procesov, ki lahko zelo slabo vplivajo na poslovni izid, kaj šele da neki gospodarski družbi, v tem primeru banki, lahko grozijo zelo velike sankcije, kajti zamenjava članov uprav, nadzornih svetov ali celo omejitev na področju nekega licenčnega delovanja, to je tisto kar pa preprosto je najhujše, da doleti lastnika, ne glede na to ali je to privatna oseba ali pa državna. In tukaj moram priznati, da bi izvršilna veja oblasti, ki je imela v zvezi s petmilijardno bančno luknjo vse vzvode, da bi vsaj v neki smeri regulirala pravočasno, lahko bistveno pripomogla k temu da ne bi bil tovrstni strošek.

Glede na to da je politična razprava zelo prisotna in se v tem državnem zboru velikokrat dotikamo posameznih primerov poslovanja, če govorim tukaj bančnega poslovanja ali finančnega, se velikokrat po krivem, dobesedno, že takoj okarakterizira in spozna ali v svojih razpravah dotika in reče: Saj to so znaki kaznivega dejanja. To moram priznati, da v tovrstnih razpravah delamo krivico marsikomu. Zaradi tega sem zelo na stališču: eno so načelne politične razprave, eno je pa tisto da bi moralo organi pregona in institucije resnično delovati v skladu z zakonskimi pristojnostmi. In dolžnost je predvsem izvršilne veje oblasti nas pa kot članov Državnega zbora, da opozarjamo na neaktivnost in pričakujemo in apeliramo, da se zadeve tudi sankcionira. Kaj sem imel v mislih? Predvsem v tem kajti ko smo se pogovarjali glede te tako imenovane petmilijardne bančne luknje; poznamo tako imenovane kreditne posle – preprosto, če jaz pridem v banko in zaprosim za deset milijard kredita, to ni noben znak kaznivega dejanja; če se odloči uprava, da mi odobri brez zavarovanja in ob vednosti, da preprosto ne morem vrniti tega denarja in mi kljub vsemu odobri oziroma nakaže, mene kot posojilojemalca ne morete okarakterizirati in opredeliti, da sem storil kaznivo dejanje. To je stvar, ki vso breme zaradi tovrstnega slabega poslovanja – ali odločitve, ki imajo lahko različne vzroke, da je do tega prišlo, ali namene – prevali na stran tistega, ki odobri. In za finančne institucije ali gospodarske družbe nesporno velja, da so vsi vzvodi za tovrstne odločitve na strani uprav bank. Nad višjimi zneski pa člani nadzornega sveta. Malce se bom dotaknil teme, ki je vezana tudi danes. Če odprem ali kdorkoli odpre devizni račun v katerikoli finančni instituciji ali banki, ga odprem zaradi tega da na tem deviznem računu ali polagam ali nakazujem, preusmerjam, karkoli počenjam. Za tovrstne posle plačam tudi določeno provizijo. Običajno je, da finančna

institucija zaračunava ravno zaradi tega ker to so njeni izvorni prihodki. Če se nekdo odloči na upravi, da meni kot stranki odpiše tovrstne zadeve, potem odpiše iz njemu znanega razloga s tem, da oškoduje prihodek bank. Tisto kar je v zvezi s temi deviznimi posli treba reči, je naslednje. Z uveljavitvijo Zakona o preprečevanju pranja denarja je na strani finančnih institucij – in tukaj se ne slepimo, ne gre samo za banke, ampak vse finančne institucije, vključno z odvjetniki in podobno –, da morajo na podlagi Zakona o preprečevanju prana denarja in sprejetih internih pravil, v bankah je to uprava, v ostalih institucijah odvisno, kakšna oblika pravne osebe je, so zelo jasno sprejeta pravila, kar se tiče postopka obveščanja, v tem primeru Urada za preprečevanje pranja denarja. In tukaj če se samo dotaknem te milijarde ali pa tovrstnega predloga, vezano na NKBM. Kakršnekoli transakcije, ki se izvajajo, same po sebi še ne pomenijo, da so to kazniva dejanja, tudi množičnost, tudi višina ne. Ključen pa je vir in mislim, da vsi tisti, ki se zelo dobro spoznajo na tovrstne zadeve, se ravno tega zelo dobro zavedajo, da ugotovitev, ali gre za pranje denarja in njegov vir, ni v pristojnosti v tem primeru finančnih institucij, ampak v prvi vrsti po črki zakona Urada za preprečevanje pranja denarja. In ta je potem dolžan sprožiti vse mehanizme, tako do v tem primeru regulatorja, Banke Slovenije, kot tudi do organov odkrivanja, policije, nadalje organa pregona, tožilstva, in v končni fazi tudi do teh tako imenovanih preiskovalnih sodnikov. In če se ugotovi, da ti sumi resnično kažejo, da so izpolnjeni vsi znaki kaznivega dejanja, je popolnoma logično, da tista sredina, v tem primeru finančna institucija, mora biti deležna sankcij ne glede na to ali je politična, kazenska, materialna ali odškodninska. In žal se je tukaj zgodilo in se je ugotovilo potom preiskovalne komisije dr. Logarja, da institucije v Republiki Sloveniji vključno s politično funkcijo izvršilne veje oblasti so zatajile na vsej črti. Žal. In upam, da ni več tovrstnih primerov.

Kar se tega tiče, lahko samo rečem, da ta tako imenovana politična odgovornost, ki je v pristojnosti Državnega zbora, ima prav gotovo neko mejo. Zadnjič sem si dovolil napovedati, da morda bomo po 26 letih vseeno doživeli, da ta politična odgovornost bo dobila tudi neko vsebino, ne pa da se bo s kadrovanjem na tak ali drugačen način šlo mimo tovrstnih ugotovitev in predvsem v smeri: saj državljani, volivci in vsi ostali čez čas pozabljajo in karavana gre dalje.

Če se dotaknem za konec še, kar se tiče tega predloga. V razpravi je pred menoj kolega omenil: Saj to je politična razprava. Prav gotovo. Je res, da vsak pove svoje stališče glede na konkretno zadevo, vendar moram povedati, da predlog za razširitev parlamentarne preiskave, ki jo vodi kolega Möderndorfer, v celoti podpiram, čeprav imam v nekem delu določene pomisleke glede na to da je zapisano,

kaj naj bi se odkrivalo. In tukaj je vprašanje, ali je to kar je zapisano v celoti sploh pristojnost tega državnega zbora, glede na to da vsebine so take narave, ki bi v prvi vrsti morale iti v smeri nadzora regulatorja, Urada za preprečevanje pranja denarja, kot sem rekel, odkrivanja, nadalje organov pregona in podobno. Ampak zakaj zelo zagovarjam, da se ta zadeva razširi in da ta komisija resnično deluje v zelo veliki intenzivnosti? Predvsem zaradi tega ker ugotavljamo že v primeru milijarde evrov Nove Ljubljanske banke – in v tem primeru je tudi velika verjetnost pri Novi Kreditni banki Maribor –, da organi odkrivanja, organi pregona ter Urad za preprečevanje pranja denarja s svojo medlostjo, lahko rečem celo nezainteresiranostjo, nikakor na tem področju ne delujejo v smeri, kot bi morali. Kakorkoli se sliši ta ugotovitev, vendar to je realnost. In ravno iz tega razloga podpiram te vse tri v neki smeri točke, ki je prav, da bi jih komisija v tem mandatu – in upam, da bo – tudi zaključila. Res pa je, da se ne strinjam v tistem delu, ko je Logarjeva – če temu lahko tako rečem – komisija zapisala, da je osnovni namen tudi ugotovitev, ali je zakonodaja za preprečevanje pranja denarja primerna in bi v tem kontekstu bilo treba tudi skozi delo komisije ugotoviti, ali ima Republika Slovenija na normativni plati primerno zakonodajo. Tisti, ki smo malce spremljali zadnje zaslišanje prejšnjega tedna, bom kar rekel brez imena spoštovanega, ki je bil prvi direktor Urada za preprečevanje pranja denarja ... Se spominjam, ko je zelo intenzivno ob sprejemu zakona izobraževal vse predstavnike poslovnih bank v Republiki Sloveniji, z velikim zanosom in prepričevanjem, kako nujno je treba to urediti. Tudi v procesnem smislu glede obveščanja je zelo jasno v svojem zaslišanju izjavil, da ima Republika Slovenija na tem področju zelo solidno zakonodajo in je primerljiva tudi z zakonodajo evropskih držav, ki so nekako vodilne na tem področju pri preprečevanju pranja denarja. In spet smo potem pri tem da na normativni plati – tako kakor na marsikaterem drugem področju – ima Republika Slovenija dobro zakonodajo, vendar vse je odvisno od tistih, ki jim je zaupano, če lahko temu tako rečem, vodenje ali upravljanje določenega segmenta javne funkcije. In to pomeni, da razumem tovrstni predlog razširitve predvsem v smeri, da se ugotovi, ali so bili resnično znaki kaznivega dejanja, predvsem s strani vira za tovrstne posle v Novi Kreditni banki Maribor. Sam pa menim in upam, da komisija kot tudi predsednik sta kljub vsemu se zavedala pri pripravi tega gradiva, da je lahko tovrstni posel, ki ima morda znake kaznivega dejanja, ne glede na to ali je to – rečeno je bilo tudi z izrazom mafijske in podobno ... Veste, pri denarju se o tem ne moremo pogovarjati, kajti denar nima barve. Bistvo pa je, da tisti, ki pa posluje z denarjem, mora skrbeti, ali so procesi in postopki zakoniti. Tukaj izpostavljam predvsem, da me je malce presenetilo, da se ta

komisija sedaj s to razširitvijo predvsem fokusira na poslovalnico Nova Gorica, kajti vemo, da je bila novogoriška banka v tistih časih dobesedno pripojena Novi Kreditni banki Maribor. Kdo pa pravi, da je težišče tovrstnih sumov pranja denarja šlo zgolj prek dveh poslovalnic, in to je Šempeter pri Gorici ter sama poslovalnica Šempeter? Običajno se devizni posli izvajajo prek centrale in tukaj ne pomeni, da nekdo pere denar zgolj tako, da pride v poslovalnico, kjer polaga ali dviga. Ti procesi gredo skladno z Zakonom o preprečevanju pranja denarja prek zelo jasnih procesnih pravil in sam upam, da je bilo v tem konkretnem primeru dobro premišljeno, da je resnično težišče predvsem v tem kontekstu, ki temelji na neki ugotovitvi zapisnika Banke Slovenije. Sam bi bil previden pri tovrstnih zadevah, predvsem zaradi tega, kajti Nova Kreditna banka Maribor je podobno poslovala z vzorcem kot Nova Ljubljanska banka, ki se je prek svojih hčerinskih družb ... So se odvijali različni pravni posli, tudi devizni. Menim, da je dovolj premišljeno, kar se tiče konkretizacije in da če bo komisija ugotovila, da so se določeni devizni posli, transakcije in zlorabe odvijale tudi v drugih poslovalnicah, vključno s sedežem v Mariboru, da bo temu primerno odkrila in tudi ukrepala. Kajti plačilni promet, sploh pa devizni, ni stvar zgolj ene poslovalnice ali treh; to je posel, ki je skladen z internim pravilom, statutarno določbo. In iz vsega tistega, kar je povezano z vnaprej zelo jasno predpisanimi procesi dela na finančnem področju, je razvidno, na katerem segmentu ali kateri lokaciji ali kateri procesi so se izvajali, sploh pa če gre za pranje denarja.

Tako kot sem že uvodoma omenil, podpiram predvsem iz tega razloga, kajti tiste institucije v Republiki Sloveniji, ki bi morale že, če lahko kar rečem, desetletje intenzivno delati na tem področju, očitno niso izvajale tistega, kar bi morale. In še enkrat, odgovornost; prav gotovo se ne bi pogovarjal o katerihkoli drugih, predvsem je to na strani članov uprav in nadzornih svetov. Morda je bila v tem obdobju članica nadzornega sveta Nove Kreditne banke tudi poslanka Alenka Bratušek in me prav zanima, če bo v tem procesu preiskave, če lahko temu tako rečem, tudi morda kaj ugotovljeno. Z zanimanjem bomo spremljali in želim veliko uspeha tej parlamentarni preiskovalni komisiji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branko Grims, potem pa pridemo v sklepni del razprave.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Še enkrat hvala za besedo.

Kadar se preiskuje nekaj tako posebnega, kot je milijarda opranega denarja, ki pride iz države, ki je pod embargom Združenih narodov – kot je bil takrat Iran –, zaradi poskusa nakupovanja delov za jedrsko bombo in pa za kemično orožje, torej za proliferacijo, kot se

temu uradno reče, in denar izvira iz banke v Iranu, ki je pod embargom Evropske komisije, pa odpovejo vse nadzorne institucije in nihče ničesar takrat ne ugotovi, celo niti končnega poročila policija ne da tožilstvu, potem je seveda jasno, da imamo opraviti z nečim, kar je politično pogojeno. Zato gre tam za politično odgovornost. O tem smo Državni zbor že obvestili. Obvestila ga je Komisija za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, ki jo vodim, in še preiskovalka za bančno luknjo. Obe poročili sta bili soglasno potrjeni in v obeh poročilih so navedena imena. Točno se ve, kdo v politiki je bil obveščen o milijardi dolarjev, po najbolj osnovni razširjeni verziji celo milijardi evrov denarja, in da je bil parlament iz tega izvzet. Informacija, da gre za tako ogromno količino denarja, v parlament po vsem kar smo preiskali, nikoli ni prišla. To bi bilo seveda treba ustrezno preiskati, ko gre za politično odgovornost, in s tem namenom naj bi bila ustanovljena še ena posebna preiskovalka, ki hoče danes širiti svoje pristojnosti. Širiti hočejo svoje pristojnosti na zadevo, ki je 500-krat manjša. Tam približno 2 milijona od tistega denarja, o katerem se danes govori, naj bi bilo menda spornega, posebej spornega, vsega skupaj pa naj bi šlo za 15 milijonov. Vsega, kar je bilo transakcij. Kadar se koalicija, ki v času, ko se odpiše gospodu Jankoviču 16 milijonov kar tako, na široko ukvarja s politično odgovornostjo za 15 milijonov, potem to ni ravno pretirano prepričljivo. Če pa je naloga tiste komisije, da razišče milijardni znesek, potem pa seveda zadeva postane že precej prozorna. Temu se po domače reče sejanje megle.

Če je bil tukaj kakorkoli kršen zakon, je to seveda stvar organov pregona. V obeh primerih. V obeh primerih se zahteva upravičeno s strani javnosti, upravičeno z naše strani, da se s strani organov pregona opravi ustrezna preiskava, da se vsakdo, za katerega se ugotovi, da je dejansko kršil zakon, pripelje pred roko pravice, da tožilci opravijo svoje in da potem odloči o krivdi neodvisno sodišče. Tako to v pravni državi gre. Ko pa gre za ugotavljanje politične odgovornosti, pa so tukaj seveda tudi komisije Državnega zbora. Vendar, ko gre za milijardo, se točno ve; ve se, kdo je vedel, ve se, kdo svojega dela ni opravil, z imeni in priimki. Lahko jih še enkrat naštejemo, če želite. In ve se, da so nekateri opustili dolžnostna dejanja. Opustitev dolžnostnih dejanj, ko gre očitno za neko korist, tudi če je ta politična ... Ampak v tem primeru je šlo verjetno tudi za provizije, provizije pri takih poslih so tudi do 30 % in celo več, to je 300 milijonov evrov; lahko se samo vprašate, koliko volitev se s tem lahko kupi, zakaj se recimo enemu kandidatu, ki sodi na skrajno levico, v Antifo, daje toliko prostora v teh medijih v Sloveniji v tem trenutku. Od kod tistemu kandidatu denar? To bi bilo skoraj že za eno posebno preiskovalko. In mimogrede, kako je možno, da mediji o tem kandidatu tako sliko ustvarijo, da zanj voli še kdo, ki razume, da je

desno, da je domoljub – za tipa, ki se je delal iz lastne domovine norca pa iz ljudi, ki so osamosvajali to domovino, se je delal norca, pa bil je skupaj z antifovci, se je sam tako deklariral in tako dalje in tako dalje. Skratka, zelo zanimivo, da se z veliko denarja da narediti karkoli v tej državi. Malo tudi zato ker ljudje zelo nekritično sprejemajo tisto kar dobijo iz masovnih medijev, veliko premalo pa si vzamejo časa in sami poiščejo na internetu, kajti na internetu imate pa vse informacije, osvetljene z različnih zornih kotov, si vzamejo premalo časa, da bi primerjali različne, tudi nove medije s tistimi starimi, etabliranimi, še iz mnogih minulih časov, in si potem ustvarijo svoje mnenje. Zaradi tega pri nas demokracija ne deluje, zaradi tega so tudi vse te stvari potrebne in zaradi tega so tudi vse stvari, o katerih govorimo, danes možne. Saj v normalni državi, ljudje božji, je nemogoče, da bi se nekdo politično zmenil nekje in se dogovoril, da se bo v državi, v eni banki, ki je v javni lasti, opralo milijardo denarja in izklopil vse nadzorne mehanizme, da po toliko letih šele ugotovljamo, da se ni na koncu ugotovilo nič. Še ustreznega poročila tožilstvu policija ni nikoli dala; za vsak moped ga da, za milijardo pa ne. Ali ni to zanimivo? Lahko seveda kdo verjame v naključja. Saj konec koncev ljudje verjamejo nekateri tudi v to da je Zemlja ravna plošča, da se sonce vrti okoli Zemlje, to je čisto možno, da nekdo to verjame, ampak seveda to z resničnostjo nima nobene zveze. In realnost je takšna, da živimo v državi, ki jo je nekdo iz tistega čemur kolega iz SMC reče globoka država, očitno ukradel, si jo je prisvojil in je demokracija v takšni državi samo farsa. In na žalost se to potem materializira tudi z abstinenco na volitvah; tudi ravno kakšen dan nazaj smo imeli manj kot polovično udeležbo na volitvah, in to ne nepomembnih. To seveda ni dober znak, to je znak nezaupanja v institucije sistema, zato je tako pomembno, da začne enkrat že vsa država v okviru vseh svojih institucij funkcionirati tako da bo vredna zaupanja, da bodo ljudje verjeli, če se nekaj sporoči, da je to res. Pri nas pa je toliko polresnic in neumnosti, da ljudje na koncu ne vedo več, čemu bi verjeli. In celo, žal, z vso odgovornostjo sem prepričan, da je točno temu namenjena tudi ta preiskovalka, ki jo vodi gospod Möderndorfer.

Prej je bilo ne vem kolikokrat poudarjeno, in to posebej želim povedati, ne vem kolikokrat je bilo poudarjeno, SDS zlorablja to odkritje iranskega denarja za politično obračunavanje in misli s tem dobiti volitve. Zdaj pa lepo prosim, da me pravilno citirate. Prepričan sem, in to z vso odgovornostjo, pa celo življenje se z volitvami ukvarjam, da v Sloveniji ni mogoče z razkrivanjem korupcije niti z razkrivanjem milijarde opranega denarja za terorizem dobiti katerekoli volitve. In veste zakaj ne? Zaradi tega ker ste s svojo zlorabo institucij, pravosodja, organov pregona v minulih 25 letih tako priskutili ljudem vse to, ko se je masovno kršilo zakon. Vedno se je točno proti enim in istim, torej proti

osamosvojiteljem, tik pred volitvami odprlo politične procese, ampak formalno, na sodišču, obsojeni so bili za kriminal. Enega se je zaprlo. Ali se še spomnite, tovariši? Pa mimogrede ste mu še sedež vzeli, čeprav sem vas opozoril, da je to očitno protiustavno. In na koncu vsa zadeva pade na Ustavnem sodišču in se reče: Vse je bila kršitev ustave in zakonov, vse je bila kršitev, groba kršitev človekovih pravic, od prve do zadnje sekunde. In zaradi tega so ljudje postali praktično neobčutljivi za vse to. In vse kar zdaj vi počnete, je v duhu tiste najbolj odvratne krilatice, ki je jaz enostavno ne prenesem. Marsikaj prenesem, tega pa ne. Ko se tako lahko lahko reče: Vsi so isti. Nismo vsi isti, gospe in gospodje. Nikoli nismo bili in nikoli ne bomo. Eno smo nosili orožje, da smo se borili za samostojno Slovenijo, eni so se pa še 24 ur pred osamosvojitvijo pogajali z generali JLA, kako bodo oni prišli nazaj na oblast, ko bodo nas vse pozapri oziroma pospravili neznanu kam, verjetno v kakšno brezno.

In eni so prikrivali to, kar se je zgodilo, pa so bili o tem obveščeni, gospe in gospodje. Bili so obveščeni: dr. Danilo Türk kot predsednik države je bil obveščen, gospod Borut Pahor kot predsednik Vlade je bil obveščen, gospa Katarina Kresal kot ministrica za notranje zadeve je bila obveščena, gospod Križanič kot minister za finance je bil obveščen, potem človek, ki danes celo zastopa Evropsko unijo dol v Makedoniji, ki je bil takratni zunanji minister, je bil o tem obveščen in tako dalje in tako naprej, da jih ne naštevam predolgo. In o njihovi odgovornosti bi se morali pogovarjati. Točno se ve, kdo je bil obveščen. Nihče od njih ni svojega dela ustrezno opravil, ker če bi ga, če bi se vsaj pozanimali, kaj se je potem zgodilo, se sigurno ne bi mogla zadeva tako končati, da niti policija poročila tožilstvu nikoli o zaključeni zadevi ni predala. Za vsak moped se preda, za milijardo opranega denarja za terorizem se pa poročila tožilstvu ne da. Spet lahko kdo verjame, da je to naključje; jaz v taka naključja ne verjamem in nikoli ne bom. Nekdo je to naročil in nekdo je za to odgovoren, nekdo je tudi kazensko odgovoren za to, gospe in gospodje, ker stvari še niso zastarale, za razliko od vseh tistih, ki celo med sabo zdaj komunicirajo po elektronski pošti: Saj je vse zastarano. Nič ni zastarano. Zastaralni roki so 10 pa tudi v nekaterih primerih še precej več let. Se pravi, če se hoče, imajo zdaj vse institucije v državi možnost popravnega izpita, ampak morajo pa enkrat za vselej iti na načelo, da so vsi pred zakonom enaki in da se za vse zakon izvaja na enak način, kar seveda zahteva pravna država in ustava sama po sebi. Kar pa se tiče ugotavljanja politične odgovornosti v parlamentu, se za ta imena ve in če bi se hotelo, bi se seveda to politično odgovornost že uveljavljalo ali pa vsaj podrobneje preiskovalo, pa kolikor je meni znano, se ni nič. Govori se o ekspertnih pričah. Ker še malo, pa bomo ekspertno imeli volitve v Državni zbor, ki so že tik pred vrati. Kako se misli to delo končati ali pa

ustrezno opraviti, moram reči, mi ni znano, ampak znana so pa imena tistih, ki so bili odgovorni, tudi nekateri zato ker s svojim ravnanjem, z opustitvijo dolžnostnega ravnanja so sami pripomogli k neslavnemu zaključku. Eden od njih je minister gospod Klemenčič. Ne bi se niti srečali z njegovim imenom, če ne bi on sam se hotel pohvaliti pa je šel razlagat na televizijo, da je pač dal neko kazensko ovadbo. In ko smo jo hoteli videti, smo ugotovili, da o tem ne ve nihče nič; ne na KPK ne v policiji, nikjer ni bila zabeležena. Potem smo ugotavljali naprej in na koncu ugotovili, da je nekdo res iz banke – v banki so bili pošteni ljudje, ki so veš čas opozarjali, da je nekaj narobe – prinesel ustrezen dokument in ga očitno izročil gospodu Klemenčiču oziroma njegovemu pooblaščenču. Ampak namesto da bi ta dokument skladno s protokolom predali in bi bil podlaga za nadaljnjo preiskavo, so ga nekaj predelali po njihovih lastnih izjavah, v nekaj takega da se ni več dalo ugotoviti, za kaj sploh gre čisto dobro, in na koncu vse skupaj predali na neformalen način. Ne po protokolu, zato to ni bil več ustrezno predan dokument, ki bi bil podlaga za nadaljnjo preiskavo, ampak neka informacija, ki se je nato na policiji neslavno izgubila. In zaradi tega ravnanja, ki je po celo soglasnem sklepu tega državnega zbora – vsi ste za to glasovali, smo za to glasovali – pomenila kršitev pač ustreznega ravnanja, ustreznega protokola, se je potem zgodba končala takrat na tak način, kot se je. Ampak ali ste tega človeka vsaj poklicali na odgovornost? Ne, tega človeka nameravate nagraditi s funkcijo komisarja za človekove pravice pri Svetu Evrope, čeprav ga čaka v tem istem državnem zboru zdaj že nekaj časa interpelacija, v kateri je poleg navedenega tudi eden od ključnih poudarkov, da je dopuščal grobo kršitev in ni sankcioniral, kar dvakrat podčrtam, grobo kršitev človekovih pravic v pravosodju. Molče jo je dopuščal, nobene sankcije ni bilo, nobenega ukrepa ni bilo in v pravu velja načelo, kdor molči, se strinja, se pravi, prevzema vsaj tudi objektivno odgovornost. Kako je lahko nekdo, ki je tukaj torej bil soodgovoren za kršitev človekovih pravic, ki so jih ugotovili potem na Ustavnem sodišču, in ni sankcioniral ničesar in nikogar, čeprav je bilo to v njegovi pristojnosti, zdaj primeren za komisarja za človekove pravice Sveta Evrope? Razen seveda če je to nagrada za neko koruptivno delo, ampak potem je to koruptivna nagrada in vsi, ki tako ravnajo, so soodgovorni za koruptivno ravnanje, potem bi se temu morala posvetiti ustrezna preiskava. Ali pa gre za to, da se hoče prikriti, kam je šel denar od tistih provizij za milijardo opranega denarja. Še enkrat povem, najmanj 300 milijonov očitno je šlo za provizije, toliko je čisto normalno po tem kar so nam povedali eksperti na tem področju. Provizija pri takih poslih, 300 milijonov, gospe in gospodje, je ogromen denar. 300 milijonov je dovolj, da se kupi medije, da se enega, ki je ultralevičar, ki je antifa deklariran, prikaže kot

desnega, da ga na koncu volijo domoljubi, ki bi si drugače najbrž roko odsekali, če bi vedeli, za koga so glasovali. Ampak to je medijska slika in ljudje potem glasujejo v dobri veri, da so dobili dejansko informacijo, v resnici je pa z denarjem kupljena laž in potem demokracija postane samo še farsa.

Zaradi tega je te stvari treba dosledno in do konca raziskati za nazaj, ker sicer se nam to vedno znova vrača kot bumerang, ki ga na koncu seveda plačujemo razvojno. Kajti ljudje, ki so pač take provenience, seveda drugače kot zapravljati denar ne znajo, potem je jasno, zakaj se samo razpravlja o tem, kje bo še kakšen nov davek razpisan in kako se bo še bolj obremenilo državljanke in državljane, kako se bo še bolj obremenilo podjetnike, se pa sploh ne razmišlja o racionalni porabi denarja in o tem da bi bilo treba podjetništvo razbremeniti, da bi bilo bolj konkurenčno. Se ne razmišlja o tem da bi bilo vredno podpirati tudi konkurenčnost v šolstvu, ravno v nasprotju s tem kar vi zdajle delate z zlorabo ustavnih pravil, kjer hočete spremeniti ustavo na področju šolstva. Kaj je reklo Ustavno sodišče? Samo hotelo je dovoliti, da bi tudi tisti otroci iz revnejših družin lahko prišli do bolj kvalitetne izobrazbe, ki jim jo daje zasebno šolstvo. Vi hočete to izničiti, ta dober namen Ustavnega sodišča, ta plemenit namen, razvojen namen Ustavnega sodišča s spremembo ustave. To je poden, to sploh ne zasluži besede za to. Tudi za to bi bilo dobro, ja, kakšno preiskovalko imeti. Ampak potem bi potrebovali preiskovalk kolikor želite, skoraj za vsa področja politike, glede na to kar se zdajle dogaja. Ampak vprašanje, koliko so o tem ljudje obveščeni. Vprašanje je, kako je z denarjem, ki je bil dan za provizijo in čez kateri kanal se vrača. A je to tisti, o katerem se govori, da je tam, bi rekel, srbska mafija, ali je to tisti, ki je prek Italije, ali je to tam dvakrat opran denar ali karkoli že. Ampak zagotovo se ta denar vrača sem in ima določene posledice. Na ta način se ohranja isti monopol, ki je dovolil, ki je povzročil, ki se je dogovoril za opranje milijarde denarja za terorizem v Novi Ljubljanski banki. In potem je krog zaprt. Vse to kar se pa dogaja danes, pa seveda ne pripomore k temu da bi se vsaj enkrat eni stvari glede odgovornosti, ki jo ta država tako krvavo potrebuje, prišlo do konca, kar bo povzročilo samo drobljenje in seveda sejanje megle, zato da se na koncu ne bo več vedelo, kdo pije, kdo plača in da se bo šlo na tisto, da so vsi krivi in da so vsi enaki. Seveda nismo in nikoli ne bomo. Vprašanje pa je, koliko so ljudje pripravljeni potem to še spremljati.

Temeljni pogoj za delovanje države je, da ljudem povrnemo zaupanje v institucije, da bodo ljudje znova pripravljeni sodelovati pri soodločanju o temeljnih zadevah za to državo, v prvi vrsti na volitvah. Da bodo verjeli, da njihov glas odloča, da je država njihova, da jim je nihče ni ukradel za to, da bo opral eno milijardo denarja. Ko bodo ljudje spet to verjeli, se bodo vrnili na volitve in potem bo to tudi razvojno zelo

zelo dobra perspektiva za naprej. Dokler pa tega ni, pa se seveda ne gre čuditi, če Slovenija razvojno zaostaja in je zaostajala v zadnjih letih toliko, da smo bili še leta 2008 hitrejši od povprečja razvoja celotne Evropske unije in da smo praktično že dosegali povprečje in da smo ob tem zmanjševali javni dolg, za razliko od tistega kar seveda se potem medijsko prodaja kot sejanje megle, podobno kot tole danes. In da so se takrat povečale plače in penzije za 25 %, potem so se pa samo še realno zmanjševale. To je bilo obdobje 2004–2008. Od takrat gre pa vse navzdol, ker ljudje nasedejo in rečejo: Vsi so isti. In volijo nove obraze, novi obrazi so pa samo levičarji. In zato seveda novi davki, še bolj so obremenjeni, stvari ne funkcionirajo, država pa krahira. In danes, ko se je razvoj po nekaterih napovedih malenkost popravil, se to zveličavno prodaja kot veličasten uspeh. Gospe in gospodje, 2008 smo bili tukaj gor, potem smo pod levičarji padli takole dol in sedaj se je ta stvar takole majčkeno obrnila, ampak mi smo bili že tukaj gor. Sedaj smo tukaj. Ko bomo nad tem nekoč, se bomo pa imeli s čim hvaliti. Do takrat se pa nimamo s čim hvaliti. To je ta problem, zaradi katerega je treba te stvari za nazaj pogledati in tudi uveljaviti politično odgovornost. Kajti slovenski razvoj se je žrtvoval zaradi političnih igric. In to je storila levica – z goro denarja, z goro neformalne moči, s tisto globoko državo, o kateri smo danes govorili in ki jo priznavate tudi nekateri iz koalicije. In ta ni v razvojnem interesu, je v sramoto Sloveniji. In zaradi tega da se to odpravi, da se povrne razvoj v Sloveniji, je treba stvari razčistiti za nazaj.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Prehajamo v sklepni del razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik predlagatelja gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa, predsednik.

No, po tem zadnjem delu, ki je bil več kot polovico v resnici namenjen neki samopredstavitvi bolečine, travme in bog si ga vedi kaj še vsega spoštovanega, cenjenega kolega poslanca Grimsa, je več kot jasno, da pa seveda je preskočil en del, ki je pa bistven za današnjo razpravo. Ta stranka, kateri vi pripadate, SDS, je tista, ki je dala slabo popotnico na začetku te iste komisije, ker ni želela predati dokumentov tej isti preiskovalni komisiji, ki je zakonito dobila pooblastila za preiskavo pranja denarja, na katero seveda se ves čas in kar naprej sklicujete, kako je treba priti do konca. Ta ista poslanska skupina, kateri vi pripadate, ne želi sodelovati s svojim članom v tej isti komisiji. In seveda pod krinko, češ, mi nimamo nič s tem, ampak mi si strašno želimo resnico, resnico in samo resnico in vse ji je treba spraviti na en vrh piedestala in pokazati ljudstvu, kako se nekaj rešuje. V resnici pa, dajte povedati na glas, nočete nič sodelovati. Še več,

nagajate. In istočasno seveda obračate zgodbo. Ves čas govorite o eni milijardi, ampak zraven ne poveste, da ta milijarda ni bila slovenska. Potem pa hitro govorite o nekih 300 milijonih, sploh ne vem, kje ste dobil te obresti, in zraven dodate znamenito besedno zvezo in rečete: Strokovnjaki so nas podučili. Ti dokumenti šele prihajajo v Državni zbor, ker so bili dodatno zahtevani, koliko je dejansko obresti zaslužila Nova Ljubljanska banka. Vendar o tem v končnem poročilu. Predvsem pa, ker toliko govorite o tem, kaj ste že vse razkrili in kaj ste vse ugotovili in celo kdo vse je bil seznanjen ... Veste, stvari, ki ste jih počeli, jih morate v prvi vrsti najprej početi zakonito! Če bi uporabil vašo besedno zvezo »hočemo povrniti zaupanje ljudem« ... Najprej moramo mi zakonito nekaj početi, če hočemo pričakovati, da bomo tudi ostalim lahko dali vzgled, kako je pa prav. Kaj ste pa naredili? Naredili ste to da ste štiri priče poklicali pred Logarjevo komisijo. In vi ste jih poklicali ne kot priče, ker jih sploh niste mogli poklicati kot priče, ker sploh nimate teh pooblastil, ste pa naredili zaslišanje, in to na dobro voljo ljudi, ki so res verjeli, da delajo v prid zakonitosti, zato so prostovoljno prišli. Ker bog vari, da ne bi prišli k vam, kar potem bi šele rekli, da gospod Klemenčič kaj skriva – pa ga danes nič ne branim, ker bo poklican na to preiskovalno komisijo, enako kot vsi ostali. In še enkrat vam povem, vse ljudi, ki ste jih našli ... In pozabili ste jih našeti še nekaj; ne samo sedem, petnajst ljudi je bilo najbolj obveščenih o tem, samo nekateri danes skrivajo, da so bili obveščeni. In do tega mora tudi komisija priti, kdo vse še se je obrnil stran in ni hotel vedeti za to da se nekaj dogaja. Zadeva je seveda se zaustavila leta 2010, nikakor pa ni bila končana. Niti začela se ni preiskava.

Toliko imate za govoriti čez SMC pa Cerarjevo vlado, ki sploh ni bila niti v tem času zraven prisotna. In še največ, predsednik Vlade, zdajšnje vlade je glavni odgovorni in krivec za vse, ker ni ukrepal. Oprostite, pod to vlado se je začela šele resna preiskava kriminalistične službe, ne pod vašo, ne pod katerokoli prejšnjo. Tukaj sem pa jaz malo v dvomih. Jaz ne bi sicer rad dajal trditev tako z lahkoto, kot jih vi dajete. Seveda se ne bom skliceval na vse ostalo, kar ste že danes omenjali, ampak ena stvar, ki je nujno potrebna in jo je treba povedati ... Namreč, jaz se z vami v eni stvari izredno strinjam, izredno. Nismo vsi isti, res je, nismo. In vam nekaj dodam – ne želim biti isti kot vi, ne želim. Pa ne v tistem delu, ko govorite o orožju, ker me to ne zanima; jaz sem počel druge stvari pa mi ni bilo treba nositi orožja, sem moral pa druge stvari početi, zato da ste vi lahko nosili orožje in brezskrbno se hvalili z 10-dnevno vojno in kaj jaz vem kaj še vse. Ker če bi se vam kaj zgodilo, bi meni prišli v roke, za to sem bil zadolžen v tistem času. Ampak je še ena stvar. Dosledno in do konca je treba raziskati preteklost, kar se tiče te teme, o kateri je danes govora. S tem se tudi strinjam z vami, ampak še

enkrat, na zakonit način, ne tako kot vi, ki pridete, nekaj naredite in potem trdite in kričite tukaj, da smo soglasno podprli. Ja, ne poveste pa zraven, kaj smo podprli soglasno. Vmesno poročilo. Potem je pa Državni zbor dodelil in ustanovil, ne naj bi ustanovil. Ustanovil jo je. In to je vaš problem percepcije, ker ne razumete, kaj je sklep Državnega zbora. In je podelil in z ustanovitvijo komisije seveda dal jasno vedeti, da mora komisija dokončati delo, ki je bilo začeto. In tega vam nihče ni očital, nihče, do danes. Vi bi radi neko zgodbo razvili, da nekaj se prikriva, nekaj se skriva, se megli, se hoče razširiti na ne vem koga še vse. Ni res. Gospod Grims, ne bo vžgala vaša fora večnega pripovedovanja neumnosti. Oprostite, to je laž, kar govorite, in neresnica, ampak v tem ste mojstri in kot profesionalni laboratorij puščate prstne odtise vsepovsod, kjer se le da, s temi svojimi zgodbami. Zraven vam bom lahko tako povedal. Vse te ljudi, ki ste jih omenili, vse te ljudi bo komisija poklicala in jim dala možnost povedati tudi njihov del resnice, ne tako kot vi, ko pridete, pa samo obsodite. In potem bomo ugotovili s končnim poročilom, ali gre za politično odgovornost ali ne, vsi skupaj. In takrat boste imeli možnost in danes vam bom zelo jasno povedal, tako kot sem slišal vašega vrhovnega poveljnika iz one klopi, ki je kar naprej govoril, pa gospoda Logarja – bomo videli, če boste podprli naše vmesno poročilo. Bom videl, a boste držali figo v žepu, ali vam je res kaj do resnice ali ne. To bom šele videl. Danes obžalujem in žal mi je, ker ne sodelujete v komisiji, ker bi bila verodostojnost večja, ker bi lahko nadzirali in ne nazadnje tudi sodelovali s svojim znanjem in izkušnjami in ne nazadnje s tistim, kar ste že pridelali. Ne želite. Česa vas je strah? Resnice? Hvala. / oglašanje iz dvorane/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala, gospod predsednik.

Jaz predlagam, da gospodu Janiju Möderndorferju posredujete naslednje. Najprej, prvič, posebno poročilo KNOVS, komisije, ki jo vodim, v katerem seveda piše, da je bilo tisto, kar je storil gospod Klemenčič, v neskladju s protokolom, v nasprotju s protokolom in je predstavljalo kršitev dolžnostnega ravnanja. To piše tam notri in za to ste vi glasovali in o tem sem jaz govoril, ne o kakšnem vmesnem poročilu preiskovalke, kot ste zdajle rekli. Če gospod Jani Möderndorfer morda tega ne pozna, čeprav je glasoval za to, mu prosim posredujte poročilo, da bo sam prebral, da ne bo več govoril neumnosti. Drugo, kar je. Ko ste govorili o tem, da se vam ne želi predati materiale; jaz sem ves material, ki ga je pač moja komisija pridobila, že pripravljen, da vam ga pošljem. Toda vi, gospod Möderndorfer osebno, ste govorili tukaj, da je vse, kar smo storili, nelegalno, da za to nismo imeli nobene

pravne podlage in nobene pravice, da smo kršili zakon od prve do zadnje minute, približno tako ste rekli. Da pa ne bo dvoma, točno o čem je gospod Möderndorfer govoril, če prosim posredujete gospodu Möderndorferju tisti odgovor, ki smo ga dali s strani KNOVS, v katerem so njegovi lastni citati in zaradi česar vam seveda tudi materiala nismo dali. Ker če smo ga mi, kot sami trdite, pridobili nelegalno, potem ne more biti podlaga za vaše nadaljnje ravnanje, ker želimo, da bi vi ustrezno in legalno ravnali, na kar sami prisegate. Da bi pa to dosegli, gospod Möderndorfer, je pa še en pogoj, na katerega sem vas opozoril, ko se je postavljala vaša komisija. Ena od prič, zaščitениh prič, s katero sem govoril, me je seznanila s podatkom, da je prvi pripeljal gospoda Farrokhzadeha v Novo Ljubljansko banko ljubljanski župan gospod Jankovič, s katerim ste bili vi ravno v tistem času v izredno tesni povezavi. In to se pravi, obstaja utemeljen dvom v vašo verodostojnost, v vašo nevtralnost v tej zadevi in zaradi tega bi se vi najprej za verodostojnost vaše komisije morali osebno izločiti iz njenega dela, pa o tem niste hoteli niti slišati. In zato ne govorite o verodostojnosti komisije. Prosim pa res, da se vse te dokumente javnosti predstavi, zaradi tega da ne bo dvoma, kdo tukaj govori resnico in zakaj v resnici gre.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim tukaj, da se ne zlorablja, ampak najverjetneje bom moral pustiti zlorabo tudi drugi strani, da bo enakost orožja.

Postopkovno, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Gospod Grims je seveda zlorabil postopkovno in pač navrgel kar nekaj neresnic, ampak jaz se ne bom trudil z odgovori, nič se bati, daleč od tega. Vendar z vidika postopka ... / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Argumentov ni v postopkovnem.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Z vidika postopka bi jaz seveda želel samo opozoriti, da smo vsi kot poslanci Državnega zbora, še posebej, če so take trditve, kot ste jih zdajle na koncu jih postavili ... Možnost imate namreč naslednjo: predlagati to isto prikrito pričo, da se jo zasliši kot prikrito pričo. Zelo hitro bomo videli, koliko je kaj resnice na tem. Gospod Grims, ne zlorablajte svojega položaja, ker ga in to zelo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj sta pa oba kršila poslovnik, dajmo temu tako reči, ampak iztekel se nam je čas, zaradi tega zaključujem razpravo.

Na podlagi 93. člena Ustave Republike Slovenije, Zakona o parlamentarni preiskavi, prvega odstavka 9. člena, drugega odstavka 1.

člena ter drugega odstavka 4. člena Poslovnika o parlamentarni preiskavi je Državni zbor odredil razširitev obsega parlamentarne preiskave z morebitno spremembo zakonodaje, ki ureja preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter za ugotovitev in oceno dejanskega stanja za ugotovitev politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma vplivanja oziroma vpletenosti v domnevno pranje denarja in financiranje terorizma, financiranje jedrske proliferacije ter financiranje aktivnosti tujih obveščevalno-varnostnih služb v tujini v Novi Ljubljanski banki, d. d. s strani državljanov Islamske republike Iran in z njimi povezanih gospodarskih subjektov ter za domnevno neizvajanje omejevalnih ukrepov proti Islamski republiki Iran, ki so jih sprejeli Združeni narodi in tudi Evropska unija.

Predlog za razširitev obsega parlamentarne preiskave je opredeljen v predlogu za razširitev parlamentarne preiskave Preiskovalni komisiji o ugotavljanju domnevnega pranja denarja in financiranja terorizma, jedrske proliferacije ter financiranja aktivnosti tujih obveščevalno-varnostnih služb v tujini v Novi Ljubljanski banki d. d. in v aktu o razširitvi obsega parlamentarne preiskave, ki ste ju prejeli.

Razširitev obsega parlamentarne preiskave je s tem odrejena.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in tudi 50. izredno sejo Državnega zbora.

Seja se je končala 23. oktobra 2017 ob 19.53.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BOH, DR. TOMAŽ	7
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	7
BRGLEZ, DR. MILAN	6

D

DIMIC, IVA	10
------------------	----

G

GRIMS, MAG. BRANKO	12, 38, 42
--------------------------	------------

H

HRŠAK, IVAN	15
-------------------	----

K

KOPMAJER, BENEDIKT	9
KRAJNC, MAG. BOJAN	24

M

MAHNIČ, ŽAN	8, 33
MESEC, LUKA	10
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	12, 21, 32, 41, 43
MURŠIČ, MAG. BOJANA	26, 31, 32

N

NEMEC, MATJAŽ	16
---------------------	----

P

POJBIČ, MARIJAN	28, 32
PRIKL, UROŠ	22

T

TABAKOVIČ, SAŠA	7
TONIN, MAG. MATEJ	16, 18, 23
TRČEK, DR. FRANC	18, 19, 26

V

VEBER, JANKO	9, 32
VERBIČ, MAG. DUŠAN	35

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec